Fördjupad analys om utanförskap

Slutrapport regeringsuppdrag 2024:2

SCB

Boverket

Fördjupad analys om utanförskap Slutrapport regeringsuppdrag 2024:2

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
010-479 40 00

Förfrågningar Susanne Zander
+46 10 479 40 00
susanne.zander@scb.se

Analysis of Area-Based Exclusion. Final report

Producer Statistics Sweden, Social Statistics and Analysis
SE-701 89 Orebro, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Susanne Zander
+46 10 479 40 00
susanne.zander@scb.se

ISSN: 0000-0000 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024LEOVRBR2406_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Detta är en slutredovisning inom regeringsuppdraget Fördjupad analys om utanförskap som SCB har att genomföra tillsammans med Boverket.

På SCB har Susanne Zander på Avdelningen för social statistik och analys samordnat uppdraget, från avdelningen har också Karin Lundström, Thomas Önskog, Malin Forsberg och Mikaela Järnbert medverkat och från Avdelningen för ekonomisk statistik har Stefan Svanström bidragit.

På Boverket har Micael Nilsson på Bostadsenheten samordnat uppdraget, från enheten har även Oskar Gramstad, Johan Kihlberg och Hans Jonsson medverkat i arbetsgruppen.

Inom uppdraget har myndigheterna samrått med Brottsförebyggande rådet, Polismyndigheten och SKR samt enskilda kommuner. Stort tack för ert engagemang!

SCB i november 2024

Joakim Stymne
Generaldirektör

Boverket i november 2024

Anders Sjelvgren
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning

Rapporten är SCB:s och Boverkets slutredovisning av regeringsuppdraget att genomföra en fördjupad analys av olika områdens förutsättningar, behov och problem kopplat till utanförskap. Till rapporten finns en tabellbilaga och en kartbilaga. Av uppdraget framkommer att det ska göras med utgångspunkt i regionala statistikområden (RegSO). Uppdraget specificerar också att myndigheterna ska:

- identifiera områden där utanförskapet är särskilt stort genom att göra en sammanvägd bedömning av olika områdens förutsättningar, behov och problem, samt
- identifiera områden som har specifika behov utifrån enskilda faktorer.

Slutsatser

Den fördjupade analysen av utanförskap har visat följande:

- Den fördjupade analysen visar att av de 3 363 RegSO som finns i Sverige har 2 795 inga stora eller särskilt stora problem.
- Den fortsatta analysen gjordes på de 568 RegSO som hade problem. Av dessa har 356 endast ett stort eller särskilt stort problem.
- Analysen har identifierat 180 områden där den sammanvägda problembilden är stor. Dessa områden finns i storstäder och större städer.
- Sannolikheten att ett område ska ha ett särskilt stort sammanvägt utanförskap är störst i områden där det finns en (i rangordning):
    - Högre andel med förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå
    - Högre andel avflyttade
    - Högre andel ensamstående kvinnor
    - Lägre andel inrikes födda

Analysen visar att mellan 16 och 28 områden har den allra största sammanvägda problematiken beroende på vilket mått som används

(tabellerna 23 samt 25 och 26). Sammantaget identifieras här 40 RegSO (tabell 35).

40 regionala statistikområden har en sammanvägt särskilt stor problematik

40 områden i 20 kommuner identifieras, genom olika metoder, som områden med sammanvägt särskilt stora utmaningar. Dessa områden har många särskilt stora utmaningar och har sammanvägt sämsta utfallen på de olika problemvariablerna. Samtliga utom två RegSO tillhör områdestypen med stora socioekonomiska utmaningar.

Den utmaning som är något mindre är kriminalitet (se tabell 35).

Övriga slutsatser

- För flera av de områden som har särskilt stora utmaningar inom ett eller två problemområden är förklaringsfaktorerna att de är områden med en plats där många människor rör sig (en centralstation till exempel) vilket medför ett högre antal anmälda brott, eller att området har en hög andel unga vuxna eller studenter vilket medför större utmaningar med t.ex. svag arbetsmarknadsetablering.

- Kriminalitet har i mindre utsträckning en fördelning i riket som samvarierar med övriga problemområden, ohälsa undantaget.

- Områden med problemet ohälsa återfinns i områden i eller nära mindre städer, och på landsbygden, och karaktäriseras av en befolkning som är äldre och/eller som har förgymnasial utbildning.

- Analysen visar att upplevelsen av otrygghet är större i områden med socioekonomiska utmaningar än i områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Skillnaden mellan kvinnor och män är dock den största skillnaden oavsett områdestyp.

- För deltagandet i föreningslivet är det skillnaden mellan inrikes födda och utrikes födda som är den största. Detta gäller oavsett områdestyp, men skillnaderna är störst i områden med socioekonomiska utmaningar.

- Det finns ett starkt samband mellan klassificeringarna i områdestyper och hur många och hur stora problem ett RegSO har, med undantag för kriminalitet som vi mäter det. Här finns 31 av de 168 områden som har särskilt stora utmaningar med anmälda brott i områden med socioekonomiska utmaningar och 90 i områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

Utanförskap
Det finns ingen etablerad definition av vad utanförskap är. SCB och Boverket har därför beslutat att använda uppdragsbeskrivningen och de faktorer som nämns där för att ringa in begreppet, nämligen:

- Kriminalitet
- Otrygghet
- Bidragsberoende
- Trångboddhet
- Lågt demokratiskt deltagande
- Svaga skolresultat
- Svag arbetsmarknadsetablering
- Lågt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle
- Ohälsa

Vi har tagit fram en övergripande analysmodell där problem och förutsättningar på olika nivåer kan analyseras tillsammans. Genom att titta på problemens storlek tillsammans med områdens förutsättningar, såväl fysiska som vad gäller befolkningens sammansättning, och med kommunens förutsättningar har områden grupperats utifrån både problemens storlek och områdens karaktäristika.

Vi har identifierat problemvariabler och variabler som kan belysa ett RegSO:s förutsättningar. För sju av de utpekade problemområdena kunde relevant registerbaserad statistik identifieras. För otrygghet och lågt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle har uppgifter från urvalsundersökningar använts varför dessa inte har kunnat analyseras på RegSO-nivå. Dessa problem analyseras därför utifrån områdestyper baserade på ett av SCB och Delmos utvecklat rikstäckande socioekonomiskt index. En separat analys har genomförts för problemet ohälsa, definierat som hur många personer i ett RegSO som bidrar till ohälsotalet för området. Skälet till detta är att analysen visade att problemvariabeln för ohälsa inte uppvisade en hög korrelation med andra problemvariabler. (Av de 162 RegSO som hade stora problem med ohälsa hade 135 inga övriga problem).

De sex återstående problemen, där relevant registerstatistik har kunnat identifieras, har analyserats i en modell där storleken på problemen mäts genom att sätta dem i relation till problemens storlek i alla andra RegSO:n. Ett stort problem definieras som att värdet för problemvariabeln för ett RegSO hamnar bland de 10 procent med sämst värden. Ett särskilt stort problem definieras som att värdet är bland de 5 procent med sämst värde.

Den fördjupade analysen visar att av de 3 363 RegSO som finns i Sverige har 2 795 inga stora eller särskilt stora problem med avseende på de sex undersökta variablerna. Den fortsatta analysen gjordes på de 568 RegSO som hade problem (ohälsa exkluderat). Av dessa har 356 endast ett stort eller särskilt stort problem på någon av variablerna. Mest förekommande är kriminalitet (anmälda brott).

Genom att använda metoder för att titta på samvariation och korrelationer har vi kunnat identifiera områden med särskilt stort sammantaget utanförskap och områden som har särskilda utmaningar utifrån enskilda faktorer.

Områdena har grupperats i 13 klasser baserat på antalet utmaningar (stora eller särskilt stora problem) och olika karaktäristika (förutsättningar/förklaringsvariabler). Genom att både storleken på problem och förutsättningar beskrivs för de olika klasserna kan analysen användas för att indikera vilka olika behov RegSO:n kan ha, och kan därför användas som underlag för regeringen och andra aktörer vid planering, utformning och genomförande av insatser med olika inriktning.

Områden med särskilda utmaningar utifrån enskilda faktorer
Klasserna 1–6 karaktäriseras av att de har stora problem inom ett av de identifierad problemvariablerna. Här återfinns till exempel områden med stor problematik med kriminalitet men där övriga problem ligger ganska nära snittet för riket. Dessa ligger generellt i centrala delar av större städer med en kraftig överrepresentation av områden i Stor-Stockholm och i Göteborg. Här finns också områden med svag förankring på arbetsmarknaden men i övrigt genomsnittliga värden på problemvariablerna. Dessa områden återfinns typiskt i större städer, framför allt i studentstäder och har en väsentligt högre andel befolkning i åldersklassen 18–29 år än i områden utan några stora problem.

Områden med stora problem inom två av problemområdena grupperas i klasserna 7–9. Även här finns studentområden med hög andel personer med svag anknytning till arbetsmarknaden men också med trångboddhet. Bidragsberoendet är däremot i flera fall väldigt lågt. I klass 9 kan vi dock konstatera särskilt stora utmaningar för två problemvariabler och stora utmaningar inom flera av de andra variablerna. Denna klass har därför inkluderats i analysen av områden med sammanvägd särskilt stor problematik.

Klass 10 har stora problem inom tre områden men också ett högre snitt än riket för ett problem. 4 av 7 i denna klass är utpräglade studentområden. Klass 10 har därför exkluderats från analysen av områden med stor sammanvägd problematik.

Områden med stor sammanvägd problematik
Vi kan konstatera att det finns 180 RegSO i Sverige med stor sammanvägd problematik. I dessa RegSO är cirka 710 000 personer, eller 6.7 procent av befolkningen i Sverige folkbokförda. 16 av de 180 RegSO har minst tre problem och särskilt stora utmaningar i övrigt. 28 RegSO har särskilt stora utmaningar med minst fem av sex problem. Vi kan också redovisa RegSO utifrån det värde som faller ut om vi adderar den percentil de olika problemvariablerna i ett RegSO placerar sig i. Detta kallar vi percentilsumman, den kan får ett värde från 6 till 600 där

låga värden medför större problematik. 18 RegSO har en percentilsumma på 30 eller lägre.

För att undersöka vad som karaktäriserar de 180 RegSO med stor generell, eller sammanvägd, problematik har jämförelser gjorts med hjälp av medelvärden för bakgrundsvariablerna och med logaritmisk regressionsanalys i flera steg.

Analyser av medelvärden visar att RegSO i klasserna med störst sammanvägd, eller mer generell, problematik i högre utsträckning finns i storstäder eller större städer. De finns också i kommuner med något lägre andel arbetsställen jämfört med andra områden. Andelen boende i hyresrätter är mycket hög.

I medelvärdesanalysen ser vi också att områden med stor sammanvägd problematik har en något yngre befolkning, en lägre andel inrikes födda och en högre andel födda i övriga Europa (utom Norden) och i övriga världen. En högre andel av de utrikes födda har också varit i Sverige kortare tid jämfört med utrikes födda i områden utan några problem. Vi kan dessutom se att andelen boende med kort utbildning är dubbelt så hög, och andelen med lång eftergymnasial utbildning är lägre än i referensklassen. Andelen ensamstående är högre liksom andelen barn som bor i hushåll med låg inkomststandard.

När vi jämför medelvärden får vi veta hur klasserna skiljer sig åt, men analysen tar inte hänsyn till att vissa förutsättningar samspelar med varandra. Därför har vi också genomfört regressionsanalyser i flera steg. Dessa analyser visar hur olika faktorer påverkar sannolikheten att ett område finns i någon av de klasser där vi konstaterat stor sammanvägd problematik.

I de första stegen visar analysen liknande mönster som medelvärdesanalysen. Det handlar till exempel om sannolikhet att de områden vi analyserar ligger i storstäder och har hög andel hyresrätter.

När bakgrundsvariabler för befolkningen adderas i analysen ser vi dock att bostadsstrukturen inte längre är signifikant och inte heller geografiska variabler, utan i stället är det födelseregion, utbildningsnivå och hushållstyp som bäst förklarar en stor generell problematik. En låg andel inrikes födda, en hög andel med förgymnasial utbildning och en hög andel ensamstående kvinnor ökar sannolikheten för att ett RegSO har stor generell problematik. En högre andel avflyttade i ett RegSO ökar även det sannolikheten för hög generell problematik.

I ett sista steg lades ekonomiska variabler om befolkningens sammansättning till analysen, men de samvarierar i väldigt hög grad med flera av problemvariablerna, varför de inte bedöms fördjupa analysen.

Separat analys av området ohälsa

I den fördjupade analysen har vi valt andel i befolkningen som bidrar till ohälsotalet i ett RegSO som problemvariabel. Ohälsotalet beskriver det genomsnittliga antalet dagar relaterade till sjukdom, per person i åldern 20–64 år, som betalats ut från Försäkringskassan i den folkbokförda befolkningen under året.

Fördelningen på RegSO-nivå på indikatorn om ohälsa skiljer sig väsentligt från de övriga problemindikatorerna. 80 procent av de RegSO som har problem med ohälsa har inga andra problem. Vi har därför valt att göra en särskild analys av områden med stora problem med ohälsa.

Den särskilda analysen av ohälsa visar att i de fem procent (162 st.) av landet RegSO som har särskilt stora utmaningar med ohälsa ligger percentilerna för de övriga problemområdena i intervallet 30 till 40, vilket motsvarar måttliga utmaningar.

En analys av medelvärden för olika bakgrundsvariabler visar att RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa är mycket ovanliga i storstadsområden och även i större städer. Över hälften av dessa RegSO ligger i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. De har också generellt färre invånare och andelen boende i hyresrätt är signifikant högre än i riket i stort. Befolkningen är äldre och utbildningsnivån lägre. Det finns signifikant fler ensamhushåll och hushåll utan barn, vilket korrelerar väl med åldersstrukturen. Befolkningen i RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa har sämre ekonomiska förutsättningar än övriga RegSO, men de avviker inte lika mycket som RegSO som har särskilt stora utmaningar inom fler än ett av de övriga problemområdena.

Korrelationen med de övriga problemområdena i analysen är svag, den starkaste är med svaga skolresultat.

En analys av andelen i befolkningen som bidrar till ohälsotalet (problemvariabeln) i ett område och det socioekonomiska indexet för området visar på en svag korrelation. De flesta områdena med särskilt stora utmaningar med ohälsa återfanns i socioekonomiskt blandade områden och inga i områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar.

Analys av engagemang i föreningsliv och civilsamhälle och av otrygghet

Inga relevanta eller tillgängliga registerdata har kunnat identifierats som kan redovisas på RegSO-nivå för problemen *otrygghet* eller *svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle*. Analysen görs därför med hjälp av urvalsundersökningar och redovisas för områdestyperna ”områden med socioekonomiska utmaningar”, ”socioekonomiskt blandade områden” och ”områden med goda socioekonomiska förutsättningar”. De undersökningar som används är Nationella

trygghetsundersökningen, NTU och Undersökningarna om levnadsförhållanden, ULF, båda genomförda 2023.

I NTU framkommer att en högre andel kvinnor och män känner sig otrygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, eller avstår från utevistelse sent på kvällen på grund av otrygghet, i områden med socioekonomiska utmaningar än i områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Utrikes födda i områden med socioekonomiska utmaningar känner sig otrygga i högre utsträckning än inrikes födda. Men fler kvinnor än män känner sig otrygga eller avstår från utevistelse i samtliga områden. Skillnaden mellan kvinnor och män är större än någon annan skillnad, inklusive den mellan olika områdestyper.

I Undersökningarna om levnadsförhållanden 2023 framkommer att störst skillnad finns mellan inrikes födda och utrikes födda och att andelen utrikes födda som är medlemmar i minst en förening är högre i områden med goda socioekonomiska förutsättningar än i områden med socioekonomiska utmaningar. Vi inte ser några signifikanta skillnader mellan områdestyperna för inrikes födda. Skillnaden mellan dem som är födda inrikes och dem som är födda utrikes är allra störst för boende i områden med socioekonomiska utmaningar. Det finns skillnader mellan inrikes och utrikes födda även i de övriga områdestyperna, men mindre.

Förslag kring fortsatt arbete

Boverket och SCB bedömer att den fördjupade analys av utanförskap som redovisas här håller god kvalitet för ändamålet och kommer att kunna användas för de syften som regeringen uppgav i sin uppdragsbeskrivning. Det finns förbättringsområden i den fördjupade analysen som kan tas med vid fortsatt utredning. Det handlar främst om att kunna tillse robusthet och jämförbarhet i återkommande analyser och löpande uppföljning.

I skrivande stund finns ett stort antal uppdrag, utredningar och utestående frågor som påverkar detaljerna kring hur resultaten från den fördjupade analysen kan hållas aktuell och integreras i nuvarande ordning för förvaltning.

Vi kan konstatera att mycket av statistiken som används i den fördjupade analysen finns hos SCB vilket pekar på lämpligheten att statistiken för problemindikatorerna även fortsättningsvis tas fram och publiceras av SCB. Det kan dessutom finnas betydande effektivitetsvinster i att integrera statistiken i produktionen av registerbaserad integrationsstatistik.

Det är dock tveksamt om hela den fördjupade analysen, inklusive regressionsanalyser och gruppering i olika klasser baserat på bakgrundsvariabler, behöver genomföras årligen. Eftersom indelningen i klasser baseras på en modell med resultat som är relativa mot alla RegSO i Sverige kan det i stället vara lämpligt att publicera absoluta

statistikvärden årligen för uppföljning. Återkommande fördjupade analyser kan göras av SCB i samråd med Boverket mer intermittent, exempelvis var 5:e år.

Boverket har i september 2024 redovisat förslag på förändringar i sin instruktion som bedöms vara lämpliga för uppgiften att löpande samverka med relevanta aktörer kring jämlika livsvillkor. Detta omfattar både socioekonomisk segregation och de skilda förutsättningar som finns i olika bostadsområden eller delar av landet. Det rör frågor som arbetsmarknad, utbildning, hälsa, trygghet och brottsförebyggande arbete, boendesituation, segregation och fysisk planering, kopplat till jämlika livsvillkor. Boverkets verktyg för statistik och analys på områdesnivå är under utveckling men bedöms centralt i myndighetens uppdrag relaterat till segregation och utanförskap. Det är lämpligt att resultaten från den fördjupade analysen publiceras även där.

Inledning och bakgrund

Detta är en fördjupad analys om utanförskap som utgår från regionala statistikområden, RegSO. Analysen är genomförd på uppdrag av regeringen. Nedan delges uppdraget i sin helhet och några slutsatser från delredovisningen den 31 maj 2024. Vidare beskrivs myndigheternas arbetsformer. Sist i kapitlet finns rapportens disposition.

Uppdragsbeskrivning

Regeringen gav 2023-12-07 Statistiska centralbyrån (SCB) och Boverket i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av olika områdens förutsättningar, behov och problem kopplat till utanförskap.[1] Genom analysen ska myndigheterna identifiera geografiska områden där utanförskapet bedöms vara särskilt stort, och som har särskilda behov när det gäller insatser från det offentliga. Analysen ska utgå från indelningen Regionala statistikområden (RegSO). Vid genomförandet av uppdraget ska SCB och Boverket när det är relevant inhämta synpunkter från andra myndigheter, t.ex. Polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet (Brå), samt vid behov enskilda kommuner.

Genom analysen ska områden med liknande förutsättningar, behov och problem som kan kopplas till utanförskap grupperas på ett sätt som underlättar för regeringen och andra aktörer vid planering, utformning och genomförande av insatser med olika inriktning. Vid gruppering av områden ska faktorer som till exempel kriminalitet, bidragsberoende, trångboddhet, lågt demokratiskt deltagande, svaga skolresultat och svag arbetsmarknadsetablering beaktas. Myndigheterna ska dels identifiera områden där utanförskapet är särskilt stort genom att göra en sammanvägd bedömning av olika områdens förutsättningar, behov och problem, dels identifiera områden som har specifika behov utifrån enskilda faktorer. Myndigheterna ska vidare lämna förslag på hur resultatet av den fördjupade analysen, även efter uppdragets slutförande, kan hållas aktuell och integreras i nuvarande ordning för förvaltning och uppdatering av statistik, med beaktande av respektive myndighets uppdrag.

Regeringen bedömer att det socioekonomiska index och den områdestypsindelning som SCB och Delmos på regeringens uppdrag utvecklade och redovisade den 5 juli 2021 ger en indikation om ett områdes grad av utsatthet. Regeringens bedömning är emellertid att den inbördes variationen mellan olika områden med liknande

[1] Regeringen 2023a. Uppdrag att genomföra en fördjupad analys om utanförskap. Regeringsbeslut 2023-12-07.

indexvärde kan vara stor. Områdestypsindelningen ger till exempel begränsad information om vilka typer av behov som finns i olika områden, och därmed inte heller tillräcklig information för att bedöma vilka åtgärder som har bäst förutsättningar att förändra situationen i dessa områden. Mot bakgrund av den variation som finns mellan olika områden, även inom samma områdestyp, är det inte uppenbart att indelningen ensamt lämpar sig som underlag för att rikta åtgärder eller resurser mot specifika områden. Genom att områden med liknande förutsättningar, behov och problem grupperas blir det möjligt för regeringen och andra aktörer att med större träffsäkerhet planera, utforma och genomföra åtgärder för olika ändamål. Vid gruppering av områden bör myndigheterna beakta dels befolkningssammansättningen i området, dels andra relevanta egenskaper som är förknippade med området. Genom analysen förväntas det bli tydligt vilka behov som präglar specifika områden, samt vilka områden där flera typer av behov föreligger parallellt och där utanförskapet kan anses vara särskilt stort.

SCB och Boverket ska löpande informera Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Myndigheterna ska senast den 31 maj 2024 lämna en gemensam delredovisning av uppdraget. Myndigheterna ska senast den 15 oktober 2024 gemensamt slutredovisa uppdraget.

Myndigheterna lämnade den 31 maj 2024 en gemensam delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). I delredovisningen beskrevs av myndigheterna identifierade utgångspunkter och möjliga tillvägagångssätt för analys, och enskilda delar i en kommande slutredovisning.

Delredovisningen i sammanfattning

Det finns ingen etablerad definition av vad utanförskap är. SCB och Boverket har därför beslutat att använda uppdragsbeskrivningen och de faktorer som nämns där för att ringa in begreppet.

Målgrupp för analysen är regeringen, myndigheterna kommer inte kunna svara upp mot andra intressenters behov.

SCB och Boverket har behövt göra vissa avgränsningar i analysen, då uppdraget ska genomföras under en förhållandevis kort tid samtidigt som uppdraget är komplext. Avgränsningarna handlar om att i möjligaste mån använda redan tillgängliga dataunderlag och minimera mängden nytt datamaterial.

Tidigare analyser och utredningar inom området kommer enbart refereras i de fall de har relevans för de nya analyser som görs inom uppdraget. Det ingår inte i uppdraget att göra en kunskapsöversikt.

Tillgången till uppgifter på olika geografisk nivå styr analysmöjligheterna, men primärt kommer analyser att göras på RegSO-nivå.

I arbetet utgår SCB och Boverket från förekomst av problem (enligt uppdragets beskrivning) i områden, för att i en fördjupad analys klustra områden utifrån problembild och områdets förutsättningar inkl. befolkningens sammansättning.

Idag förväxlas ofta de områdestyper som tagits fram av SCB och Delmos med Polismyndighetens utsatta områden. Inom uppdraget hade vi för avsikt att jämföra de två index som används, det socioekonomiska index som används i kategoriseringen av områdestyper, och det index för livsvillkor Polismyndigheten använder i sin kartläggning av utsatta områden. Det visade sig efter dialog med forskare som utvecklat indexet som Polismyndigheten använder, att det är Polismyndigheten som är informationsägare och att livsvillkorsindexet operationaliserats inom ramen för underrättelsetjänstens uppdrag, vilket innebär att det är underrättelsetjänsten som i första hand bedömer förutsättningarna för ett utlämnande. SCB blev av Polismyndigheten informerade om att ingen tidigare förfrågan om utlämnande hade bifallits. En alternativ lösning hade t.ex. varit att Lunds universitet tillhandahållit instruktioner om metod till SCB för att replikera livsvillkorsindexet. När vi närmare undersökte den lösningen framkom att det inte var möjligt att i efterhand återskapa tidigare gjorda registeruttag. Då uppdraget inte omfattade att göra en jämförelse av index beslutade SCB och Boverket att inte lägga mer tid på frågan och någon jämförelse mellan de båda indexen görs alltså inte.

Detta är den slutredovisning som enligt uppdraget skulle lämnas senast den 15 oktober 2024 och som sedan förlängdes till 12 november 2024.[2]

Ett uppdrag, två myndigheter

Uppdraget är ett samarbete mellan SCB och Boverket. Myndigheterna har olika grunduppdrag och i viss mån olika utgångspunkter i arbetet.

En viktig utgångspunkt i arbetet med uppdraget är att tillvarata respektive myndighets sakkunskap och expertis. SCB bidrar inom uppdraget med sakkunskap inom statistikinhämtning och statistikframställning, inklusive utveckling av metod och analyser av befintliga och tillkommande data, samt genom samverkan med berörda myndigheter. Boverket bidrar med sakkunskap i de frågor statistiken ska belysa och med kunskap om användningen av den befintliga statistiken i Segregationsbarometern samt genom samverkan med andra myndigheter.

[2] Regeringen 2024. Förlängd tid för uppdraget till Statistiska centralbyrån och Boverket att genomföra en fördjupad analys om utanförskap. Regeringsbeslut 2024-10-10.

Myndigheternas gemensamma arbetsprocesser

SCB och Boverket har i arbetet med uppdraget dels haft interna arbetsgrupper inom respektive myndighet, dels haft regelbundna avstämningar mellan båda arbetsgrupperna och mellan samordnarna på SCB och Boverket. Myndigheterna har även haft samråd med andra aktörer enskilt eller gemensamt efter överenskommelse. Inom arbetet har myndigheterna samordnat sina beslutsprocesser vad gäller information och avstämning i chefsled och beslut av respektive generaldirektör.

Samråd med relevanta aktörer

Inom uppdraget har myndigheterna samrått med Brottsförebyggande rådet, Polismyndigheten och SKR samt enskilda kommuner.

Rapportens disposition

Rapporten inleds med en beskrivning av uppdraget, och hur arbetet organiserats i avsnittet *Inledning och bakgrund*. Sedan inleds kapitlet *Metod och variabler* med en beskrivning av den metod som använts, begrepp som används i analysen, och data som använts i analysen.

Avsnittet *Analys av problem i regionala statistikområden* inleds med en beskrivning av respektive problems förekomst. Därefter följer avsnittet *Percentil och klass*, där vi beskriver hur utmaningar grupperar sig i RegSO.

I avsnittet *Kombinerad analys av alla problem* beskrivs de RegSO som har ett problem, sedan de RegSO som har två problem, och slutligen beskrivs de RegSO som har minst tre problem. Allt som allt redogörs för RegSO sorterat i 13 klasser utifrån förekomst och typ av problem. RegSO som har problem jämförs med de RegSO som inte har något problem. För klasserna med störst sammanvägd problematik görs i avsnittet *Områden med särskilt stort sammanvägt utanförskap* analyser av vilka förutsättningar i kommunen, området eller i befolkningens sammansättning som har störst sannolikhet att medverka till ett problems förekomst. Ohälsa analyseras separat, liksom problemområdena otrygghet och svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle. Därefter kommer ett kapitel om *Särskilt stort utanförskap och områdestyper*, här undersöker vi sambandet mellan områdestyper och områden med multipel problematik, och i vilken utsträckning indelningen i områdestyper fungerar för att identifiera framför allt områden med en stor generell problematik.

Näst sist kommer *Analysen i sammanfattning*, och rapporten avslutas sedan med myndigheternas gemensamma beskrivning av *Hur resultatet kan hållas aktuellt och integreras*.

Metod och variabler

I delredovisningen beskriver vi att vi i analysen kommer utgå från de utmaningar som finns nämnda i uppdraget. Begreppet *utanförskap* har de senaste decennierna använts för att beskriva såväl fysiska platser som (grupper av) individer.[3] Vad som ingår i begreppet varierar och det finns inte någon vedertagen definition att använda i en fördjupad analys. I det här uppdraget har utgångspunkten därför varit uppdragsbeskrivningen och det som där omnämns som problem;

- Bidragsberoende,
- kriminalitet och otrygghet,
- svagt demokratiskt deltagande,
- svag arbetsmarknadsetablering,
- svaga skolresultat,
- trångboddhet,
- ohälsa och
- svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle.

I uppdragsbeskrivningen framgår att problem ska analyseras och också kategoriseras relativt områdens förutsättningar. SCB och Boverket har därför identifierat indikatorer på områdens förutsättningar i flera nivåer:

- Uppgifter om den kommun RegSO:t tillhör,
- Uppgifter om RegSO:ts förutsättningar,
- Uppgifter om befolkningens sammansättning i RegSO.

Variabler som används för problem och förutsättningar

För att kunna undersöka förekomsten av de problem som undersökts har registervariabler identifierats. Två problem som nämns i uppdraget, otrygghet och svagt engagemang i föreningslivet, är områden där det saknas registerdata. Dessa problem beskrivs med stöd från urvalsundersökningar, men kan inte inkluderas i den kvantitativa analysen.

I arbetet med att identifiera lämpliga variabler för såväl problem som förutsättningar har SCB och Boverket i möjligaste mån försökt utgå från etablerad statistik, det gäller t.ex. för ohälsa, svag förankring på

[3] Alm, S., Bäckman, O., Gavanas, A. och Nilsson, A. (red.) (2011): Utanförskap. Dialogos förlag, s. 7. Eklund & Larsson (2023) Det nya utanförskapet. Självförsörjningens utveckling och välfärdsstatens framtid. Ekerlids förlag, s 37 ff.

arbetsmarknaden, skolresultat, trångboddhet mm. Det finns för flera problem som ingår i analysen redan etablerade mått. I några fall kunde andra mått eller variabler varit lika aktuella. Nya mått eller variabler hade potentiellt också kunnat utvecklats, men det medgav inte utredningstiden. Problemområdena som finns nämnda i uppdraget bedöms täckas av tillgängliga data i tillräcklig omfattning. I arbetet har dialog förts mellan myndigheterna och med ämnessakkunniga på SCB och Boverket. För området kriminalitet har SCB och Boverket fått stöd av Brottsförebyggande rådet.

Registervariabler för att analysera problem

I tabell 1 beskrivs vilka registervariabler som används för i uppdraget nämnda utmaningar och vilket begrepp som, av utrymmesskäl, används i tabeller för vilken utmaning. Observera att variabeln för *ett* problem kan konstrueras av *flera* ingående variabler. Utgångspunkten har varit att använda så aktuella data som möjligt. Underlag för problemvariablerna har varit helårsdata för år 2022, förutom för data på utbildningsområdet, där det är data för skolåret 2021/2022 som används.

När det har funnits flera tänkbara variabler för ett och samma problem har deras korrelation undersökts, dvs. i vilken utsträckning de samvarierar. Ambitionen har varit att bara ha en variabel per problem. Det finns svagheter med detta, analysen förenklar en ofta komplex verklighet. I analysen har det dock varit nödvändigt att begränsa antalet variabler för att göra analysen möjlig givet förutsättningarna.

Bidragsberoende

Problemet bidragsberoende har bedömts relatera till att personer under en längre tid beviljas försörjningsstöd eller arbetslöshetsersättning. Därför används andel som har långvarigt (minst 10 månader) försörjningsstöd och/eller som har arbetslöshetsersättning (erhålls vanligen efter 6 till 12 månader), i åldern 20–64 år, 2022. Vi har här valt två ersättningsformer, som till viss del överlappar då många med låg arbetslöshetsersättning även beviljas ekonomiskt bistånd.

Kriminalitet

För att identifiera en variabel för kriminalitet förde vi en nära dialog med Brottsförebyggande rådet. I delredovisningen från 31 maj 2024 redogör vi för de ställningstaganden vi gjort, men i korthet bygger tillgängliga uppgifter om kriminalitet främst på administrativa data som alstras i löpande verksamhet inom utredande polisiärt och lagfarande arbete. Valet föll på anmälda brott.

För anmälda brott spelar anmälningsbenägenheten en viktig roll. En ökning i antalet anmälningar kan ske till följd av såväl ökad brottslighet som en ökad anmälningsbenägenhet, och vice versa. Anmälningsstatistiken redovisar inflödet av brott till rättsväsendet. I forskningsöversikten Socioekonomisk bakgrund och brott (Brå 2023)

konstateras att forskning som baseras på självdeklarerad brottslighet visar på låga samband mellan individers socioekonomiska bakgrund och brott. Men studier med fokus på brottslighetens geografiska fördelning har funnit tydliga samband mellan olika områdens brottsnivåer och deras socioekonomiska status.

Vi har använt anmälda brott per 100 invånare som problemvariabel. Vår variabel inkluderar inte alla anmälda brott, utan i första hand brott utomhus. Två tredjedelar av brotten som ingår är egendomsbrott. Det finns ett bortfall på koordinatuppgifter för alla brottstyper, men för vissa brottstyper är det mindre och för andra brottstyper kan det vara betydande; brottstyper med betydande bortfall har exkluderats.

Inom uppdraget har vi inte använt uppgifter om fullbordade mord/dråp. Enligt Brå speglar anmälda mord/dråp hur många oklara dödsfall som har utretts, och av dessa är det sedan cirka 25 procent som konstateras vara mord eller dråp, resterande fall är olyckor, självmord, överdoser etc. Brå avrådde därmed starkt från att använda statistiken över anmälda mord eller dråp i analysen. Däremot rekommenderades vi att använda försök till mord eller dråp (det inkluderar anstiftan och stämpling). Brå bedömer att den brottstypen även speglar förekomst av skjutningar.[4] I det fall antalet anmälda brott i ett RegSO varit färre än 10 har Brå markerat detta i dataleveransen och inte redovisat exakt antal. För en lista över vilka brottskategorier som ingår, se bilaga 3.

Lågt demokratiskt deltagande

För problemet lågt demokratiskt deltagande används valdeltagande i minst ett val 2022, dvs. andelen röstberättigade som har röstat. För svenska val till riksdag, region- och kommunfullmäktige finns det tre rösträttsgrupper: svenska medborgare folkbokförda i Sverige med rösträtt i samtliga val, svenska medborgare folkbokförda utomlands, röstberättigade i riksdagsval och utländska medborgare röstberättigade i val till kommun- och regionfullmäktige. Här ingår den första och sista rösträttsgruppen ovan, det vill säga svenska medborgare folkbokförda i Sverige, som kan rösta i samtliga val, samt utländska medborgare med rösträtt i kommun- och regionfullmäktige. Utlandssvenskarna exkluderas då de inte går att koppla till ett RegSO. Tolkningen av lågt demokratiskt deltagande blir i detta sammanhang; ett lågt deltagande i den svenska parlamentariska demokratin, via individens röstande.

Svag arbetsmarknadsetablering

Som problemvariabel för svag arbetsmarknadsetablering används uppgifter från registret över befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Uppgiften i BAS om Arbetsrelaterad inkomstnivå har bedömts kunna användas för att få en uppfattning om i vilken utsträckning personer är

[4] Brå 2024-06-28. Tankar om databeställning, synpunkter från Enheten för Rättsstatistik.

förankrade på arbetsmarknaden. Arbetsrelaterad inkomstnivå avser inkomstuppgifter för den senaste tolvmånadersperioden, i det här fallet december 2021 till november 2022, och redovisas utifrån Inkomstbasbeloppet (IBB), som årligen beräknas av Pensionsmyndigheten och sedan fastställs av regeringen. Statistik från BAS visar att individer med ett IBB över 3 är sysselsatta. Personer med en inkomst på 2 - 3 IBB har arbetsmarknadsstatusen sysselsatt eller arbetslös. Bland dem med ingen inkomst är arbetslösa största gruppen, därefter sjuka.[5] Andelen med mindre än 3 IBB bedöms vara ett mått som väl fångar andelen i ett RegSO med svag etablering på arbetsmarknaden. För att ha en inkomst lägre än 3 inkomstbasbelopp 2022 behövdes en inkomst under 213 000 kronor/år (17 750 kr/månad).[6]

Svaga skolresultat

För svaga skolresultat har vi uppgifter på RegSO-nivå om andel i åldern 3 till 5 år som går i förskola; andel i årskurs 9 som är behöriga till nationellt program på gymnasiet; andel av dem som går ut gymnasiet som tar examen. Då uppgifterna avser tre olika skolformer och vi önskar en variabel per problem, för att ge alla variabler samma vikt i sammanvägningen, har vi konstruerat ett index bestående av medelvärdet för de tre variablerna:

- andel i åldern 3 till 5 år som går i förskola
- andel i årskurs 9 som är behöriga till nationellt program på gymnasiet
- andel av dem som går ut gymnasiet som tar examen.

På så sätt för vi också bättre underlag på RegSO-nivå, men då det handlar om ett litet underlag, 5 enskilda årskullar, blir det ibland ändå för litet. För de RegSO där någon av de tre variablerna baseras på färre än 10 individer har medelvärdet på riksnivå använts (se bilaga 2). En alternativ metod hade varit att basera problemvariabeln för svaga skolresultat på data från flera år, men eftersom de övriga problemvariablerna alla baseras på data från ett och samma år har vi valt att inte göra så för att använda så aktuella data som möjligt.

Trångboddhet

Det finns flera sätt att definiera trångboddhet. Här utgår analysen av problemet från den definition som används i Boverkets underlag Bedömning av bostadsbrist, andel hushåll som är trångbodda och som har en låg inkomststandard.[7] Trångbodda är hushåll där det bor fler än

---

[5] SCB 2022. Integration – Förvärvsinkomst och arbetsrelaterade ersättningar 2001–2020 Integration: Rapport 17.

[6] Inkomstbasbelopp och inkomstindex för år 2022 fastställt - Regeringen.se

[7] Boverket 2020. Mått på bostadsbristen. Rapport 2020:21.

två personer per rum (kök och vardagsrum oräknat).[8] Barn under 12 år kan dela rum. Måttet inkomststandard beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som till exempel mat, boende, hemförsäkring och barnomsorg. Vid beräkningen av inkomststandard sätts hushållets disponibla inkomst i relation till levnadsomkostnaderna. Levnadsomkostnaderna bygger på schablonbelopp för exempelvis mat, boendekostnader m.m. Schablonbeloppet för boende varierar mellan olika typer av kommuner. Hänsyn tas även till hushållets sammansättning (antal barn och vuxna), då levnadsomkostnaderna varierar beroende på hushållets storlek. Måttet bedöms fånga trångbodda med en svag boendeekonomi och därmed exkluderas i möjligaste mån frivilligt trångbodda hushåll. Analys gjordes initialt med ett annat mått på trångboddhet som inte inkluderade hushållets inkomststandard. RegSO med särskilt stora utmaningar med trångboddhet var då sommarstugeområden som nyligen omvandlats till permanentboende eller nyproducerade bostadsrättsområden. Måttet på trångboddhet som inkluderar låg inkomststandard bedöms därför bättre mäta trångboddhet som problem.

Ohälsa

Den problemvariabel vi använder här är andelen i befolkningen i ett RegSO som bidrar till ohälsotalet. Ohälsotalet är summan av antalet nettodagar i befolkningen i åldern 20–64 år i ett RegSO som uppbär något eller flera av de ersättningar som ingår i ohälsotalet.[9] Variabeln för bidragsberoende relaterar delvis till detta mått, det bör uppstå överlappning mellan variablerna för bidragsberoende och ohälsa. I ohälsotalet inkluderas även ersättningar baserade på att personen är etablerad på arbetsmarknaden, medan det motsatta gäller för variabeln för bidragsberoende. Skillnaderna mellan kvinnor och män är stora i utnyttjandet av socialförsäkringen. Det är en skillnad vi är medvetna om.[10] I tabell 1 nedan finns utmaningarna, problemvariabeln och det namn som, av utrymmesskäl, används i tabeller för respektive utmaning.

Tabell 1. Problemvariabler

Problem enligt uppdraget	Problemvariabler	Problemets namn i tabeller
Bidragsberoende	Andel med försörjningsstöd i minst 10 månader och/eller med arbetslöshetsersättning (20–64 år)	Bidrag

[8] Om uppgift saknas om antal rum, vilket ofta gäller för äganderätt/småhus, används definitionen att hushållet är trångbott om det finns mindre än 20 kvm per person.

[9] Antal nettodagar sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning och sjukersättning i relation till antal i befolkningen 20–64 år. 2022. Försäkringskassan.

[10] Försäkringskassan 2023. Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen, Delrapport 1FK 2023/002328

Kriminalitet	Anmälda brott i ett RegSO 2022 per 100 invånare inom ett urval brottskategorier. För brottskategorier se bilaga 3.	Brott
Lågt demokratiskt deltagande	Valdeltagande bland röstberättigade i olika val 2022	Val
Svag arbetsmarknads-etablering	Andel med en inkomst som är lägre än 3 inkomstbasbelopp (20–64 år)	Arbete
Svaga skolresultat	Index av medelvärdet för: Andel i åldern 3–5 år inskrivna i förskolan, Andel som går ut ÅR9 och är behöriga till nationellt program, Andel som går ut gymnasiet med en gymnasieexamen. I de fall underlaget i ett RegSO har varit litet har imputering skett. Om imputering se Bilaga 2.	Skola
Trångboddhet	Andel trångbodda hushåll med låg inkomststandard	Trång
Ohälsa	Andel i befolkningen i åldern 20–64 år som bidrar till ohälsotalet.	Ohälsa

Registervariabler för förutsättningar i RegSO

Områdenas förutsättningar har delats upp i tre delar –omvärld som har att göra med kommunen, förutsättningar i RegSO:t samt befolkningens sammansättning. I valet av bakgrundsvariabler har vi fört dialog med ämnessakkunniga på SCB och Boverket, men även utgått från rapporter från myndigheter, offentliga utredningar och forskare om samband mellan problemen vi är satta att studera, och förekomst av dessa problem. Vi kan konstatera att majoriteten av lästa underlag har fokus på individen, eller befolkningens sammansättning. Betydligt färre underlag har kunnat identifieras som också ser närmare på de geografiska områdets förutsättningar.

Tabell 2. Bakgrundsvariabler för förutsättningar

Förutsättning	Bakgrundsvariabel
Omvärld	Storlek på kommunens befolkning
	Antal arbetsställen i kommunen/100 invånare
	Kommungruppsindelning enligt SKR
RegSO	Storlek på RegSO:s befolkning
	Andel boende i hyresrätt/ bostadsrätt/ äganderätt
	Andel utflyttade 2018–2022
	Andel av befolkningen i RegSO som bor i centralort

Befolkning	Åldersfördelning i grupperna 0–17 år, 18–29 år, 30–64 år, 65 år och äldre
	Segregationsbarometerns socioekonomiska indexvärde
	Områdestyp, kategorisering utifrån index ovan.
	Könsfördelning, andel kvinnor/andel män
	Andel Utrikes födda Andel inrikes födda Andel med svensk bakgrund Andel med utländsk bakgrund
	Födelseregion: Sverige Norden utom Sverige, Europa utom Norden, Övriga världen, Okänt
	För utrikes födda: Vistelsetid 0–3 år, 4–9 år, 10+ år
	Högsta utbildningsnivå 25–64 år redovisat som andel som har högst förgymnasial, gymnasial, eftergymnasial kortare än 3 år, eftergymnasial längre än 3 år, okänd
	Medianinkomst Andel med låg inkomststandard Andel barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard
	Hushållens sammansättning redovisat för Ensamstående kvinnor m/u barn; ensamstående män m/u barn; sambor m/u barn; övriga hushåll m/u barn
	Andel i åldern 16–29 år som arbetar och studerar
	Andel i åldern 30–64 år som arbetar och studerar
	Andel studerande i åldern 16–29 år Andel studerande i åldern 30–64 år

Metoder i analysen

I delredovisningen diskuteras fördelar eller nackdelar med att utgå från problem, eller att utgå från förutsättningar. Här menas då att analysen kunde ha gjorts med utgångspunkt i områden med olika förutsättningar. Till exempel kunde analysen tagit utgångspunkt i Sveriges Kommuners och Regioners kommungruppsindelning, eller områdestyper. Vi bedömde att det med ett sådant angreppssätt fanns risk för att vi förklarade ett problem innan vi identifierat det, att vi genom att redan initialt ha grupperat områden riskerade att dölja problem. Därför har

analysen utgått från alla RegSO, och olika parametrar för att mäta utmaningar och problem.

I rapporten redovisas

- Analyser av samband mellan problem av olika karaktär, och hur olika problem förekommer enskilt eller flera samtidigt.
- Jämförelser av medelvärden för variabler som beskriver förutsättningar mellan områden med problem och områden utan problem för att belysa skillnader.
- Regressionsanalyser för att undersöka i vilken utsträckning olika förutsättningar förklarar sannolikheten att problem förekommer.
- En analys av sambandet mellan förekomst av problem i ett område och områdets socioekonomiska förutsättningar enligt socioekonomiskt index.

Begrepp som används

RegSO – regionala statistikområden.[11] RegSO delar in Sverige i 3 363 områden med en befolkning mellan 663 och 22 622 invånare. Antalet RegSO i kommunerna varierar från två till 147 områden. Vanligaste antalet är mellan fem och nio RegSO per kommun. RegSO är en indelning som kommer hållas oförändrad över tid, med undantag för anpassning till ändringar av enstaka kommun- eller länsgränser.

Problemvariabel – det registerbaserade mått som används för ett problem (se nästa avsnitt). Ofta en andel av i befolkningen, med en viss egenskap, t.ex. andel valdeltagande, undantaget problemvariabeln för kriminalitet som är antal anmälda brott per 100 invånare. I vissa fall konstrueras problemvariabeln av flera ingående delvariabler, det gäller t.ex. för svaga skolresultat och trångboddhet.

Problemindikator – För varje problemvariabel har det konstruerats en problemindikator för hur stor utmaning ett problem utgör inom ett RegSO, relativt andra RegSO. Det har gjorts genom att fördela värdena för respektive problemvariabel i percentiler, dvs. 100 lika stora grupper, vilket gör att värdet på problemindikatorn varierar mellan 1 och 100, där RegSO i en lägre percentil har större utmaningar och RegSO i en högre percentil har mindre eller inga utmaningar.

Percentil – Percentilerna är tal som beskriver var i fördelningen för en variabel som ett enskilt värde ligger. Normalt uttrycks percentiler i termer av procent. För att förenkla språkbruket i denna rapport har vi dock ofta låtit bli att skriva ut procent och därför skrivit 5-percentilen i

[11] RegSO i Statistikdatabasen (scb.se)

stället för 5%-percentilen. RegSO som tillhör en percentil mindre än eller lika med 5-percentilen utgör de fem procent RegSO av alla RegSO som har de lägsta värdena av en problemvariabel.

Problem - Som gränsvärde för *särskilt stora utmaningar* används att ett RegSO tillhör en percentil som är mindre än eller lika med 5 vad gäller fördelningen av värdet för de problemvariabler som används i analysen. Dvs. RegSO:t tillhör de 5 procent av alla RegSO som har störst utmaningar enligt problemvariabeln. Om RegSO:t tillhör en percentil mindre än eller lika med 10-percentilen tillhör det de 10 procent områden som har *stora utmaningar*. I tabell 1 nedan redovisas värden för problemvariabeln för ett antal percentiler för att tydliggöra relationen mellan problemvariabler och problemindikatorer. I Appendix E finns ytterligare underlag.

Percentilsumma – Summan av percentilerna för samtliga problem i den kombinerade analysen, antar värden mellan 6 och 600 där ett lågt värde motsvarar större problematik. Percentilsumman används för att undersöka RegSO med flera problem. RegSO med en summa mindre än eller lika med 30 används i rapporten och då tillhör RegSO i genomsnitt högst 5-percentlien för samtliga problem i den kombinerade analysen.

Vektor – i analysen förekommer en vektor, som beräknas för samtliga RegSO. Den visar vilka problem som ett RegSO har särskilt stora utmaningar med, det vill säga om RegSO:t tillhör 5%-percentilen för ett eller flera problem. Ett element i vektorn ges värde 1 om ett problem förekommer, och värde 0 om det inte förekommer. För att ta hänsyn till samvariationen undersöker vi vilka RegSO som antar de olika värdena av vektorns 64 olika möjliga värden[12]. Vi kan använda vektorn för att kategorisera landets RegSO i klasser med olika typer av (kombinationer av) särskilt stora utmaningar. I analysen förekommer 14 klasser; en för inga problem, 6 för enskilda problem och resterande för 2 respektive 3 eller fler problem.

Vektorsumma – vektorn kan omvandlas till en summa. Vektorsumman kan anta värden från 0, inget problem, till 6, RegSO:t har alla problem (enligt vår definition). Summan har bl.a. använts för att gruppera RegSO utifrån antalet problem.

Analysens olika steg

Uppdraget omfattar att identifiera enskilda och grupper av geografiska områden där ett eller flera problem finns av de i uppdraget nämnda; bidragsberoende, kriminalitet, lågt demokratiskt deltagande, svag arbetsmarknadsetablering, svaga skolresultat, trångboddhet samt

[12] Varje av de 6 problemen kan ges värdet 0 eller 1, vilket medför $2^6 = 64$ olika möjliga värden.

ohälsa. I målsättningen ingår också att hitta faktorer i ett RegSO:s geografiska belägenhet, dess bostadsbestånd och/eller dess befolkning som förklarar de särskilda utmaningarna.

Vi börjar med att analysera spridningen för var och en av de sju problemvariablerna i syfte att identifiera RegSO som har särskilt stora utmaningar inom respektive problem. Analyserna av respektive problem kompletteras därefter med en kombinerad analys där vi grupperar RegSO i olika klasser. På så sätt identifierar vi RegSO som kan sägas ha ett särskilt stort utanförskap.

För alla klasser har vi i text beskrivit vad som särskilt karaktäriserar de olika klasserna utifrån bakgrundsvariabler på olika nivåer.

Vi har för alla klasser med ett eller flera problem, undersökt skillnaden i medelvärde för bakgrundsvariablerna mellan en klass som har särskilt stora utmaningar och RegSO i klassen som inte har några utmaningar. I appendix finns listor som redogör för inom vilka klasser och för vilka bakgrundsvariabler som skillnaderna är statistiskt signifikanta, se appendix A-D. I den Excel-fil som är bilaga till rapporten finns uppgifter om samtliga RegSO, och vilken klass det tillhör.

För klasser med RegSO som har ett sammanvägt stort utanförskap, det vill säga en multipel problematik, har vi utfört logistiska regressionsanalyser där vi undersöker RegSO som tillhör olika klasser med hjälp av ett urval bakgrundsvariabler. Vi har i modellen utgått från omvärldsfaktorer (på kommunnivå), sedan adderat förutsättningar som beskriver RegSO:t, för att slutligen addera variabler för befolkningens sammansättning.

Logistisk regressionsanalys

För att undersöka hur vissa förutsättningar eller karakteristika i ett RegSO (bakgrundsvariablerna) påverkar sannolikheten att det finns problem i ett RegSO gör vi en regressionsanalys, i det här fallet en logistisk regressionsanalys. När vi jämför medelvärden får vi veta hur klasserna skiljer sig åt, men medelvärden tar inte hänsyn till att vissa förutsättningar samspelar med varandra. Det gör en regressionsanalys.

Vi vill jämföra RegSO med problem (klasserna 9 samt 11 till 13) med övriga RegSO i riket. En logistisk regressionsanalys behövs när vi har en dikotom beroende variabel. I det här fallet är det klasserna med en stor generell problematik, 180 RegSO, och förutsättningarna i dessa, som ska jämföras med alla andra 3 183 RegSO. Den dikotoma beroende variabeln antar värdena

- 1 för RegSO med stor generell problematik (klass 9 samt 11 till 13)
- 0 för alla andra RegSO

De bakgrundsvariabler som är statistiskt signifikanta i en sådan analys har en signifikant inverkan på sannolikheten att ett RegSO har stor generell problematik. I modellerna har vi stegvis lagts till variabler enligt nedan:

1. bakgrundsvariabler på omvärldsnivå,
2. variabler på RegSO-nivå, sedan
3. variabler för befolkningen i RegSO:t (ej ekonomiska variabler)
4. ekonomiska variabler för befolkningen i RegSO: t.

Många av bakgrundsvariablerna representerar en indelning i grupper där summan av grupperna i varje RegSO är lika med 100 procent, exempelvis summerar andelarna i åldersgrupperna 0–17 år, 18–29 år, 30–64 år och 65 år och äldre till 100 för varje RegSO. I sådana fall har den grupp (för respektive bakgrundsvariabel) som uppvisat minst avvikelse från referensgruppen (klass 0) tagits bort från regressionsanalysen.

Oddskvoten beskriver hur bakgrundsvariabeln i fråga påverkar sannolikheten att ett RegSO har stor generell problematik, Walds χ^2 är ett mått på signifikansen hos bakgrundsvariabeln och detta mått kan transformeras till ett p-värde för bakgrundsvariabeln.

Därefter undersöker vi i vilken utsträckning det socioekonomiska indexet för RegSO, och områdestyperna i Segregationsbarometern, samvarierar med problemvariablerna och percentilerna (utifrån tidigare nämnda klasser). Om det finns en tydlig samvariation med antal problem, eller några enskilda problem särskilt, så påverkar det hur områdestyperna och det socioekonomiska indexet kan användas framöver.

När har vi ett problem?

I analyserna används percentiler som är mindre än eller lika med 5 för analys av *särskilt stora utmaningar inom ett problem*. 10-percentlien används som värde för *stora utmaningar inom ett problem*.

För att kunna göra analysen behöver vi specificera kriterier för när ett RegSO har utmaningar med ett visst problem. För de sju problem som analyseras här finns inte på förhand bestämda målvärden som kan ge ledning, t.ex. är målet för kriminalpolitiken att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, målet för grundskolan är att alla ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt oberoende av kön.[13] Målbilden för de olika politikområdena innefattar sällan tröskelvärden som visar när ett problem är särskilt stort, i stället är den att ett problem inte ska förekomma alls vilket för problemvariablerna innebär värdet noll eller hundra. SCB och Boverket har bedömt det som omöjligt att själva sätta tröskelvärden för nivåer som motsvarar att ett RegSO har ett särskilt stort problem.

Därför har vi för de problem som ingår i den kvantitativa analysen för varje *problemvariabel* konstruerat en *problemindikator*. Det har gjorts genom att värdena i RegSO för respektive problemvariabel fördelats i percentiler, dvs. i 100 lika stora grupper av RegSO (ca 34 RegSO /percentil). Problemindikatorn har värden mellan 1 och 100, där RegSO i en lägre percentil har större utmaningar och RegSO i en högre percentil har mindre eller inga utmaningar. En fördel med att använda percentiler i stället för problemvariabeln i sig är att fördelningen för percentilerna alltid är likformig medan fördelningen av värdena för de olika problemvariablerna varierar kraftigt. Med percentiler kommer alla problem att mätas med mått som har samma fördelning och alla problem ges därmed samma vikt i analysen. Percentilerna är relativa, ett RegSO:s percentiltillhörighet beror på fördelningen av värden mellan alla RegSO för respektive problemvariabel.

Ett RegSO som tillhör de fem procent RegSO som har sämst värden på problemvariabeln bedöms ha särskilt stora utmaningar.

Men det ger oss möjligheten att, i frånvaro av absoluta målvärden för analysens problem, fokusera analysen på de RegSO som tillhör en percentil mindre än eller lika med 5 för problemvariabeln och låta denna artificiella gräns utgöra kriteriet för när ett problem är särskilt stort. RegSO som tillhör en percentil mindre än eller lika med 5 är de RegSO som har de 5 procent ”sämsta” värdena för problemvariabeln, och kategoriseras därmed ha särskilt stora utmaningar.

Det finns en risk att vi missar relevanta RegSO genom att helt fokusera på de RegSO för vilka någon av percentilerna är mindre än eller lika med 5. I data kan vi dock se att det inte finns något RegSO där samtliga problem (ohälsa exkluderat, se vidare diskussion nedan) är mindre än eller lika med 10 utan att percentilen för någon av de övriga problemen

[13] Regeringen.se

är mindre än eller lika med 5. Alla relevanta RegSO bedöms därför vara inkluderade i analysen.

Två problem beskrivs med stöd i urvalsundersökningar

Det finns två problemområden som nämns i uppdraget, otrygghet respektive svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle, för vilka det inte finns tillgängliga registerdata. Här används urvalsundersökningar, vilket innebär att uppgifterna inte kan ingå i analyserna på samma sätt som för de registerbaserade problemvariablerna. Vi har valt att analysera dessa problemområden separat och då analys på RegSO-nivå inte är möjlig redovisas den för områden utifrån deras socioekonomiska förutsättningar; Områden med socioekonomiska utmaningar; Socioekonomiskt blandade områden; Områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

Områdestypers kategorisering

Områdestyper kategoriseras utifrån ett socioekonomiskt index på RegSO-nivå som togs fram 2021 av Delegationen mot segregation, Delmos, i samarbete med SCB i syfte att kunna beskriva segregation.[14] Indexet tar utgångspunkt i befolkningens sammansättning i ett RegSO och konstrueras av medelvärdet för tre variabler:

1. Andel personer inom ett RegSO med låg ekonomisk standard (disponibel inkomst per konsumtionsenhet, 0+ år).
2. Andel personer inom ett RegSO med förgymnasial utbildning (20–64 år).
3. Andel personer inom ett RegSO som uppbär ekonomiskt bistånd och/eller har varit långtidsarbetslösa längre än sex månader (20–64 år).

Indexet kan anta värden mellan 0 och 100. Ju högre värde på indexet desto sämre socioekonomiska förutsättningar i ett RegSO.

Utifrån det socioekonomiska indexet kategoriserades RegSO i områdestyper, dessa publiceras i Boverkets verktyg för platsdata och på scb.se. Kategoriseringen av områdestyper sker utifrån medelvärdet i riket och standardavvikelser dvs. i relation till andra områdens indexvärde.[15] Områden med mycket stora eller stora socioekonomiska utmaningar har höga indexvärden. De benämns Områdestyp 1 och 2.[16] Här är andelen i befolkningen med låg ekonomisk standard, kort

---

[14] Regeringsbeslut A2020/01734/SV. Uppdrag till Delegationen mot segregation och Statistiska centralbyrån att utveckla ett rikstäckande index. Beslutat 2020-08-133.

[15] Delmos 2021. Segregation i Sverige. Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling.

[16] Områdestyp 1: Område med stora socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 2: Område med socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 3: Socioekonomiskt blandade områden, Områdestyp 4: Område med goda förutsättningar, Områdestyp 5: Område med mycket goda förutsättningar.

utbildning och ekonomiskt bistånd och/eller arbetslösa högre relativt övriga områdestyper.[17] Områdestyp 3 utgörs av socioekonomiskt blandade områden medan kategori 4 och 5 utgörs av områden med goda förutsättningar och områden med mycket goda förutsättningar.

I områden med socioekonomiska utmaningar, typerna 1 och 2, finns 13 procent av alla RegSO och i dessa bor också 13 procent av befolkningen. Den vanligaste områdestypen i riket är områden med goda socioekonomiska förutsättningar; områdestyp 4. Här bor drygt hälften av landets befolkning. De olika områdestyperna finns i stort sett spridda över hela landet, men områden i ”ytterkanterna” alltså områdestyp 1 (i viss mån 2) och 5 är främst koncentrerade till kommuners centralorter. I tabell 13 redovisas för respektive kategori av områdestyper antalet RegSO:n, och andel och antal folkbokförda 2022.

Tabell 3. Fördelningen av RegSO efter områdestyp samt befolkningens storlek i respektive områdestyp. 2022.

Områdestyp	1	2	3	4	5	Totalt
RegSO antal	160	289	855	1770	289	3363
Befolkning andel	5	8	22	55	10	100
Befolkning tusental	569	845	2 344	5 759	1 005	10 522

Kommentar: Områdestyp 1: Område med stora socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 2: Område med socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 3: Socioekonomiskt blandade områden, Områdestyp 4: Område med goda förutsättningar, Områdestyp 5: Område med mycket goda förutsättningar.

I rapporten slås ofta områdestyperna 1 och 2 och områdestyperna 4 och 5 samman och benämns områden med socioekonomiska utmaningar, samt områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Områdestyp 3, socioekonomiskt blandade områden, särredovisas.

[17] Delmos 2021. Segregation i Sverige. Segregation i Sverige. Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling. Bilaga 2. Rikstäckande index.

Percentil och klass

I analysen använder vi percentiler, och för att ge en bild av relationen mellan problemvariablerna och percentilerna så redovisas i tabell 4 de värden på variablerna som motsvaras av några olika värden på percentilerna. Som synes är spridningen för problemvariablerna relativt olika. Till exempel sker för anmälda brott och trångboddhet en fördubbling mellan percentil 5 och 1, medan motsvarande skillnad för ohälsa bara är 10 procent. I analyserna används percentiler som är mindre än eller lika med 5 för analys av särskilt stora utmaningar. 10-percentilen används som värde för stora utmaningar. Percentil 11–50 bedöms som områden med små utmaningar, och percentilerna 51–100 bedöms inte ha utmaningar.

Tabell 4. Statistiskt värde för problemvariablerna vid olika percentiler
Percentiler som används för analys av särskilt stora problem (5-perc) och stora problem (10-perc) är i fetstil.

	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Ohälsa
Sämsta värde	38.2	295.5	41.0	61.3	67.5	14.2	25.6
Percentil 1	26.0	19.5	51.3	26.7	73.6	4.8	22.7
Percentil 5	**17.1**	**9.5**	**62.8**	**15.4**	**79.5**	**2.4**	**20.5**
Percentil 10	**13.5**	**6.9**	**70.6**	**13.2**	**82.8**	**1.5**	**19.3**
Percentil 50	5.9	2.5	84.5	8.3	90.6	0.3	15.3
Bästa värde	0.5	0.0	100.0	2.6	100.0	0.0	0.6
Medelvärde	7.4	3.6	82.2	9.2	89.7	0.6	15.1
Standardavvikelse	4.8	6.4	8.9	4.2	5.4	1.0	3.6

Kommentar: I bilaga 4, tabell 1, finns en utförligare redovisning.

Kombinerad analys av alla problem

Genom att kombinera de percentiler som har tagits fram för att kvantifiera de problem som studeras kan vi analysera hur stora de sammantagna utmaningarna är i ett RegSO.[18]

Vi undersöker först samvariationen mellan de sju problemen i samtliga RegSO. Det gör vi för att en väsentlig samvariation medför att vi kan begränsa vilka analysmetoder vi sedan använder, i en multipel analys. Små korrelationer indikerar att vi har särskilt stora utmaningar för olika problem i olika RegSO. Korrelationsmatrisen nedan visar på en betydande samvariation mellan en majoritet av de undersökta

[18] Det gör vi genom att skapa en vektor. Summan av elementen i vektorn går från 0 till 7 där siffran anger för hur många problem RegSO:t tillhör 5-percentilen.

problemen, inom samhällsvetenskaplig forskning brukar ett värde om 0.30 bedömas som starkt. Majoriteten av korrelationerna nedan är betydligt starkare än så. Det innebär att höga värden på den ena variabeln hänger samman med höga värden på den andra variabeln. Låga värden på den ena variabeln hänger också samman med låga värden på den andra variabeln. För några problemvariabler som bidragsberoende och svag förankring på arbetsmarknaden är en hög korrelation förväntad. Högst är korrelationen mellan lågt valdeltagande och bidragsberoende. Lägst är korrelationen mellan anmälda brott och ohälsa.

Tabell 5. Korrelationsmatris för de i vektorn inkluderade problemindikatorerna för landets samtliga RegSO. Samtliga korrelationer är signifikant skilda från noll på 5%-nivån.
Korrelationer som är starka, dvs. över 0.30 är kursiverade.

	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Ohälsa
Bidrag	1.00	*0.56*	*0.80*	*0.63*	*0.59*	*0.69*	*0.43*
Brott	*0.56*	1.00	*0.56*	*0.54*	*0.34*	*0.52*	0.02
Val	*0.80*	*0.56*	1.00	*0.65*	*0.62*	*0.72*	*0.31*
Arbete	*0.63*	*0.54*	*0.65*	1.00	*0.43*	*0.65*	0.04
Skola	*0.59*	*0.34*	*0.62*	*0.43*	1.00	*0.49*	*0.35*
Trång	*0.69*	*0.52*	*0.72*	*0.65*	*0.49*	1.00	0.15
Ohälsa	0.43	0.02	0.31	0.04	0.35	0.15	1.00

Svagare korrelation för ohälsa

Ohälsa uppvisar en svag korrelation med andra problem. Av de 162 RegSO som tillhör 5-percentilen för ohälsa tillhör 135 (83 procent) inte 5-percentilen för något av de andra sex problemen.

Ohälsa kommer därför att analyseras skilt från de andra problemområdena.

Ohälsa, som det mäts i analysen, uppvisar en relativt svag korrelation med de andra problemen (anmälda brott, svag förankring på arbetsmarknaden, trångboddhet). Av de 162 RegSO som tillhör en percentil som är mindre än eller lika med 5 för ohälsa tillhör 135 (83 procent) inte en percentil som är mindre än eller lika med 5 för något av de andra sex problemen. En ytterligare analys, tabell 6, visar fördelningen av antalet RegSO efter percentilerna för ohälsa och antalet övriga problem. Precis som tidigare motsvarar en hög percentil liten problematik med ohälsa. De RegSO som har särskilt stora utmaningar med annat än ohälsa har i liten grad särskilt stora utmaningar med ohälsa. Detta mönster är särskilt tydligt för RegSO med minst tre problem. Majoriteten av RegSO med minst tre problem (91 av 131 RegSO) har värden mellan 51a och 100e percentilen för ohälsa, dvs. de tillhör de RegSO som har mindre utmaningar än rikssnittet med ohälsa.

Tabell 6. Fördelningen av antalet RegSO efter ohälsoindikatorns percentil och antalet övriga problem.

Antal problem	Percentil 1–25	Percentil 26–50	Percentil 51–75	Percentil 76–100
0	724	732	711	629
1	88	62	76	130
2	16	15	23	27
3–6	20	20	50	41

Ohälsas fördelning i riket, med den problemvariabel vi använder, synes alltså vara skild från övriga utmaningar. Vi kommer därför att analysera ohälsa separat (se avsnittet Särskild analys av ohälsa) och exkluderar ohälsa från den fortsatta analysen av områden med ett särskilt stort utanförskap.

Områden med ett särskilt stort utanförskap

Vektorsumman visar antal problem i ett område och antar värdena 0–6. Percentilsumman är summan av percentiler och antar värdena 6–600. Låg summa motsvarar hög problematik.

Då problemet ohälsa utesluts ur den fortsatta analysen av områden med ett sammanvägt stort utanförskap, kommer den fortsatta analysen handla om kvarstående sex problemområden; bidragsberoende, anmälda brott, lågt valdeltagande, svag förankring på arbetsmarknaden, svaga skolresultat och trångboddhet. [19]

Ett RegSO med särskilt stora utmaningar inom samtliga problem kommer att ha ett högt värde på vektorsumman (eftersom den visar värdet för antalet problem för vilka utmaningarna i RegSO:t är särskilt stora), och ett lågt värde på percentilsumman (ett värde som är lika med eller mindre än 5 betyder att RegSO tillhör de fem procent områden där problemet är särskilt stort). Det är viktigt att komma ihåg att percentilsumman[20] kan dölja stora skillnader mellan problem inom ett RegSO.

I 83 procent av alla RegSO finns enligt vår definition inga utmaningar med något av de ingående problemen. I tio procent av RegSO finns särskilt stora utmaningar med endast ett problem, två procent av RegSO har särskilt stora utmaningar med två problem. Fyra procent (131 områden) av alla RegSO har särskilt stora utmaningar med tre eller fler problem (se tabell 7).

[19] Vektorn justeras till att omfatta sex problem. Därmed kan vektorsumman anta värden mellan 0 och 6. Siffran anger för hur många problem RegSO:t tillhör 5-percentilen.

[20] Summan av samtliga sex problempercentiler för ett RegSO. Kan anta värden mellan 6 och 600.

Tabell 7. Fördelning av problem mellan RegSO, antal och andel.

Antal problem	Antal RegSO	Andel RegSO
0	2795	83,1
1	356	10,6
2	81	2,4
3	64	1,9
4	39	1,2
5	27	0,8
6	1	0,03
Minst 3 problem	*131*	*3,9*

Klassificering av RegSO med olika stort utanförskap

Den metod vi använder för att klassificera RegSO gör inte skillnad mellan olika problem och ignorerar därför eventuell samvariation mellan problem. Korrelationsmatrisen visade på en kraftig samvariation mellan många av problemen och för att ta hänsyn till samvariationen kan vi undersöka vilka RegSO som har vilka problem. Det innebär att vi kan kategorisera landets RegSO i olika klasser med olika typer av (och kombinationer av) problem. Genom att slå ihop klasser med liknande värden kan vi reducera antalet klasser av RegSO till ett mindre antal klasser som kan sägas ha olika grader av utanförskap.[21]

Klassificeringen av RegSO i klasser görs utifrån de (kombinationer) av problem som finns i olika RegSO. De RegSO som tillhör en och samma klass har dessutom ofta ett antal förutsättningar gemensamma, såsom geografiskt läge, kommuntyp, bostadsbestånd och/eller befolkningsstruktur. För att koppla ihop de olika klasserna, och därmed de olika kombinationerna av problem, med relevanta förutsättningar i området eller hos befolkningen har vi utfört ytterligare några statistiska analyser. Där har vi i analyserna utgått från ett antal bakgrundsvariabler (se tabell 2). Viktigt att notera är att bakgrundsvariabler som alltför

[21] Med vektorn har vi möjlighet att identifiera 64 olika klasser, men dessa reduceras genom att likartade klasser slås samman. Primärt är det antal problem som använts för gruppering av klasser.

mycket liknar utmaningarna i en klass har exkluderats från analysen av den klassen. Exempelvis är inte medianinkomst med som bakgrundsvariabel i analysen av klasser som har utmaningar med bidragsberoende.[22]

För samtliga klasser med särskilt stora utmaningar inom något av problemen har vi undersökt skillnaden i medelvärde för bakgrundsvariabler mellan RegSO i en klass och de RegSO som inte har särskilt stora utmaningar inom något problem (klass 0).[23] I appendix A till D listas undersökta bakgrundsvariabler, där det indikeras för vilka klasser som de olika variablerna är signifikanta på 5-procents nivån.

För klasserna 1 till 8 samt 10 redovisar vi bara bakgrundsvariabler med avseende på geografiskt läge och åldersstruktur, men för klasserna 9 och 11 till 13 redovisar vi ett större urval bakgrundsvariabler. Denna avgränsning motiveras av att klasserna 9 och 11 till 13 uppvisar en mer generell problematik.

För klasserna 9 och 11 till 13 har vi även utfört en logistisk regressionsanalys där sannolikheten att tillhöra någon av klasserna 9 eller 11 till 13 (ett RegSO med en sammanvägd särskilt stor problematik) jämfört med någon av de övriga RegSO i riket beräknas med de förklaringsvariabler som listas i tabell 2. Vi har använt modeller med endast omvärldsfaktorer (på kommunnivå), modeller som dessutom innehåller faktorer som beskriver läge, bostadsbestånd samt flyttmönster i RegSO:t i fråga samt modeller som också innehåller variabler för befolkningen i RegSO:t.

---

[22] Medianinkomst består av löneinkomst och inkomst av näringsverksamhet samt av exempelvis sjukpenning, föräldrapenning, sjukersättning, aktivitetsersättning, a-kassa och pension.

[23] Vi har utfört t-test för skillnad i medelvärde. Eftersom vi testar signifikans för ett stort antal bakgrundsvariabler samtidigt så uppkommer en multipel testningsproblematik. För att kompensera för detta har vi använt Holm-Bonferronis metod för att avgöra vilka bakgrundsvariabler som är signifikanta på 5%-nivån. Denna metod innebär att vi kräver ett väsentligt högre t-värde (i allmänhet strax över 3) än det gängse värdet 1.96 för att en enskild bakgrundsvariabel ska betraktas som signifikant.

Resultat av analyserna

I detta avsnitt beskrivs de klasser som analyserna resulterat i baserat på vilket problem som RegSO:t har särskilt stora utmaningar med. Klasserna redovisas efter antal problem, ett problem, två problem respektive tre eller fler problem. I avsnittet redovisas även RegSO i respektive klass.

Klass 0: RegSO som saknar problem
Av landets 3 363 RegSO har 2795 (83 procent) inte något problem. Dessa RegSO kommer att utgöra en jämförelseklass, klass 0, när vi jämför skillnader i medelvärde med övriga 13 klasser.[24] Resterande analys av RegSO med särskilt stora utmaningar baseras därmed på 568 RegSO. Av dessa har 356 endast en sådan.

RegSO med ett problem

Av landets RegSO har 356 (11 procent) särskilt stora utmaningar inom enbart ett problem. Se figur 1 för spridningen i landet.

Av landets 3 363 RegSO har 2 795 RegSO (83 procent) inte särskilt stora utmaningar med något problem. Resterande analys baseras därmed på 568 RegSO. Av dessa har 356 enbart ett problem.

Nedan kommer en redovisning utifrån problem, indelat i sex olika klasser. De RegSO som berörs finns listade i tabell 8. Vi har även undersökt medelvärdena för olika bakgrundsvariabler för förutsättningar i RegSO med ett problem jämfört med motsvarande medelvärden för RegSO som inte har något problem (Klass 0) (tabeller redovisas i Appendix A1- A6).

Vi har jämfört medelvärden på ett antal bakgrundsvariabler för klasserna 1 till 6. Nedan redogörs kort för de mönster som framkommer. I appendix finns tabell A1-A6 som visar medelvärdena för de undersökta bakgrundsvariablerna på omvärldsnivå i RegSO i klass 1 till 6 jämfört med motsvarande medelvärden för RegSO i jämförelseklassen, klass 0.

[24] I den särskilda analysen av ohälsa är jämförelserna med övriga RegSO, och alltså inte med klass 0.

Figur 1. RegSO med en särskilt stor utmaning (exklusive ohälsa)

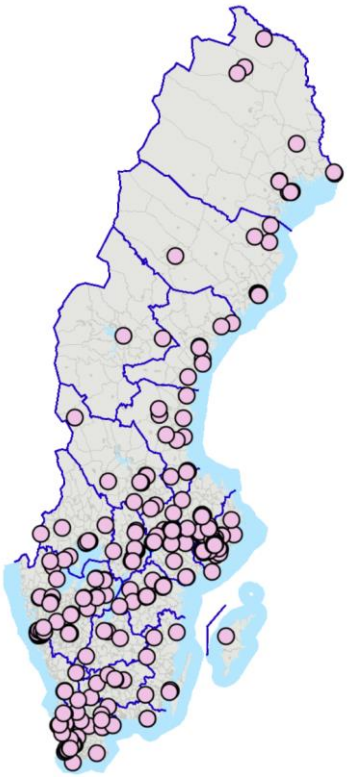

Tabell 8. Klasserna 0 till 6, klasser med inga respektive ett problem

Klass	Namn	Definition	Antal RegSO
Klass 0	*RegSO som inte har problem*	*RegSO utan något problem och som är jämförelse- eller referensklass när vi undersöker karakteristiska egenskaper hos de övriga klasserna*	*2795*
Klass 1	RegSO som har problem med bidragsberoende	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, bidragsberoende	36
Klass 2	RegSO som har problem med anmälda brott	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, anmälda brott	125
Klass 3	RegSO som har problem med lågt valdeltagande	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, lågt valdeltagande	38
Klass 4	RegSO som har problem med svag förankring på arbetsmarknaden	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, svag förankring på arbetsmarknaden	69
Klass 5	RegSO som har problem med svaga skolresultat	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, svaga skolresultat	74
Klass 6	RegSO som har problem med trångboddhet	RegSO som tillhör 5-percentilen för ett problem, trångboddhet	14

Nedan redogörs kort för de mönster som framkommer. För var klass finns också en tabell med aktuella RegSO, percentilerna för respektive utmaning och områdestyp (omr.), samt percentilsumman ($I_s^{(k)}$).

Klass 1: RegSO som har problem med bidragsberoende
36 av landets RegSO har enbart särskilt stora utmaningar med bidragsberoende (se tabell 9). Dessa områden ligger generellt i en större stad och i mellanstora kommuner utanför storstadsområdena. Generellt är även valdeltagandet och anknytningen till arbetsmarknaden relativt låg i dessa områden (percentiler mellan 6 och 23). Det bör noteras att percentilen för problemet i dessa områden sällan är 1 och 2, vilket innebär att de RegSO som har allra störst utmaningar med bidragsberoende också har andra särskilt stora utmaningar och därför tillhör en annan klass. I de RegSO som enbart har problemet bidragsberoende bor en högre andel unga vuxna än i jämförelseklassen, och en lägre andel i åldern 30 till 64 år.

Tabell 9. Klass 1: RegSO med särskilt stora utmaningar för bidragsberoende, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0484R014	Myrtorp-Västermalm-Brunnsbacken	Eskilstuna	4	10	6	7	17	7	1	51
0484R017	Skiftinge-Djursta	Eskilstuna	3	13	6	9	33	10	1	74
0484R018	Skiftinge-Ärsta-Sal	Eskilstuna	2	32	7	10	13	7	1	71
0562R008	Storängen	Finspång	4	27	11	23	22	18	1	105
0581R020	Norra Ektorp	Norrköping	3	24	7	6	27	7	1	74
0862R003	Emmaboda södra	Emmaboda	5	11	15	22	9	8	1	70
0880R012	Norrliden	Kalmar	4	13	7	7	16	6	1	53
1256R002	Broby öst	Östra Göinge	5	13	23	6	23	8	2	78
1280R046	RegSO-Lorensborg	Malmö	2	22	8	6	20	8	1	66
1280R062	RegSO-Sege väst	Malmö	5	36	6	12	50	12	2	121
1283R004	Dalhem-Väla södra	Helsingborg	4	15	6	19	18	15	2	77
1283R008	Fredriksdal-Filborna	Helsingborg	3	18	6	12	13	6	2	58
1283R017	Närlunda-Elineberg	Helsingborg	3	12	6	9	34	7	2	71
1290R024	Östra Kasern-Fäladen	Kristianstad	5	13	13	9	16	11	2	67
1460R001	Bengtsfors centrum	Bengtsfors	5	24	19	18	47	17	2	130
1460R005	Billingsfors	Bengtsfors	5	49	10	13	36	6	1	119
1472R004	Tibro nordöstra	Tibro	5	33	12	13	60	15	1	138
1485R014	Skogslyckan-Underås	Uddevalla	5	32	11	19	16	15	2	98
1487R001	Bangatan-Marierovägen	Vänersborg	3	31	10	10	7	6	1	67
1488R012	Sylte-Hörlycke-Eriksro	Trollhättan	5	34	7	19	12	8	2	85
1492R002	Åmål centrum östra	Åmål	3	12	20	10	23	16	1	84
1780R005	Gruvlyckan	Karlstad	3	45	9	11	45	18	2	131
1780R019	Rud nordöstra	Karlstad	4	52	16	8	42	12	2	134
1780R029	Våxnäs	Karlstad	4	30	11	8	10	12	2	75
1782R005	Kalhyttan-centrum	Filipstad	5	7	13	6	57	7	1	95

1862R001	Degerfors centrum-Bruket	Degerfors	5	15	23	24	8	15	2	90
1880R020	Markbacken-Västra Mark	Örebro	4	18	9	9	9	10	2	59
1980R023	Norra Skallberget-Nordanby	Västerås	5	17	11	26	62	13	2	134
1980R031	Södra Skallberget	Västerås	3	11	7	11	12	8	2	52
1980R040	Västra Hammarby	Västerås	4	8	6	15	14	19	2	66
1982R001	Fagersta centrum	Fagersta	5	19	10	24	13	6	1	77
1984R008	Vasastaden-Marieborg-Näsby	Arboga	5	14	10	14	7	11	2	61
2161R005	Ljusdal norra	Ljusdal	3	27	9	9	19	6	1	73
2180R007	Gävle Strand-Näringen-Öster	Gävle	5	8	17	16	19	14	2	79
2180R015	Norra Brynäs	Gävle	5	12	11	12	26	17	2	83
2182R010	Söderhamn centrum	Söderhamn	5	36	13	9	7	13	2	83
Genomsnittligt värde			4.1	22.0	10.9	12.8	23.9	10.9	1.6	84.7

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 2: RegSO som har problem med anmälda brott

125 av landets RegSO har enbart särskilt stora utmaningar med anmälda brott (se tabell 10). Det är värt att notera att 74 procent av de RegSO som har särskilt stora utmaningar med anmälda brott inte har något av de andra problemen, och för RegSO i 1-percentilen för anmälda brott är det en ännu större andel (82 procent) som inte har några andra problem. Medelvärdet för percentilsumman ligger för dessa RegSO på 217.2 vilket också är en tydlig indikation på att dessa områden inte har en sammanvägt stor problematik.

RegSO med problemet anmälda brott ligger generellt i centrala delar av större städer med en kraftig överrepresentation av områden i Stor-Stockholm och i Göteborg. En bakgrundsvariabel som indikerar vilka RegSO som ligger i stadskärnan av landets större städer hade förmodligen kunnat användas för att sortera ut RegSO som har störst antal anmälda brott per invånare, men som har få andra problem. Percentilerna för övriga problem ligger för RegSO i denna klass ganska nära snittet i riket. Brå har konstaterat att det finns en högre brottslighet i urbana områden. Brottsligheten tenderar också att vara högre vid stationer eller hållplatser för kollektivtrafik och i områden där det finns många platser med alkoholförsäljning (Brå 2024).

Tabell 10. Klass 2: RegSO med särskilt stora utmaningar för anmälda brott, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0114R005	Runby norra	Upplands Väsby	36	1	20	33	89	38	4	217
0123R004	Bolinder Strand	Järfälla	91	2	82	86	83	82	5	426
0123R025	Ålsta	Järfälla	17	5	6	24	40	65	3	157
0126R009	Kungens Kurva-Kråkvik	Huddinge	31	3	38	29	88	47	4	236

0127R019	Vretarna-Hamra	Botkyrka	45	4	19	45	55	82	4	250
0136R027	Västerhaninge västra	Haninge	37	1	35	47	13	51	4	184
0138R003	Granängsringen-Nyboda	Tyresö	17	5	6	13	18	9	2	68
0139R008	Södra Bro-Önsta	Upplands-Bro	20	5	7	23	9	16	3	80
0160R020	Täby Centrum	Täby	51	5	21	26	25	39	4	167
0162R001	Danderyd centrala västra	Danderyd	77	3	66	31	55	44	4	276
0163R016	Sollentuna centrum	Sollentuna	73	3	38	38	45	43	4	240
0180R003	Alvik	Stockholm	70	1	81	50	49	80	4	331
0180R004	Aspudden	Stockholm	44	3	63	52	67	43	4	272
0180R014	Djurgården	Stockholm	94	1	51	16	33	31	4	226
0180R016	Engelbrekts kyrka	Stockholm	92	5	81	32	80	41	4	331
0180R017	Enskede Gård	Stockholm	45	4	66	35	92	66	4	308
0180R019	Enskedefältet	Stockholm	84	2	93	59	83	50	4	371
0180R027	Gröndal	Stockholm	50	5	77	44	55	40	4	271
0180R028	Gubbängen	Stockholm	34	2	46	22	70	45	4	219
0180R029	Gustav Vasa	Stockholm	79	2	74	41	90	45	4	331
0180R040	Hässelby Strand	Stockholm	15	3	8	22	13	14	3	75
0180R044	Hökarängen	Stockholm	19	4	22	17	40	17	3	119
0180R045	Johanneshov	Stockholm	42	1	43	29	29	51	4	195
0180R047	Klara-Jacob	Stockholm	50	1	38	18	66	39	4	212
0180R051	Kärrtorp	Stockholm	41	5	69	27	61	39	4	242
0180R053	Liljeholmen	Stockholm	79	2	64	79	62	59	4	345
0180R058	Mariatorget	Stockholm	66	3	82	42	77	42	4	312
0180R059	Marieberg	Stockholm	70	4	77	32	96	53	5	332
0180R061	Mellersta Högalid	Stockholm	56	2	68	36	78	30	4	270
0180R067	Norra Högalid	Stockholm	60	4	76	32	81	28	4	281
0180R069	Norra Skarpnäcks Gård	Stockholm	29	3	34	30	44	29	3	169
0180R071	Norra Ängby	Stockholm	95	3	91	18	90	35	5	332
0180R075	Riksby-Åkeshov	Stockholm	57	5	43	26	65	36	4	232
0180R087	Storkyrkan	Stockholm	51	1	61	10	89	32	4	244
0180R093	Södra Adolf Fredrik	Stockholm	82	4	51	37	78	36	4	288
0180R095	Södra Högalid	Stockholm	51	1	63	22	56	41	4	234
0180R096	Södra Johannes	Stockholm	84	5	41	50	87	56	4	323
0180R098	Södra Station	Stockholm	72	2	81	57	91	45	5	348
0180R099	Södra Ängby	Stockholm	100	3	100	68	98	94	5	463

0180R105	Ulvsunda Industriområde	Stockholm	30	3	26	25	13	35	4	132
0180R107	Vinsta	Stockholm	28	5	10	28	30	29	4	130
0180R109	Vällingby	Stockholm	19	2	13	25	31	14	3	104
0180R110	Västberga	Stockholm	49	5	40	39	71	36	4	240
0180R113	Västra Katarina	Stockholm	44	1	58	15	69	23	4	210
0180R123	Östra Farsta Strand	Stockholm	16	1	11	13	9	15	3	65
0180R124	Östra Katarina	Stockholm	51	2	68	30	80	28	4	259
0180R126	Östra Sankt Göran	Stockholm	81	5	73	52	84	41	4	336
0180R127	Östra Skarpnäcks gård-Flaten-Skrubba	Stockholm	14	2	31	28	14	31	3	120
0184R001	Arenastaden	Solna	90	5	31	78	26	37	5	267
0184R011	Norra Hagastaden	Solna	87	4	14	16	47	10	4	178
0184R014	Råstahem	Solna	88	2	32	59	85	94	5	360
0184R016	Solna centrum	Solna	53	3	25	67	51	36	4	235
0188R008	Nordrona	Norrtälje	66	5	12	8	53	6	3	150
0191R003	Broby	Sigtuna	20	1	10	19	44	13	3	107
0191R010	Odensala-Arlanda omland	Sigtuna	75	1	47	75	92	94	4	384
0305R001	Centrala Bålsta-Mansängen	Håbo	20	1	15	16	26	26	3	104
0381R003	Enköping centrum-Sankt Ilian	Enköping	25	4	31	43	6	19	3	128
0480R008	Högbrunn-Idbäcken	Nyköping	27	4	37	54	46	31	4	199
0480R010	Nyköping väster-Spelhagen	Nyköping	26	2	52	64	75	71	4	290
0480R011	Nyköping öster-Fågelbo	Nyköping	20	2	46	50	81	34	3	233
0482R004	Flensby-Bjurtorp-Öja	Flen	22	5	34	32	59	28	3	180
0484R006	Gredby-Lundby-Brottsta-Flacksta	Eskilstuna	44	2	62	80	79	63	4	330
0484R027	Västra Nyfors	Eskilstuna	6	4	17	13	45	24	3	109
0484R030	Östra Nyfors	Eskilstuna	11	4	16	13	22	16	2	82
0580R002	Domkyrkan-Slottet	Linköping	45	1	46	9	33	94	4	228
0580R012	Lilla Torget-Sankt Lars	Linköping	30	3	39	6	27	48	3	153
0581R006	Gamla Staden-Centrum	Norrköping	14	4	15	12	24	20	3	89
0581R010	Herstadberg-Händelö-Lagerlunda	Norrköping	27	1	31	35	34	94	4	222
0581R033	Sydöstra Nordantill	Norrköping	30	2	40	16	13	42	4	143
0583R006	Gamla stan	Motala	16	4	34	23	7	27	3	111
0586R011	Sörby-Östra Lundby-Centrum	Mjölby	13	4	15	39	32	8	3	111
0682R007	Nässjö centrum	Nässjö	17	3	23	20	36	45	3	144
0780R019	Växjö centrum-Väster-Spetsamossen	Växjö	50	5	54	35	30	52	4	226
0884R006	Vimmerby sydväst	Vimmerby	31	5	37	71	69	44	3	257

0980R007	Innerstaden-Visby norra	Gotland	71	5	67	11	90	48	4	292
1280R025	RegSO-Hamnen-Stortorget	Malmö	38	1	35	22	26	51	4	173
1281R026	Skarpskyttevägen-Sankt Hans Backar	Lund	33	4	17	15	100	41	4	210
1283R009	Helsingborg centrum-Slottshöjden västra	Helsingborg	36	1	62	25	38	68	4	230
1285R002	Berga-Öster	Eslöv	11	4	10	12	8	9	2	54
1290R008	Kristianstad centrum	Kristianstad	6	1	16	7	7	8	2	45
1290R016	Vilan-Hedentorp	Kristianstad	9	3	12	17	23	20	2	84
1380R017	Halmstad centrum-Slottsjord-Kattegatt	Halmstad	40	2	53	20	28	39	4	182
1402R010	Partille centrum	Partille	21	3	10	27	25	19	3	105
1480R002	Annedal-Änggården	Göteborg	79	4	54	15	86	35	4	273
1480R033	Gamlestaden västra	Göteborg	22	3	14	7	21	12	3	79
1480R042	Haga	Göteborg	38	1	64	56	73	66	4	298
1480R043	Hagen	Göteborg	97	3	94	60	87	94	5	435
1480R046	Heden västra	Göteborg	54	2	58	29	57	51	4	251
1480R052	Högsbo-Flatås östra	Göteborg	31	2	18	28	50	79	3	208
1480R057	Inom Vallgraven	Göteborg	62	1	56	16	76	77	4	288
1480R073	Kungsladugård Kungsladugårdsgatan	Göteborg	29	5	60	7	92	22	4	215
1480R074	Kungsladugård Älvsborgsgatan	Göteborg	20	5	62	12	55	27	4	181
1480R075	Kvillebäcken Backaplan	Göteborg	52	2	16	56	54	40	4	220
1480R091	Lorensberg-Vasastaden övre	Göteborg	61	2	64	21	73	28	4	249
1480R100	Majorna Hängmattan	Göteborg	28	5	35	36	75	58	4	237
1480R102	Masthugget Masthuggsterassen	Göteborg	72	5	67	23	88	44	4	299
1480R109	Olivedal Järntorget	Göteborg	70	1	70	8	47	22	4	218
1480R130	Stampen västra	Göteborg	54	1	41	11	29	30	4	166
1480R144	Vasastaden västra	Göteborg	73	2	62	8	43	58	4	246
1485R013	Skansberget-Norra centrum-Sörvik	Uddevalla	19	3	15	16	11	28	3	92
1489R001	Alingsås centrum	Alingsås	31	4	68	48	90	94	4	335
1490R038	Stadskärnan-Druvefors	Borås	44	3	32	14	32	41	4	166
1493R006	Mariestad centrum-Katthavet	Mariestad	30	2	46	42	53	77	3	250
1496R015	Skövde centrumkärna	Skövde	62	1	38	21	61	34	4	217
1861R001	Hallsberg västra-Stortorget-Vibytorp	Hallsberg	25	3	38	64	14	20	3	164
1880R031	Örebro city	Örebro	47	1	56	11	44	62	4	221
1880R033	Örebro söder	Örebro	20	3	21	7	14	24	3	89
1881R002	Kumla centrum-Fylsta-Via	Kumla	16	3	26	30	20	19	2	114

1885R009	Lindesberg södra	Lindesberg	19	5	36	44	27	28	3	159
1980R001	Annedal-Sydvästra centrum	Västerås	74	3	86	62	99	60	5	384
1980R007	Erikslund-Eriksborg-Hagaberg	Västerås	49	4	43	73	69	94	4	332
1980R039	Västra centrum-Västermalm-Almelund	Västerås	29	1	41	19	49	38	4	177
1981R001	Sala centralt	Sala	40	4	55	28	14	82	3	223
2080R006	Falu centrum norra	Falun	71	4	81	40	47	86	4	329
2080R007	Falu centrum södra	Falun	38	3	51	19	60	35	3	206
2081R005	Kupolen-Norra Backa-Hagalund-Ringen	Borlänge	22	4	28	50	12	50	3	166
2081R008	Mjälga-Centrum	Borlänge	29	4	35	43	33	42	4	186
2081R016	Östermalm	Borlänge	14	3	23	18	20	17	3	95
2180R006	Gävle centrum	Gävle	8	3	25	11	11	20	3	78
2183R004	Bollnäs centrum	Bollnäs	14	4	16	27	21	39	3	121
2281R027	Stenstan	Sundsvall	39	1	44	21	62	57	4	224
2284R018	Örnsköldsviks centrum	Örnsköldsvik	25	5	51	20	27	34	4	162
2482R022	Skellefteå centrala stan	Skellefteå	47	4	40	33	29	56	4	209
2580R008	Gammelstad-Ektjärn	Luleå	52	1	80	98	77	66	4	374
2584R001	Bolaget	Kiruna	55	5	21	66	49	51	4	247
Genomsnittligt värde			44.1	3.0	43.5	32.6	51.0	42.9	3.7	217.2

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

I analyserna används percentiler som är mindre än eller lika med 5 för analys av *särskilt stora utmaningar inom ett problem*. 10-percentilen används som värde för *stora utmaningar inom ett problem*.

Klass 3: RegSO som har problem med lågt valdeltagande

38 av landets RegSO har enbart en särskilt stor utmaning med lågt valdeltagande (se tabell 11). De flesta av dessa RegSO ligger i något av de tre storstadsområdena, och har även små utmaningar med andra problem (runt 15:e percentilen i snitt) utom för anmälda brott. I gruppen finns tre RegSO med direkt gräns mot Norge respektive Finland (i Årjäng respektive Haparanda) och dessa RegSO har väsentligt mindre utmaningar med andra problem än resterande RegSO i denna grupp. Åldersfördelningen skiljer sig något från jämförelseklassen, i klass 3 är befolkningen något yngre.

Tabell 11. Klass 3: RegSO med särskilt stora utmaningar för lågt valdeltagande, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0114R009	Upplands Väsby centrum-Smedby norra	Upplands Väsby	14	19	4	19	6	13	3	75

0114R012	Vilunda östra	Upplands Väsby	18	36	5	16	14	15	3	104
0117R006	Norrgårdshöjden	Österåker	24	43	5	26	12	23	3	133
0123R022	Ulvsättra	Järfälla	10	32	4	11	16	9	2	82
0126R014	Skogås västra	Huddinge	13	15	3	11	15	8	2	65
0126R021	Vårby Haga-Masmo	Huddinge	9	10	5	12	33	7	2	76
0127R007	Hallunda	Botkyrka	13	39	2	13	7	8	2	82
0127R013	Storvreten	Botkyrka	7	19	2	11	8	6	2	53
0127R017	Tuna	Botkyrka	8	38	4	12	14	9	2	85
0136R001	Brandbergen centrala	Haninge	13	14	1	13	7	10	2	58
0136R003	Brandbergen södra	Haninge	22	43	4	21	13	16	3	119
0139R002	Centrala Bro	Upplands-Bro	8	22	4	13	12	6	2	65
0163R007	Helenelunds centrum	Sollentuna	28	55	5	23	65	8	4	184
0180R002	Akalla	Stockholm	14	8	3	14	14	8	3	61
0180R108	Vårberg	Stockholm	15	9	3	8	24	7	2	66
0181R002	Brunnsäng	Södertälje	10	32	4	24	20	10	2	100
0181R009	Glasberga	Södertälje	22	69	5	35	37	40	4	208
0181R011	Grusåsen-Weda-Listonhill	Södertälje	6	7	3	14	7	16	2	53
0181R016	Lina-Vattubrinken-Dammkärr	Södertälje	9	34	5	14	19	21	3	102
0181R024	Saltskog	Södertälje	13	10	3	24	13	16	3	79
0191R009	Märstadal	Sigtuna	15	18	5	26	25	11	3	100
0680R035	Öxnehaga centrum	Jönköping	6	34	5	12	16	6	1	79
1231R001	Burlöv södra	Burlöv	18	6	4	17	16	12	3	73
1231R004	Södra Arlöv	Burlöv	13	25	5	14	18	12	3	87
1280R011	RegSO-Bunkeflostrand öst	Malmö	13	30	5	20	34	8	3	110
1282R012	Pilåkern-Silvergården-Karlslund-Säbyholm	Landskrona	6	11	5	11	20	7	2	60
1290R002	Charlottesborg-Härlöv	Kristianstad	11	15	5	35	27	17	2	110
1402R009	Oluff Nilssons väg	Partille	17	31	3	16	12	20	3	99
1480R030	Frölunda torg västra	Göteborg	14	18	5	19	7	12	2	75
1480R096	Länsmansgården norra	Göteborg	11	20	4	15	12	7	2	69
1480R115	Rambergsstaden västra	Göteborg	7	7	3	8	13	7	2	45
1480R134	Jättesten östra	Göteborg	26	35	5	45	40	31	3	182
1480R135	Södra Biskopsgården västra	Göteborg	7	12	2	17	8	7	2	53
1480R136	Södra Biskopsgården östra	Göteborg	13	42	1	10	6	10	2	82
1480R140	Tuve Norumshöjd	Göteborg	7	34	5	20	9	11	2	86

1765R002	Töcksfors	Årjäng	54	90	3	93	100	37	3	377
2583R002	Haparanda stad centrala	Haparanda	10	7	4	14	11	43	3	89
2583R003	Haparanda stad norra	Haparanda	15	33	2	32	15	78	3	175
Genomsnittligt värde			14.2	26.9	3.8	19.9	19.6	15.6	2.5	100.0

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 4: RegSO som har problem med svag förankring på arbetsmarknaden

69 av landets RegSO har enbart särskilt stor utmaning med svag förankring på arbetsmarknaden (se tabell 12). De flesta av dessa RegSO ligger ganska nära snittet i riket för de övriga problemen, med genomsnittliga percentiler runt 50. RegSO i denna kategori karakteriseras av en stor andel studenter och många av dessa RegSO återfinns i landets större städer, framför allt i studentstäder. Till exempel ligger 14 i Uppsala, 12 i Lund, 9 i Göteborg och 8 i Umeå. Noterbart är att inga RegSO i denna grupp återfinns i Stor-Stockholm. Andelen i åldersgruppen 18 till 29 år är väsentligt högre än i jämförelseklassen (31 jmf med 12 procent).

Tabell 12. Klass 4: RegSO med särskilt stora utmaningar med förankring på arbetsmarknaden, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0380R003	Bäcklösa-Ultuna-Södra Ulleråker	Uppsala	11	40	15	2	11	12	2	91
0380R005	Främre Luthagen-Fjärdingen-Glunten	Uppsala	93	9	83	1	49	14	4	249
0380R011	Kåbo-Norra Rosendal	Uppsala	71	36	43	2	75	19	4	246
0380R022	Norra Ulleråker-Polacksbacken	Uppsala	88	26	52	3	28	6	4	203
0380R026	Sommarro-Kungsgärdet	Uppsala	84	67	89	5	65	59	4	369
0380R029	Sydöstra Luthagen	Uppsala	84	55	90	2	32	49	4	312
0380R030	Södra Rosendal-Malma gård	Uppsala	71	59	52	2	43	21	4	248
0380R038	Uppsala nordöstra centrum-Höganäs	Uppsala	73	20	78	5	90	36	4	302
0380R039	Uppsala sydöstra Centrum-Västra Fålhagen	Uppsala	70	11	73	5	72	47	4	278
0380R054	Östra Eriksberg	Uppsala	13	57	22	2	57	25	3	176
0380R055	Östra Flogsta-Ekeby-Berthåga	Uppsala	70	82	71	1	84	25	4	333
0380R056	Östra Fålhagen-Boländerna	Uppsala	93	7	92	5	99	66	4	362
0380R058	Östra Kapellgärdet	Uppsala	57	59	25	1	34	7	3	183
0580R006	Gottfridsberg	Linköping	57	41	63	2	88	31	4	282
0580R025	Valla-T1	Linköping	96	52	74	1	63	39	4	325
0580R026	Vasastaden-Hunneberg	Linköping	46	31	48	4	53	43	4	225
0581R029	Strömbacken-Berget-Södertull	Norrköping	21	7	19	2	39	15	3	103
0680R005	Bäckalyckan-Västra Torpa	Jönköping	92	53	64	4	96	48	4	357

0880R005	Getingen-Tallhagen-Västra Norrgård	Kalmar	71	10	71	2	72	44	4	270
0880R014	Tegelviken-Västra Malmen	Kalmar	46	9	59	4	57	35	4	210
1080R003	Galgamarken	Karlskrona	16	26	7	2	30	9	2	90
1080R011	Långö-Gräsvik	Karlskrona	95	77	36	2	80	10	4	300
1280R049	RegSO-Möllevången	Malmö	12	10	14	5	36	18	3	95
1280R052	RegSO-Möllevången öst	Malmö	17	6	30	3	92	12	3	160
1280R066	RegSO-Sofielund norr	Malmö	8	21	13	3	13	12	2	70
1280R084	RegSO-Västra Sorgenfri öst	Malmö	33	52	53	5	71	11	3	225
1281R012	Linero centrum	Lund	7	49	6	5	25	7	2	99
1281R013	Lund centrala staden	Lund	92	15	71	1	86	21	4	286
1281R014	Lund väster	Lund	48	42	68	3	84	23	4	268
1281R016	Magistratsvägen-Fäladstorget	Lund	11	23	12	4	11	16	2	77
1281R018	Möllevången	Lund	94	47	41	2	93	24	4	301
1281R019	Nilstorp-Stampelyckan	Lund	94	55	94	1	100	43	4	387
1281R024	Råbyholm	Lund	37	30	68	4	66	34	4	239
1281R029	Svenshögskolan-Utsättaregränden	Lund	93	59	72	2	48	11	4	285
1281R032	Tuna-Galjevången	Lund	100	39	87	1	75	23	4	325
1290R012	Näsby	Kristianstad	13	12	9	3	40	6	2	83
1380R016	Halmstad centrum östra-Nyatorp västra	Halmstad	27	17	29	3	10	17	3	103
1380R022	Nyhem södra	Halmstad	38	26	15	1	60	8	3	148
1460R006	Dals Långed	Bengtsfors	30	75	38	4	64	32	3	243
1480R019	Björkekärr Rosendal	Göteborg	86	49	20	1	6	8	3	170
1480R032	Gamlestaden Kviberg	Göteborg	45	9	21	4	30	20	4	129
1480R036	Guldheden mellersta	Göteborg	53	25	63	3	91	33	4	268
1480R038	Guldheden södra	Göteborg	39	58	46	3	54	11	3	211
1480R058	Johanneberg Chalmers	Göteborg	95	51	54	1	85	7	4	293
1480R059	Johanneberg västra	Göteborg	71	60	73	2	42	44	4	292
1480R088	Landala södra	Göteborg	37	24	22	2	72	52	3	209
1480R089	Lindholmen	Göteborg	91	14	38	2	81	33	4	259
1496R006	Högskolan-Trängen	Skövde	63	49	30	3	82	15	3	242
1496R010	Mariesjö-Östermalm	Skövde	41	15	19	3	68	20	3	166
1780R010	Kronoparken norra	Karlstad	18	68	15	1	26	14	2	142
1780R012	Kronoparken östra	Karlstad	40	69	60	1	75	42	3	287
1784R002	Dottevik-Östra Sund	Arvika	22	51	29	2	69	10	2	183
1880R002	Almby-Ormesta	Örebro	97	33	67	1	97	29	4	324

1880R015	Ladugårdsängen	Örebro	52	31	44	5	51	61	4	244
1880R026	Sörbyängen	Örebro	48	64	49	3	88	23	4	275
1880R027	Tybble	Örebro	28	32	20	1	65	28	2	174
1980R044	Västra Viksäng-Kungsängen-Ängsgärdet	Västerås	6	7	12	3	46	6	2	80
2180R022	Villastaden-Fridhem	Gävle	74	58	81	3	81	43	4	340
2480R002	Berghem södra	Umeå	52	41	43	1	66	19	3	222
2480R003	Carlshem norra	Umeå	52	56	31	2	58	11	3	210
2480R009	Haga	Umeå	73	40	74	4	68	81	4	340
2480R017	Mariehem östra-Olofsdal	Umeå	50	46	29	2	34	16	3	177
2480R021	Sofiehem-Gimonäs-Carlshem södra	Umeå	58	37	65	4	86	58	4	308
2480R028	Tomtebo västra	Umeå	77	84	66	2	98	44	4	371
2480R037	Universitetet-sjukhusområdet-Nydalahöjden	Umeå	65	23	46	1	43	16	2	194
2580R011	Kallkällan	Luleå	51	14	33	2	52	83	3	235
2580R022	Porsön-Porsögården	Luleå	100	46	27	1	67	14	1	255
2580R023	Porsön-Udden	Luleå	39	36	23	1	24	10	3	133
2584R004	Kiruna nordost	Kiruna	81	92	17	3	6	25	3	224
Genomsnittligt värde			56.2	39.0	45.8	2.6	59.4	26.9	3.3	229.9

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 5: RegSO som har problem med svaga skolresultat

74 av landets RegSO har enbart en särskilt stor utmaning med svaga skolresultat (se tabell 13). Dessa RegSO ligger i allmänhet på mindre orter, exempelvis ligger 20 av dem i norra Sverige och då bara i kommuner med färre än 30 000 invånare. Vidare finns 15 RegSO i Skåne och ett knappt tiotal i ytterdelar till Stor-Stockholm. Generellt har RegSO i denna kategori små utmaningar även inom andra problem, med percentiler på i snitt runt 25.

Tabell 13. Klass 5: RegSO med särskilt stora utmaningar för svaga skolresultat, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0114R008	Smedby södra-Älvsunda	Upplands Väsby	32	16	9	43	4	31	3	135
0117R004	Ljusterö-omkringliggande skärgård	Österåker	45	92	71	40	4	94	3	346
0117R012	Söra	Österåker	54	15	28	48	5	38	4	188
0123R011	Hammaren västra	Järfälla	11	38	7	22	2	13	3	93
0139R010	Upplands-Bro södra omland	Upplands-Bro	37	66	10	59	4	17	3	193

0163R013	Rotebro centrum	Sollentuna	11	11	8	16	5	7	3	58
0180R026	Grimsta	Stockholm	8	6	6	10	5	11	2	46
0192R006	Nynäshamns södra kommundel	Nynäshamn	71	39	59	60	5	54	4	288
0331R006	Tärnsjö tätort	Heby	23	36	22	33	3	24	2	141
0380R010	Kvarngärdet	Uppsala	12	22	9	15	2	23	3	83
0486R009	Strängnäs Stadsskogen	Strängnäs	7	13	10	27	1	6	2	64
0509R002	Ödeshög	Ödeshög	22	39	32	71	5	33	3	202
0662R006	Gislaved norra	Gislaved	20	9	9	66	5	32	3	141
0683R008	Rydaholm	Värnamo	24	17	21	67	3	13	2	145
0767R003	Traryd-Strömsnäsbruk	Markaryd	29	34	10	39	1	8	2	121
0781R009	Ljungby centrum	Ljungby	19	8	9	34	1	31	2	102
0860R009	Virserums tätort	Hultsfred	14	25	18	42	1	14	2	114
0883R010	Södermalm-Karstorp	Västervik	12	31	12	18	4	62	2	139
1257R001	Örkelljunga norra	Örkelljunga	9	19	10	21	3	21	2	83
1260R002	Billesholm södra	Bjuv	11	23	7	27	1	13	2	82
1260R006	Bjuv östra-Selleberga	Bjuv	6	14	6	15	4	9	2	54
1261R001	Arvidsborg-Korsbacka	Kävlinge	14	30	24	20	5	9	2	102
1270R005	Tomelilla västra	Tomelilla	8	10	11	8	4	10	1	51
1272R004	Gualöv-Bromölla skogen-västra centrum Bromölla	Bromölla	19	25	25	33	5	20	2	127
1273R002	Lönsboda	Osby	16	29	31	51	4	12	3	143
1280R020	RegSO-Fågelbacken	Malmö	34	53	52	12	5	19	4	175
1280R038	RegSO-Kirseberg syd	Malmö	10	16	17	17	2	16	3	78
1280R039	RegSO-Kirsebergsstaden-Rostorp	Malmö	11	20	11	8	5	10	3	65
1280R080	RegSO-Västra hamnen norr	Malmö	42	72	23	61	5	17	4	220
1292R003	Havsbaden-Paletten-Danielslund	Ängelholm	54	52	92	67	5	81	4	351
1292R005	Kronotorp-Gamla Kungsgården-Nya Kungsgården	Ängelholm	16	35	24	48	5	19	3	147
1292R012	Villan	Ängelholm	10	67	8	20	3	17	2	125
1292R014	Ängelholm centrum	Ängelholm	27	14	41	33	5	36	3	156
1293R025	Sösdala	Hässleholm	15	54	17	23	2	40	2	151
1315R002	Hyltebruk norra	Hylte	7	15	14	23	2	9	2	70
1381R004	Knäred	Laholm	16	39	14	54	2	17	2	142
1466R002	Herrljunga omland	Herrljunga	74	82	68	84	4	76	4	388
1466R004	Herrljunga tätort södra	Herrljunga	82	69	76	83	4	76	4	390
1473R002	Töreboda centrum norra-Berget-Kårtorp	Töreboda	16	24	38	17	2	9	2	106

1473R003	Töreboda centrum sydvästra-Björkäng	Töreboda	14	17	18	15	1	45	2	110
1488R006	Karlstorp-Hjortmossen	Trollhättan	13	12	16	8	2	16	3	67
1490R017	Hulta centrum-Sörmarken	Borås	10	28	8	16	5	7	2	74
1490R033	Sjöbo centrum	Borås	23	19	12	13	1	47	3	115
1493R011	Snuggen-Madlyckan	Mariestad	30	43	62	66	5	94	4	300
1495R002	Skara tätort centrala södra	Skara	25	12	42	45	5	42	3	171
1495R007	Skara tätort sydvästra	Skara	15	9	9	35	1	7	2	76
1861R003	Nya Långängen-Falla	Hallsberg	92	71	79	94	4	94	4	434
1961R005	Nibble-Lövboås	Hallstaham mar	13	47	11	43	5	8	2	127
1962R004	Norberg östra	Norberg	56	22	52	59	3	23	3	215
1983R002	Köping centrala	Köping	14	19	16	23	2	23	3	97
1984R005	Nästkvarn-Studrestaden	Arboga	13	13	31	17	3	19	3	96
1984R009	Vinbäcken-Åbrinken-Söder	Arboga	8	38	9	18	2	14	2	89
2021R002	Vansbro	Vansbro	35	19	27	55	1	30	3	167
2039R003	Särna-Älvdalen mellersta omland	Älvdalen	29	47	32	33	2	43	3	186
2132R002	Gnarp	Nordanstig	23	34	20	24	5	49	3	155
2161R002	Järvsö	Ljusdal	19	60	32	42	5	48	3	206
2181R010	Storvik	Sandviken	23	42	43	37	3	73	3	221
2182R002	Bergvik-Vannsätter	Söderhamn	15	99	49	45	3	94	3	305
2184R014	Iggesund södra	Hudiksvall	8	26	16	23	2	23	2	98
2280R002	Hemsön-Älandsbro-Ramsås	Härnösand	52	88	60	48	5	81	4	334
2280R004	Härnösand södra	Härnösand	25	46	60	46	2	22	3	201
2282R002	Kramfors stad centrum	Kramfors	16	6	33	63	4	14	3	136
2282R003	Kramfors stad södra	Kramfors	12	15	15	45	4	16	2	107
2284R009	Husum	Örnsköldsvik	23	89	19	63	3	44	3	241
2303R001	Hammarstrand	Ragunda	16	53	25	13	4	21	2	132
2380R014	Skogsmon	Östersund	10	11	10	19	2	34	2	86
2462R005	Vilhelmina östra	Vilhelmina	34	59	54	44	5	94	4	290
2482R003	Boliden tätort	Skellefteå	21	54	12	20	3	27	3	137
2482R008	Byske omland	Skellefteå	65	57	69	86	1	94	4	372
2513R001	Överkalix omland	Överkalix	31	92	45	52	2	60	4	282
2580R028	Tuna	Luleå	12	21	11	21	2	14	2	81
2582R002	Boden Central	Boden	20	20	23	31	5	50	3	149
2582R007	Lundagård-Sveafältet	Boden	8	30	8	8	2	17	2	73
2584R003	Jukkasjärvi	Kiruna	96	69	47	83	3	71	4	369

Genomsnittligt värde	25.2	36.0	27.5	37.7	3.3	33.9	2.8	163.6

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 6: RegSO som har problem med trångboddhet

14 av landets RegSO har enbart särskilt stor utmaning med trångboddhet (se tabell 14). Denna grupp är ganska spretig och spridd över olika stora kommuner i hela landet. Befolkningen är något yngre i klass 6 än i jämförelseklassen. Generellt har RegSO i denna grupp stora utmaningar även för bidragsberoende (percentiler strax under 10) och små utmaningar med lågt valdeltagande och svag anknytning till arbetsmarknaden (percentiler runt 15).

Tabell 14. Klass 6: RegSO med särskilt stora utmaningar för trångboddhet, men inte för något av de övriga fem problemområdena.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0184R006	Ingenting	Solna	94	64	10	9	69	1	4	247
0764R004	Alvesta södra	Alvesta	6	37	10	15	6	4	1	78
0764R005	Alvesta västra	Alvesta	7	52	18	24	72	2	1	175
1256R004	Hanaskog	Östra Göinge	6	31	30	14	11	3	2	95
1275R002	Perstorp nordöstra tätorten	Perstorp	9	10	7	16	10	5	1	57
1287R014	Öster Järr-Fagerängen-Österlid	Trelleborg	7	47	8	19	10	5	2	96
1461R004	Mellerud norra	Mellerud	9	30	12	14	77	5	1	147
1480R062	Kallebäck västra	Göteborg	79	87	14	7	62	3	4	252
1480R117	Rannebergen norra	Göteborg	7	42	6	11	6	5	2	77
1499R002	Falköping norra stad	Falköping	6	12	17	9	10	3	1	57
1785R002	Höglunda-Hermes-Norelund	Säffle	8	19	15	15	51	4	2	112
1885R006	Lindesberg nordöstra	Lindesberg	6	45	16	22	30	3	1	122
2081R017	Övre Tjärna	Borlänge	7	37	32	18	10	3	1	107
2085R005	Ludvika gård	Ludvika	7	65	25	18	42	4	1	161
Genomsnittligt värde			18.4	41.3	15.7	15.1	33.3	3.6	1.7	127.4

RegSO med två problem

81 (2 procent) RegSO har två problem.

Vi går nu vidare till att studera de 81 (2 procent) RegSO som har två problem eller särskilt stora utmaningar. Efter att ha analyserat de olika kombinationerna av problem och vilka typer av RegSO som har vilka kombinationer kan vi identifiera tre olika klasser av RegSO med två problem. Se figur 2 för spridningen i landet.

Figur 2. RegSO med två särskilt stora utmaningar (exklusive ohälsa)

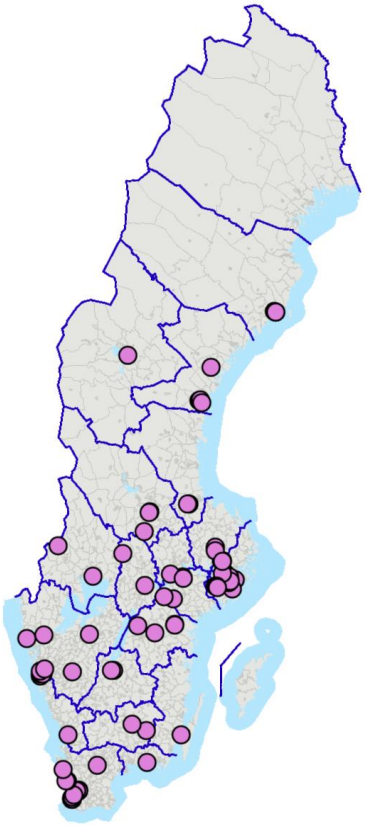

Tabell 15. Klass 7 till 9. Klasser med två särskilt stora utmaningar.

Klass	Namn	Definition	Antal RegSO
Klass 7	RegSO som har problem med svag förankring till arbetsmarknaden och svaga skolresultat eller trångboddhet	RegSO som tillhör 5%-percentilen för två problem, svag förankring på arbetsmarknaden tillsammans med svaga skolresultat eller trångboddhet	12
Klass 8	RegSO som har problem med anmälda brott och svag förankring till arbetsmarknaden	RegSO som tillhör 5%-percentilen för två problem, anmälda brott och svag förankring på arbetsmarknaden	13
Klass 9	Övriga RegSO med två problem och stora utmaningar i övrigt	Tillhör 5%-percentilen för två problem, som inte ingår i klasserna 7 och 8, och 10%-percentilen för någon eller några ytterligare problem	56

Även för dessa klasser har medelvärdena jämförts för respektive klass och referensklassen som inte har särskilt stora utmaningar med något problem. Tabeller finns i appendix B. Tabell B1 visar medelvärdena för de undersökta bakgrundsvariablerna på omvärldsnivå för RegSO i klass 7–8 (samt 10) jämfört med motsvarande medelvärden för RegSO i klass 0. Motsvarande bakgrundsvariabler för klass 9 redovisas i tabell C1 till C3 som dessutom innehåller resultat för ett antal ytterligare bakgrundsvariabler.

Klass 7: RegSO som har problem med svag förankring till arbetsmarknaden och svaga skolresultat eller trångboddhet

En grupp med 12 RegSO har stora problem med svag förankring på arbetsmarknaden och med antingen svaga skolresultat eller trångboddhet (se tabell 16). Precis som för de RegSO som bara har stora problem med svag förankring på arbetsmarknaden så karakteriseras RegSO i denna kategori av en hög andel unga vuxna (studenter), och relativt goda förutsättningar inom övriga problemområden, i synnerhet för bidragsberoende där percentilen i flera fall är nära 100.

Tabell 16. Klass 7: RegSO med särskilt stora utmaningar med svag förankring på arbetsmarknaden och med antingen svaga skolresultat eller trångboddhet.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0180R101	Tekniska Högskolan	Stockholm	98	8	12	2	75	3	4	198
0380R027	Studentstaden	Uppsala	100	55	64	1	18	5	2	243
0580R017	Ryd	Linköping	24	41	10	1	20	2	2	98
0780R017	Universitetsområde	Växjö	100	70	17	1	16	2	2	206
1280R067	RegSO-Sorgenfri norr	Malmö	11	9	7	1	39	5	1	72
1281R006	Delphinen-Kämnärsvägen	Lund	100	75	18	1	16	1	1	211
1281R023	Parentesen-Ulrikedal	Lund	100	73	29	1	18	1	2	222
1281R027	Sparta-Ideon	Lund	100	44	37	1	40	4	2	226
1281R035	Vildanden	Lund	89	60	8	1	50	1	2	209
1480R070	Krokslätt Mossen	Göteborg	100	55	26	1	69	2	2	253
2480R040	Ålidhem norra	Umeå	67	22	9	1	10	2	2	111
2480R041	Ålidhem södra	Umeå	10	42	18	3	2	15	2	90
Genomsnittligt värde			74.9	46.2	21.3	1.3	31.1	3.6	2.0	178.3

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 8: RegSO som har problem med anmälda brott och svag förankring till arbetsmarknaden

En grupp med 13 RegSO har särskilt stora utmaningar med anmälda brott och svag förankring på arbetsmarknaden (se tabell 17). Dessa RegSO ligger generellt i centrala delar av landets större städer och har generellt små utmaningar inom övriga problemområden (percentilerna för dessa ligger i snitt på 30–50).

Tabell 17. Klass 8: RegSO med särskilt stora utmaningar med anmälda brott och svag förankring på arbetsmarknaden.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0180R100	Tallkrogen	Stockholm	57	4	73	4	69	43	4	250
0380R034	Uppsala centrum	Uppsala	69	1	47	4	31	35	4	187
0484R002	Eskilstuna centrum	Eskilstuna	19	1	23	5	77	38	3	163
0680R016	Jönköping centrum Väster	Jönköping	77	2	35	2	58	22	4	196
0880R016	Östra Norrgård-Östra Malmen	Kalmar	49	5	68	3	76	25	4	226

1380R007	Engelbrekt-Östra Förstaden	Halmstad	32	4	30	2	62	18	3	148
1480R047	Heden östra	Göteborg	20	1	27	2	44	13	3	107
1480R122	Sanna	Göteborg	32	3	45	2	44	23	3	149
1490R028	Ryda-Alideberg-Knalleland	Borås	42	2	12	3	61	12	3	132
1780R026	Tingvallastaden-Haga	Karlstad	48	2	66	5	53	67	4	241
2281R031	Västermalm	Sundsvall	42	4	33	2	34	25	3	140
2380R021	Östersund staden	Östersund	34	3	31	3	17	27	3	115
2480R033	Umeå centrum	Umeå	73	1	50	4	68	42	4	238
Genomsnittligt värde			45.7	2.5	41.5	3.2	53.4	30.0	3.5	176.3

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 9: övriga RegSO med två problem och stora utmaningar i övrigt

Klass 9 utgörs av en grupp med 56 RegSO som har två särskilt stora utmaningar, som inte faller in under klass 7 eller 8 (se tabell 18). De tre storstadsregionerna är något överrepresenterade i denna grupp, som exempelvis innehåller 18 RegSO i Stor-Stockholm, och glesbygdskommuner är något underrepresenterade. RegSO i denna klass har generellt särskilt stora och flera utmaningar, bortsett från anmälda brott (percentilerna ligger i snitt runt 10, se även klass 13 i kommande avsnitt om RegSO med tre eller fler problem). Det är också värt att notera att det i denna klass finns ett RegSO som inte har någon percentil över 10. Av de RegSO som har två särskilt stora utmaningar har de som tillhör klass 9 också stora utmaningar i övrigt vilket syns på percentilsummorna där det lägsta värdet är 37, och medelvärdet är 65.5.

Tabell 18. Klass 9: RegSO med särskilt stora utmaningar inom två olika problemområden som inte täcks av klass 7 eller 8 och med stora utmaningar i övrigt.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0123R017	Nyberg-Hammaren östra	Järfälla	10	26	3	8	4	10	2	61
0126R002	Flemingsberg östra	Huddinge	21	15	3	3	10	6	3	58
0126R020	Vårby gård	Huddinge	6	25	1	8	21	3	2	64
0126R022	Vårby Udde-Duvberget	Huddinge	11	4	2	6	13	7	2	43
0127R002	Albydalen	Botkyrka	7	20	2	8	5	6	2	48
0136R010	Jordbro centrala	Haninge	6	21	1	7	6	3	1	44
0180R036	Husby	Stockholm	6	13	2	7	11	4	1	43
0180R039	Hässelby Gård	Stockholm	11	5	4	10	9	6	2	45
0180R078	Rågsved	Stockholm	10	5	3	10	7	7	2	42
0181R007	Geneta norra-Bårsta västra	Södertälje	3	23	1	7	31	6	1	71
0181R026	Telge-Snäckviken-Torekälla	Södertälje	12	1	5	20	12	10	3	60
0181R027	Värdsholmen-Södra	Södertälje	24	2	5	27	22	22	3	102
0182R004	Fisksätra	Nacka	14	24	4	14	3	6	3	65

0191R018	Södra Valsta	Sigtuna	8	18	1	8	7	3	2	45
0191R020	Tingvalla	Sigtuna	8	24	1	9	14	3	2	59
0191R021	Västra Valsta	Sigtuna	8	29	2	15	35	3	2	92
0191R022	Östra Norrbacka	Sigtuna	11	56	4	17	24	3	2	115
0191R024	Östra Valsta	Sigtuna	16	36	2	16	41	5	2	116
0380R047	Västra Gottsunda	Uppsala	3	21	6	4	17	7	1	58
0428R006	Vingåkers södra tätort	Vingåker	3	21	10	12	11	4	1	61
0483R004	Katrineholm centrum-Kerstinboda	Katrineholm	7	2	20	11	3	16	2	59
0484R020	Skogsängen-Viptorp	Eskilstuna	2	17	6	7	51	4	1	87
0581R015	Navestad-Åselstad	Norrköping	2	27	7	8	8	4	1	56
0581R031	Sydvästra Hageby	Norrköping	3	28	7	10	4	7	2	59
0583R009	Väster-Södra Varamon-Gustavsvik	Motala	4	8	8	22	5	6	1	53
0680R033	Österängen	Jönköping	7	31	3	12	4	10	2	67
0761R003	Lessebo centralort	Lessebo	8	17	18	20	3	5	2	71
1081R007	Ronneby centrum	Ronneby	5	19	27	18	10	5	2	84
1231R003	Svenshög-Elisetorp	Burlöv	7	24	4	13	4	14	2	66
1280R001	RegSO-Almvik norr-Lindängen norr	Malmö	7	45	2	5	9	6	2	74
1280R003	RegSO-Annelund-Lönngården	Malmö	5	7	9	3	8	11	2	43
1280R019	RegSO-Fosieby-Kastanjegården	Malmö	7	2	8	6	4	31	3	58
1280R063	RegSO-Sege öst	Malmö	2	8	6	4	6	11	1	37
1280R090	RegSO-Östra Sorgenfri norr	Malmö	4	36	11	5	22	8	2	86
1282R007	Hyllingelyckan-Örja-Örja industriområde	Landskrona	6	7	4	9	25	3	2	54
1282R010	Landskrona centrum-Öster	Landskrona	4	13	6	10	17	5	1	55
1283R005	Drottninghög	Helsingborg	2	13	3	7	13	15	1	53
1293R009	Hässleholm centrum	Hässleholm	9	4	13	13	1	8	2	48
1480R034	Grevegården	Göteborg	8	20	5	11	3	7	2	54
1480R050	Hjällbo östra	Göteborg	5	25	2	12	7	8	2	59
1480R061	Svartedalen	Göteborg	8	19	3	15	3	8	2	56
1484R001	Badhusberget	Lysekil	3	21	11	7	41	2	1	85
1485R016	Tureborg-Stenbacken	Uddevalla	2	27	6	11	10	3	1	59
1495R004	Skara tätort centrala östra	Skara	14	4	16	13	2	17	2	66
1730R002	Charlottenberg tätort	Eda	29	25	4	27	4	16	2	105
1863R001	Hällefors centrum	Hällefors	6	6	15	19	5	5	1	56
1880R004	Brickebacken	Örebro	3	23	6	2	13	6	1	53
1960R002	Kungsör centrala	Kungsör	6	34	17	12	1	5	1	75

2081R004	Jakobsgårdarna-Paradiset-Nygårdsdalen	Borlänge	3	16	14	6	14	3	1	56
2081R012	Södra Bullermyren-Norra Hagalund	Borlänge	6	3	9	13	52	5	1	88
2085R008	Marnäs	Ludvika	2	26	10	14	66	2	1	120
2181R003	Sandviken centrum	Sandviken	3	11	16	5	8	7	1	50
2181R006	Sandviken västra tätorten	Sandviken	4	30	16	10	6	5	2	71
2281R006	Bredsand	Sundsvall	3	10	15	9	3	10	2	50
2281R019	Nacksta	Sundsvall	4	21	9	4	23	9	1	70
2282R004	Kramfors stad västra	Kramfors	4	43	25	9	6	5	1	92
Genomsnittligt värde			7.2	18.9	7.6	10.7	13.7	7.4	1.7	65.5

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

131 (4 procent) av RegSO har tre eller fler problem.

RegSO med tre eller fler problem

Vi studerar avslutningsvis de 131 (4 procent) RegSO som har minst tre särskilt stora utmaningar. Dessa RegSO kan inte lika tydligt delas in i olika klasser eftersom de ofta har en mer generell problematik, i betydelsen tillhör låga (10 eller lägre) percentiler på många problemvariabler. Se figur 3 för spridningen i landet.

Figur 3. RegSO med tre eller fler särskilt stora utmaningar (exklusive ohälsa)

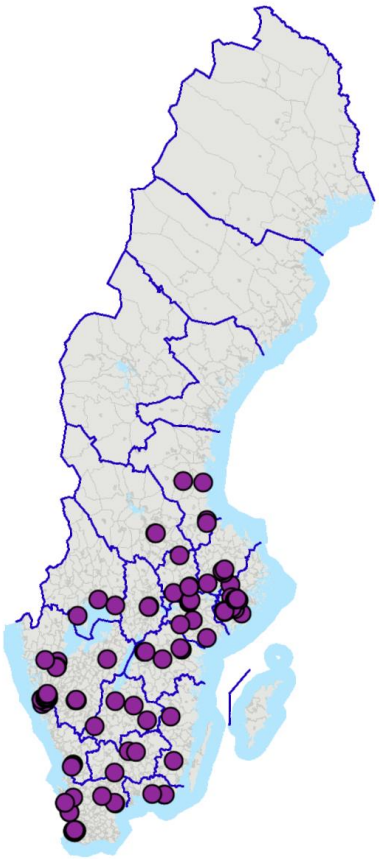

Vi har valt att dela in mängden av RegSO med minst tre särskilt stora utmaningar i fyra klasser efter percentilen för de båda problemen som RegSO:t har *minst* utmaningar inom. Det låter oss sortera ut RegSO med en mer genomgripande problematik från tidigare RegSO som hade ett eller två problem. Även för dessa klasser har medelvärdena jämförts för respektive klass och referensklassen som inte har särskilt stora utmaningar med något problem, tabellerna finns i Appendix C och tabellerna C 1 till C3.

Tabell 19. Klasserna 10 till 13. Klasser med tre eller fler särskilt stora utmaningar.

Klass	Namn	Definition	Antal RegSO
Klass 10	RegSO som har minst tre problem, men små utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och med väldigt olika utfall för problemen. Trots minst tre problem är dessa RegSO bättre än snittet i riket (percentil 50) för ett problem	7
Klass 11	RegSO som har minst tre problem, och vissa utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och med väldigt olika utfall för problemen. Har lägre variation än klass 10. RegSO i denna grupp har percentil mellan 11–49 för minst två problem, oftast anmälda brott eller svaga skolresultat.	32
Klass 12	RegSO som har minst tre problem, och stora utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och som tillhör 5%-percentilen eller 10%-percentilen för alla problem utom ett, för de flesta är det anmälda brott.	76
Klass 13	RegSO som har minst tre problem och särskilt stora utmaningar i övrigt	RegSO som har högst 5%-percentilen för minst tre problem och percentil mindre än eller lika med 10 för övriga problem. Är RegSO som har störst sammantagen problematik.	16

Klass 10: RegSO som har minst tre problem, men små utmaningar i övrigt

I denna grupp finner vi 7 RegSO med väldigt olika utfall av särskilt stora utmaningar. Trots att de har tre eller fler särskilt stora utmaningar är dessa RegSO bättre än snittet i riket (percentil 50) för någon eller några problemvariabler. Dessa RegSO finns i storstäder, och i gruppen finns fyra utpräglade studentområden (se tabell 20). Denna klass särskiljer sig starkt från de övriga klasserna med minst tre problem och har därför undantagits den utökade analysen av bakgrundsvariabler och regressionsanalyser.

Tabell 20. Klass 10: RegSO med stora utmaningar inom minst tre problemområden, men små utmaningar (percentil >50) i övrigt.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0180R106	Universitetet	Stockholm	100	15	2	1	93	1	2	212
0184R008	Kungshamra	Solna	100	99	2	1	25	1	2	228
0380R046	Västra Flogsta	Uppsala	94	76	5	1	25	1	2	202
0680R024	Råslätt	Jönköping	10	53	3	5	14	2	1	87
1280R087	RegSO-Örtagården norr	Malmö	1	53	2	4	11	1	1	72

1480R107	Norra Biskopsgården	Göteborg	3	52	1	5	6	1	1	68
1480R112	Olofshöjd	Göteborg	100	87	5	1	28	1	2	222
Genomsnittligt värde			58.3	62.1	2.9	2.6	28.9	1.1	1.6	155.9

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 11: RegSO som har minst tre problem, och vissa utmaningar i övrigt

I denna grupp finner vi 32 RegSO med minst tre särskilt stora utmaningar med olika problem, men med blandat utfall för vilka problemvariabler. Klass 11 har dock lägre variation än RegSO i klass 10. Alla RegSO i denna grupp tillhör percentiler mellan 11–49 för minst två problemvariabler, oftast anmälda brott och svaga skolresultat. Knappt hälften av dessa RegSO ligger i något av de tre storstadsområdena, men här finns också RegSO i mindre och mellanstora kommuner. De flesta RegSO i mindre kommuner som har särskilt stora utmaningar för minst tre problemvariabler återfinns i denna klass.

Om vi jämför klass 11 med klass 9, som var den av klasserna med RegSO med två problem som hade den största generella problematiken, så ser vi att medelvärdet av percentilsumman är jämförbar (61.3 för klass 11 jämfört med 65.5 för klass 9). RegSO i klass 11 tillhör i allmänhet något högre percentiler för anmälda brott och svaga skolresultat än RegSO i klass 9, men i gengäld tillhör de ungefär 3 percentiler lägre för resterande fyra problemvariabler (genomsnitt kring 4 i stället för kring 7).

Tabell 21. Klass 11: RegSO med minst tre särskilt stora utmaningar, och vissa utmaningar (percentil >10) i övrigt.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0123R021	Tallbohov	Järfälla	5	29	2	8	14	5	2	63
0126R001	Flemingsberg västra	Huddinge	16	26	2	2	3	2	2	51
0180R118	Älvsjö	Stockholm	9	1	17	3	17	3	2	50
0181R012	Hovsjö	Södertälje	2	22	1	7	14	4	1	50
0183R005	Hallonbergen Östra	Sundbyberg	18	3	4	20	1	6	3	52
0483R007	Nyhem-Nävertorp	Katrineholm	4	24	9	23	1	2	1	63
0583R002	Charlottenborg-Ekenäs-Grankulla	Motala	4	29	16	20	5	4	1	78
0662R005	Gislaved nordväst	Gislaved	4	25	6	15	1	2	1	53
0685R011	Vetlanda-Upplanda	Vetlanda	3	37	4	17	7	5	1	73
0765R005	Älmhult östra	Älmhult	5	28	7	15	1	2	1	58
0860R002	Hultsfreds tätort södra	Hultsfred	5	2	13	16	7	4	1	47
1080R012	Marieberg-Gullberna	Karlskrona	4	11	5	5	17	4	1	46
1277R005	Haganäs	Åstorp	2	33	1	5	18	2	1	61
1280R007	RegSO-Bellevuegården öst	Malmö	1	29	2	4	37	3	1	76
1280R024	RegSO-Gullviksborg-Hermodsdal syd	Malmö	1	27	2	4	19	2	1	55

1280R027	RegSO-Hermodsdal-Gullviksborg	Malmö	2	39	1	4	11	3	1	60
1280R045	RegSO-Lindängen	Malmö	2	23	2	6	13	2	1	48
1280R053	RegSO-Nydala norr	Malmö	1	24	3	6	23	5	1	62
1282R013	Pilängen	Landskrona	4	46	4	11	36	5	1	106
1283R019	Planteringen-Miatorp västra	Helsingborg	2	22	5	7	12	5	1	53
1290R023	Österäng	Kristianstad	2	36	5	8	16	3	1	70
1480R006	Backa Röd	Göteborg	7	35	3	4	30	4	2	83
1480R012	Bergsjön sydöstra	Göteborg	7	23	1	5	41	3	1	80
1480R097	Länsmansgården södra	Göteborg	4	40	2	3	11	2	1	62
1480R118	Rannebergen södra	Göteborg	1	33	2	11	2	1	1	50
1485R012	Norra Dalaberg-Norra Hovhult	Uddevalla	1	32	5	6	22	1	1	67
1490R035	Sjöbo-Johannelund	Borås	4	5	4	11	36	10	1	70
1496R013	Ryds centrum	Skövde	1	27	2	7	21	5	1	63
1983R007	Nibblesbacke	Köping	2	15	5	11	3	2	1	38
2180R001	Andersberg	Gävle	2	24	10	5	28	4	1	73
2180R017	Stigslund-Gavlehov	Gävle	5	17	12	5	18	5	2	62
2183R006	Gärdet	Bollnäs	1	7	11	4	11	4	1	38
Genomsnittligt värde			4.1	24.2	5.3	8.7	15.5	3.6	1.2	61.3

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 12: RegSO som har minst tre problem, och stora utmaningar i övrigt

I denna grupp finner vi 76 RegSO som har särskilt stora eller stora utmaningar (percentil högst 10) med alla problem utom ett. Drygt hälften av dessa RegSO ligger i något av de tre storstadsområdena (14 RegSO i Stor-Stockholm, 12 i Göteborg och 13 i Malmö) och de flesta andra RegSO i stora eller medelstora städer. De flesta RegSO i denna grupp har endast måttliga utmaningar (percentiler mellan 11 och 47) med anmälda brott (66 st.), men här finns även RegSO med måttliga utmaningar för svaga skolresultat (8 st.), för bidragsberoende (1 st.) samt för svag förankring på arbetsmarknaden (1 st.).

Tabell 22. Klass 12: RegSO med minst tre särskilt stora utmaningar, och stora utmaningar i övrigt.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0123R007	Centrala Söderhöjden	Järfälla	2	15	1	5	3	5	1	31
0127R004	Eriksberg-Sturehov	Botkyrka	11	2	3	10	5	10	2	41
0127R010	Norsborg	Botkyrka	4	47	1	6	6	4	1	68
0136R012	Jordbro Södra	Haninge	9	21	1	7	5	3	2	46
0163R001	Bagarby	Sollentuna	9	11	4	5	2	5	2	36
0180R076	Rinkeby	Stockholm	3	13	1	4	4	1	1	26

0180R079	Skärholmen	Stockholm	9	5	3	7	15	4	2	43
0180R102	Tensta	Stockholm	4	11	2	4	8	3	1	32
0181R001	Blombacka	Södertälje	5	11	1	7	10	5	2	39
0181R006	Fornhöjden	Södertälje	4	21	1	10	3	5	2	44
0181R021	Ronna centrum-Ronna Park-Västra Ronna	Södertälje	2	26	1	6	3	4	1	42
0181R022	Ronna-Karlhov	Södertälje	4	37	2	5	4	7	2	59
0183R004	Hallonbergen Västra	Sundbyberg	7	13	2	7	1	4	2	34
0191R005	Centrala Valsta	Sigtuna	6	19	1	7	4	2	1	39
0380R033	Södra Valsätra-Norra Gottsunda	Uppsala	2	33	3	3	2	2	1	45
0380R048	Västra Gränby	Uppsala	5	26	3	3	4	9	1	50
0381R009	Romberga	Enköping	5	5	8	9	35	3	1	65
0480R004	Brandkärr	Nyköping	1	30	7	10	3	1	1	52
0482R010	Salsta-Centrum södra	Flen	1	17	8	8	1	1	1	36
0484R028	Årby-Vallby	Eskilstuna	1	4	3	12	5	2	1	27
0581R019	Nordöstra Hageby	Norrköping	1	15	1	4	2	2	1	25
0581R021	Norra Ljura	Norrköping	3	5	9	5	36	8	1	66
0581R032	Sydöstra Marielund	Norrköping	4	26	9	10	1	4	1	54
0583R003	Ekön-Torvmossen	Motala	2	21	8	6	3	4	1	44
0682R013	Östra Runneryd	Nässjö	2	20	8	9	4	1	1	44
0780R001	Araby-Dalbo-Nydala	Växjö	1	20	3	4	2	2	1	32
0881R004	Kungshall	Nybro	2	16	5	9	8	2	1	42
1080R010	Kungsmarken	Karlskrona	1	22	2	2	2	1	1	30
1081R009	Älgbacken-Hjorthöjden	Ronneby	1	21	8	8	3	1	1	42
1280R002	RegSO-Almvik syd-Lindängen syd	Malmö	3	12	2	6	3	4	1	30
1280R006	RegSO-Bellevuegården väst	Malmö	5	30	5	10	5	9	2	64
1280R016	RegSO-Emilstorp-Östra kyrkogården-Apelgården	Malmö	5	32	3	10	4	3	2	57
1280R026	RegSO-Heleneholm-Almhög	Malmö	3	13	1	5	6	3	1	31
1280R028	RegSO-Herrgården norr	Malmö	1	12	2	3	4	1	1	23
1280R030	RegSO-Holma	Malmö	1	35	4	5	1	2	1	48
1280R032	RegSO-Hyllievång norr	Malmö	2	27	5	9	9	3	1	55
1280R042	RegSO-Kryddgården	Malmö	5	24	1	2	2	1	1	35
1280R051	RegSO-Möllevången väst	Malmö	10	4	12	5	2	10	3	43
1280R056	RegSO-Persborg-Törnrosen	Malmö	1	32	4	4	1	1	1	43
1280R071	RegSO-Södervärn-Allmänna sjukhuset-Flensburg	Malmö	7	2	7	2	30	5	2	53

1280R072	RegSO-Södra Sofielund	Malmö	2	20	3	3	2	2	1	32
1280R088	RegSO-Örtagården syd-Herrgården syd	Malmö	1	18	5	4	5	1	1	34
1282R009	Koppargården-Kopparhögarna	Landskrona	2	2	2	6	37	3	1	52
1283R006	Eneborg-Högaborg	Helsingborg	4	17	4	4	9	4	2	42
1283R026	Söder-Oceanhamnen-Oljehamnen	Helsingborg	4	2	5	4	15	4	1	34
1290R005	Gamlegården	Kristianstad	1	15	3	2	2	1	1	24
1293R018	Hässleholm-Läreda	Hässleholm	1	29	5	7	2	4	1	48
1380R002	Andersberg	Halmstad	2	15	1	4	1	1	1	24
1380R028	Vallås västra	Halmstad	3	11	7	10	1	5	1	37
1480R010	Bergsjön nordvästra	Göteborg	4	37	1	6	1	1	1	50
1480R011	Bergsjön Rymdtorget	Göteborg	3	39	1	6	6	2	1	57
1480R013	Bergsjön södra	Göteborg	3	46	2	9	1	2	1	63
1480R026	Eriksbo	Göteborg	3	37	1	8	3	2	1	54
1480R040	Gårdsten nordöstra	Göteborg	5	45	1	9	3	5	2	68
1480R041	Gårdsten sydvästra	Göteborg	6	41	1	8	5	5	2	66
1480R044	Hammarkullen centrala	Göteborg	2	31	2	4	1	1	1	41
1480R045	Hammarkullen yttre	Göteborg	5	25	6	5	4	4	1	49
1480R049	Hjällbo västra	Göteborg	3	32	2	4	1	2	1	44
1480R069	Kortedala sydöstra	Göteborg	4	11	4	7	4	6	1	36
1480R098	Lövgärdet	Göteborg	3	18	1	7	2	3	1	34
1480R127	Skälltorp Selma Lagerlöfs torg	Göteborg	6	10	4	3	24	5	1	52
1487R005	Flanaden-Torpaområdet	Vänersborg	2	37	4	6	6	1	1	56
1488R007	Kronogårds Torg-Frälsegården	Trollhättan	1	11	3	3	1	1	1	20
1488R008	Norra Lextorp-Västra Kronogården-Östra Kronogården	Trollhättan	1	13	4	6	1	2	1	27
1490R019	Hässleholmen väst	Borås	4	24	1	6	3	1	1	39
1490R025	Norrby	Borås	5	14	3	5	8	1	1	36
1780R011	Kronoparken centrala	Karlstad	5	35	7	1	8	4	1	60
1781R002	Bro	Kristinehamn	3	3	16	2	1	10	1	35
1785R004	Olof Trätälja-Villan-Flå	Säffle	2	2	14	8	3	5	1	34
1880R003	Baronbackarna	Örebro	2	9	5	5	43	8	1	72
1880R028	Varberga-Oxhagen	Örebro	1	12	2	4	4	4	1	27
1880R029	Vivalla	Örebro	1	19	3	2	2	1	1	28
1980R041	Västra Pettersberg-Södra Vallby-Källtorp	Västerås	1	23	2	4	3	2	1	35
2081R001	Bulllermyren	Borlänge	2	21	8	6	2	2	1	41

2081R013	Tjärna Ängar	Borlänge	1	20	4	5	5	1	1	36
2182R008	Söderhamn centrala staden norr	Söderhamn	2	28	9	9	4	4	1	56
Genomsnittligt värde			3.3	20.1	4.0	5.9	6.2	3.4	1.2	42.9

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Klass 13: RegSO som har minst tre problem och särskilt stora utmaningar i övrigt

I denna grupp finner vi 16 RegSO som har störst sammantagen problematik inom samtliga problemområden. Dessa RegSO har särskilt stora utmaningar för minst tre problem och stora utmaningar även med resterande problem (percentil mindre än eller lika med 10) (se tabell 23). Samtliga RegSO utom 2 i denna klass är områden med stora socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1). Värt att notera är att denna klass inte lika tydligt domineras av RegSO i storstadsområdena som klass 12 utan hälften av RegSO i denna klass återfinns i andra större städer.

Tabell 23. Klass 13. RegSO som har minst tre problem och särskilt stora utmaningar i övrigt.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0127R001	Albyberget	Botkyrka	8	6	1	9	4	4	2	32
0127R005	Fittja	Botkyrka	6	3	1	10	7	5	1	32
0484R005	Fröslunda-Vilsta	Eskilstuna	1	4	3	3	9	2	1	22
0484R011	Lagersberg-Råbergstorp	Eskilstuna	1	7	2	3	6	1	1	20
0484R015	Nyfors centrum-Väster	Eskilstuna	2	10	4	6	9	4	1	35
0580R018	Skäggetorp-Tornby	Linköping	1	10	4	5	2	3	1	25
0764R001	Alvesta centrum	Alvesta	4	10	7	5	3	3	1	32
1280R005	RegSO-Augustenborg	Malmö	1	9	3	3	10	3	1	29
1280R031	RegSO-Holma-Kroksbäck	Malmö	1	9	4	3	4	2	1	23
1280R050	RegSO-Möllevången syd	Malmö	3	5	4	3	1	5	1	21
1380R020	Linehed södra-Östra Stranden	Halmstad	4	3	6	5	4	4	1	26
1480R031	Frölunda torg östra	Göteborg	8	5	5	7	3	6	2	34
1480R068	Kortedala nordöstra	Göteborg	4	10	4	8	8	3	1	37
1980R042	Västra Råby	Västerås	2	8	4	8	4	4	1	30
1980R046	Östra Bäckby	Västerås	1	7	3	6	1	4	1	22
2084R005	Krylbo-Isaksbo-Mästerbo	Avesta	3	8	8	10	1	3	1	33
Genomsnittligt värde			3.1	7.1	3.9	5.9	4.8	3.5	1.1	28.3

RegSO med särskilt stort sammanvägt utanförskap

I tabellerna C1 till C3 i appendix redovisas medelvärden för bakgrundsvariabler för klass 9 samt 11 till 13, dvs. för de klasser av

RegSO som har särskilt stort sammanvägt utanförskap, i betydelsen att de tillhör låga percentiler för många problemvariabler. Vi undersöker både förutsättningar med avseende på kommunen, RegSO:t samt befolkningen (både icke-ekonomiska variabler och ekonomiska variabler).

I jämförelsen av medelvärden ser vi att RegSO i klasserna med sammanvägd störst problematik, eller en mer generell problematik (9 och 11 till 13) i högre utsträckning finns i storstäder eller större städer. De finns också i kommuner med något lägre andel arbetsställen per 100 invånare. Vi ser att andelen som bor i ett RegSO som ligger i en centralort är hög, och att andelen boende i hyresrätter är mycket hög i RegSO i klasserna med särskilt stora utmaningar för många problem.

Det kan noteras att för vissa bakgrundsvariabler finns det en progression från klass 9 till klass 13 där medelvärdet på bakgrundsvariabeln blir alltmer extremt ju högre klass vi hamnar i. Andel boende i hyresrätt är ett tydligt sådant exempel. Och även andelen med högst förgymnasial utbildning. Detta mönster är särskilt tydligt för de ekonomiska variablerna i tabell C3.

Ålderssammansättningen varierar något mellan klasserna. Gemensamt för dessa klasser är att det är en något högre andel boende i åldern 18 till 29 år, och en något lägre andel boende i åldern 65 till 74 år. Störst skillnad finns mellan klass 12 och referensklassen, där andelen boende i åldern 0 till 29 år är högre och andelarna boende i samtliga övriga åldrar är lägre.

Andelen som är födda inrikes är lägre i klasserna, och andelen födda i övriga Europa (ej i Sverige eller övriga nordiska länder) och övriga världen är högre i klasserna. I klasserna 9, samt 11 till 13, är andelen boende som är utrikes födda och som vistats i landet mellan 4 och 9 år högre än i referensklassen.

När vi jämför medelvärden för andelen boende med olika utbildningsnivå ser vi att i klasserna med störst sammanvägd problematik är andelen boende med kort utbildning dubbelt så hög, och andelen med lång eftergymnasial utbildning lägre än i referensklassen.

Jämförelserna av hushållstyper (ensamstående, sammanboende mm) visar en högre andel ensamstående, män och kvinnor, och en högre andel övriga hushåll, och därmed också en lägre andel sammanboende i RegSO i klasserna 9 och 11till 13. Andelen barn i hushåll med låg inkomststandard är mellan fyra och fem gånger högre i RegSO i dessa klasser, medianinkomsten är betydligt lägre.

Medelvärdet för andelen unga och äldre som arbetar eller studerar är lägre i dessa klasser, men skiljer sig inte åt mellan klasserna.

Vi ser också att det socioekonomiska indexet har betydligt högre värden än i jämförelseklassen, så områdena i klasserna 9 och 11 till 13 har större socioekonomiska utmaningar.

Tabellerna C 4 till 7 i appendix redovisar resultatet av regressionsanalysen med bakgrundsvariabler på omvärldsnivå.

Vi ser i tabellen att ett RegSO i kommungruppen Storstad har närapå fyra gånger så hög sannolikhet att återfinnas i någon av de undersökta klasserna, medan sannolikheten är lägre i pendlingskommuner nära storstad och ännu lägre för pendlingskommuner nära större stad. En hög andel arbetsställen i kommunen närapå halverar sannolikheten att ett RegSO tillhör någon av de undersökta klasserna.

När vi adderar bakgrundsvariabler på RegSO-nivå ser vi att den bakgrundsvariabel som bäst förklarar vilka RegSO som har stor generell problematik, med bred marginal, är andelen boende i hyresrätt (vilken ökar sannolikheten för stor generell problematik). Andelen boende i äganderätt och andelen som flyttat de senaste fem åren har tvärtom en reducerande effekt på sannolikheten. Det är värt att notera att andelen avflyttade här verkar åt motsatt håll i förhållande till i tabell C4.

Bland kommungrupperna är det nu kommungruppsindelningen Större stad som har signifikant (negativ) påverkan på sannolikheten för stor generell problematik. Detta är intressant med bakgrund av att tabell C1 visar att RegSO med stor generell problematik är mer frekvent förekommande i kommungruppen Större stad än i riket i stort. Detta beror förmodligen på att kommuner med låg andel arbetsställen (vilket ökar risken för att stor generell problematik) är vanligare i kommungrupp Större stad än i riket i stort (korrelation -0.35).

När vi (tabell 24 och C3) adderar bakgrundsvariabler för befolkningen i RegSO (ej ekonomiska variabler) ser vi att bostadsstrukturen inte längre är signifikant och inte heller geografiska variabler, utan i stället är det utbildningsnivå och hushållstyp och andel utflyttade som tillsammans med födelseregion ökar sannolikheten för en generell problematik. Fördelningarna av dessa bakgrundsvariabler förklarar i större utsträckning sannolikheten att ett RegSO har en stor generell problematik än bostadsstrukturen och det geografiska läget gör.

Oddskvoten är högst för förgymnasial utbildningsnivå. För varje procentenhet som andelen personer med förgymnasial utbildning ökar i ett RegSO (alla andra bakgrundsvariabler lika), så ökar sannolikheten att området har en generell problematik med 34 procent.

När vi har med bakgrundsvariabeln födelseregion i regressionsanalysen ser vi att det som blir statistiskt signifikant är andel inrikes födda. När andelen inrikes födda sjunker i ett område ökar sannolikheten för att området har en generell problematik. Analysen säger därmed att fördelningen i olika födelseregioner för de utrikes födda inte spelar

någon roll, utan att det är andelen utrikes födda i stort som har en signifikant effekt på sannolikheten för generell problematik. För födelseregion blir inte statistiskt signifikanta.

De 131 RegSO som återfinns i dessa klasser är spridda över 66 kommuner från Malmö i söder till Sundsvall i norr.

Värdet på vektorsumman visar antalet problem i ett RegSO och kan anta 0 till 6. Högre värden innebär fler utmaningar.

Värdet på Percentilsumman visar summan av percentilerna för samtliga problem i ett RegSO och kan antal värden mellan 6 och 600. Låga värden innebär större utmaningar.

En hög andel med förgymnasial utbildning, en hög andel ensamstående kvinnor, en hög andel utflyttade samt en låg andel inrikes födda ökar därmed sannolikheten för att ett RegSO har stor generell problematik. Det är värt att notera att även andelen avflyttade i denna modell (till skillnad från föregående modell) ökar sannolikheten för hög generell problematik (tabell 24).

Tabell 24. Signifikanta parameterskattningar för bakgrundsvariabler på omvärldsnivå, RegSO-nivå och befolkningsnivå (ej ekonomiska variabler) för en logistisk regressionsanalys för RegSO i klass 9 samt 11–13.

Variabel	Skattning av oddskvot
Förgymnasial utbildning	1.34
Inrikes födda	0.88
Andel avflyttade senaste fem åren	1.10
Ensamstående kvinnor	1.10

När vi slutligen lägger till bakgrundsvariabler för befolkningens ekonomiska situation blir inte förändringen så stor (tabell C7). I stället för andelen ensamstående kvinnor så blir andelen personer i åldersgruppen 18–29 år samt andelen barn i hushåll med låg inkomststandard signifikanta. Då låg inkomststandard, bidragsberoende samt svag förankring på arbetsmarknaden har kausala samband bedömer vi att dessa skattningar inte bidrar till att fördjupa analysen nämnvärt.

Jämförelse med andra mått på multipel problematik

Av de fyra klasserna med särskilt stort utanförskap kan klass 13 ses som klassen med störst generell problematik. För att illustrera hur olika mått påverkar vilka och hur många RegSO som har multipel problematik jämförs här klass 13 med de RegSO som får de lägsta värdena på percentilsumman respektive de högsta värdena på vektorsumman. Tabell 24 visar de 18 RegSO som har en percentilsumma under 30 (vilket motsvarar en snittpercentil på 5 för de sex problemen). Som synes återfinns endast 8 RegSO i både tabell 23 och 25, vilket beror på att ett relativt högt värde på percentilen för problemet anmälda brott kan uppvägas av mycket låga percentiler på andra problem och likväl resultera i ett lågt värde på percentilsumman.

Tabell 25. RegSO med en percentilsumma lika med eller under 30.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0180R076	Rinkeby	Stockholm	3	13	1	4	4	1	1	26
0484R005	Fröslunda-Vilsta	Eskilstuna	1	4	3	3	9	2	1	22
0484R011	Lagersberg-Råbergstorp	Eskilstuna	1	7	2	3	6	1	1	20
0484R028	Årby-Vallby	Eskilstuna	1	4	3	12	5	2	1	27
0580R018	Skäggetorp-Tornby	Linköping	1	10	4	5	2	3	1	25
0581R019	Nordöstra Hageby	Norrköping	1	15	1	4	2	2	1	25
1280R005	RegSO-Augustenborg	Malmö	1	9	3	3	10	3	1	29
1280R028	RegSO-Herrgården norr	Malmö	1	12	2	3	4	1	1	23
1280R031	RegSO-Holma-Kroksbäck	Malmö	1	9	4	3	4	2	1	23
1280R050	RegSO-Möllevången syd	Malmö	3	5	4	3	1	5	1	21
1290R005	Gamlegården	Kristianstad	1	15	3	2	2	1	1	24
1380R002	Andersberg	Halmstad	2	15	1	4	1	1	1	24
1380R020	Linehed södra-Östra Stranden	Halmstad	4	3	6	5	4	4	1	26
1488R007	Kronogårds Torg-Frälsegården	Trollhättan	1	11	3	3	1	1	1	20
1488R008	Norra Lextorp-Västra Kronogården-Östra Kronogården	Trollhättan	1	13	4	6	1	2	1	27
1880R028	Varberga-Oxhagen	Örebro	1	12	2	4	4	4	1	27
1880R029	Vivalla	Örebro	1	19	3	2	2	1	1	28
1980R046	Östra Bäckby	Västerås	1	7	3	6	1	4	1	22
Genomsnittligt värde			1.4	10.2	2.9	4.2	3.5	2.2	1.0	24.4

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Tabell 26 visar de 28 RegSO som uppfyller kriteriet att tillhöra en percentil mindre än eller lika med 5 för minst fem av sex problem, vilket motsvarar särskilt stora utmaningar med minst fem av sex problem. Antal RegSO i denna tabell är alltså 12 fler än i tabell 23 ovan (RegSO som har minst tre problem och stora utmaningar i övrigt). Det är värt att notera att för alla RegSO utom fyra i tabell 25, så är det för anmälda brott som utmaningarna inte är lika stora. I denna tabell gäller ännu mer än i tabell 23 att relativt höga värden på percentilen för anmälda brott kan uppvägas av mycket låga percentiler för andra problem (vilka alla är högst fem).

Vilken av tabellerna 23, 25 eller 26 som redovisar de RegSO som har allra störst utanförskap beror således på hur problemområdet anmälda brott värderas i förhållande till övriga problemområden. I Tabell 23 ges antalet anmälda brott samma vikt som övriga problemområden, medan vikten för problemområdet anmälda brott gradvis minskats i tabell 25 respektive 26 med resultatet att de RegSO som faller ut i tabell 25 och 26 har större utmaningar inom de övriga problemområdena (vilket

illustreras av de genomsnittliga värdena på percentilerna längst ned i tabellerna).

Percentilsumman kan användas för en sammanvägd bedömning av problem på RegSO-nivå. Samtidigt är det relevant att se enskilda percentiler då summan kan dölja variationerna mellan utmaningar. I excel-bilagan finns uppgifter för samtliga RegSO.

Tabell 26. RegSO som tillhör 5-percentilen eller lägre för minst fem av sex problem.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0123R007	Centrala Söderhöjden	Järfälla	2	15	1	5	3	5	1	31
0180R076	Rinkeby	Stockholm	3	13	1	4	4	1	1	26
0380R033	Södra Valsätra-Norra Gottsunda	Uppsala	2	33	3	3	2	2	1	45
0484R005	Fröslunda-Vilsta	Eskilstuna	1	4	3	3	9	2	1	22
0484R028	Årby-Vallby	Eskilstuna	1	4	3	12	5	2	1	27
0580R018	Skäggetorp-Tornby	Linköping	1	10	4	5	2	3	1	25
0581R019	Nordöstra Hageby	Norrköping	1	15	1	4	2	2	1	25
0780R001	Araby-Dalbo-Nydala	Växjö	1	20	3	4	2	2	1	32
1080R010	Kungsmarken	Karlskrona	1	22	2	2	2	1	1	30
1280R028	RegSO-Herrgården norr	Malmö	1	12	2	3	4	1	1	23
1280R030	RegSO-Holma	Malmö	1	35	4	5	1	2	1	48
1280R031	RegSO-Holma-Kroksbäck	Malmö	1	9	4	3	4	2	1	23
1280R042	RegSO-Kryddgården	Malmö	5	24	1	2	2	1	1	35
1280R050	RegSO-Möllevången syd	Malmö	3	5	4	3	1	5	1	21
1280R056	RegSO-Persborg-Törnrosen	Malmö	1	32	4	4	1	1	1	43
1280R072	RegSO-Södra Sofielund	Malmö	2	20	3	3	2	2	1	32
1280R088	RegSO-Örtagården syd-Herrgården syd	Malmö	1	18	5	4	5	1	1	34
1283R026	Söder-Oceanhamnen-Oljehamnen	Helsingborg	4	2	5	4	15	4	1	34
1290R005	Gamlegården	Kristianstad	1	15	3	2	2	1	1	24
1380R002	Andersberg	Halmstad	2	15	1	4	1	1	1	24
1380R020	Linehed södra-Östra Stranden	Halmstad	4	3	6	5	4	4	1	26
1480R044	Hammarkullen centrala	Göteborg	2	31	2	4	1	1	1	41
1480R049	Hjällbo västra	Göteborg	3	32	2	4	1	2	1	44
1488R007	Kronogårds Torg-Frälsegården	Trollhättan	1	11	3	3	1	1	1	20
1880R028	Varberga-Oxhagen	Örebro	1	12	2	4	4	4	1	27
1880R029	Vivalla	Örebro	1	19	3	2	2	1	1	28

1980R041	Västra Pettersberg-Södra Vallby-Källtorp	Västerås	1	23	2	4	3	2	1	35
2081R013	Tjärna Ängar	Borlänge	1	20	4	5	5	1	1	36
Genomsnittligt värde			1.8	16.9	2.9	3.9	3.2	2.0	1.0	30.8

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Särskilt om ohälsa

Då fördelningen av RegSO som har särskilt stora utmaningar med ohälsa ser annorlunda ut (som vi mäter den) än majoriteten av de problem vi analyserar, görs en särskild analys av ohälsa. Se figur 4 för spridningen i landet.

Figur 4. RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa

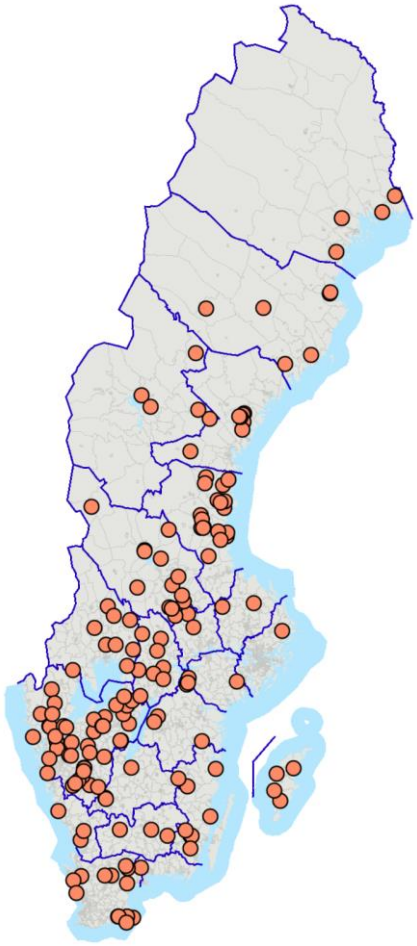

Av de 162 st. RegSO som har problem med ohälsa har 80 RegSO inga andra problem. Sannolikt bidrar den problemvariabel vi använder till resultatet. Problemvariabeln om ohälsa baseras på andelen i befolkningen i åldern 20–64 år som bidrar till ohälsotalet. Ohälsotalet beräknas utifrån antalet summerade nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och

rehabiliteringsersättning under året för åldersgruppen 20–64 år. Ohälsotalet beskriver alltså det genomsnittliga antalet dagar relaterade till sjukdom, per person i åldern 20–64 år, som betalats ut från Försäkringskassan i den folkbokförda befolkningen sista december 2022.

Ohälsa korrelerar i mindre grad med de andra problemen i korrelationsmatrisen men bidragsberoende, svaga skolresultat och lågt valdeltagande har en något starkare korrelation till ohälsa dock inte på de nivåer övriga problem korrelerar med varandra (tabell 26).

Tabell 27. Korrelation för ohälsa med övriga problem.

	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång
Ohälsa	*0.43*	0.02	*0.31*	0.04	*0.35*	0.15

I den särskilda analysen av ohälsa har vi först valt ut de 5 procent (162 st.) av landets RegSO som har särskilt stora utmaningar med ohälsa (se tabell 27). Som väntat från analysen av korrelationer mellan problemområdena, så har de flesta av dessa RegSO (135 st.) inte särskilt stora utmaningar med något av de övriga problemområdena. Ett mindre antal RegSO har dock samtidigt särskilt stora utmaningar med

- svaga skolresultat (16 st.),
- bidragsberoende (11 st.),
- trångboddhet (5 st.),
- lågt valdeltagande (4 st.), respektive
- anmälda brott (3 st.).

Inget RegSO har särskilt stora utmaningar med både ohälsa och svag förankring på arbetsmarknaden. RegSO med ytterligare problem återfinns i tabeller med ett eller två problem (som synes i tabell 28 nedan har 27 RegSO ytterligare problem förutom ohälsa).

Problemvariabeln för bidragsberoende består av andel i befolkningen 20–64 år som beviljats försörjningsstöd minst 10 månader i följd och andel i befolkningen 20–64 år som har en ersättning för arbetslöshet. Många som har försörjningsstöd har det på grund av arbetslöshet, men många har det också på grund av ohälsa.[25] Skälet till att individer har långvarigt försörjningsstöd kan också förändras med tiden. I grupper som har haft ekonomiskt bistånd i flera år är det vanligare att hindret för egen försörjning är ohälsa än bland grupper som har haft ekonomiskt bistånd kortare än ett år. Andelen som har arbetslöshet som hinder minskar och andelen med sociala skäl eller sjukdom och ohälsa

[25] Socialstyrelsen 2022. Försörjningshinder bland vuxna biståndsmottagare med långvariga biståndsbehov. Dnr: 5.7–14610/2021.

som hinder för självförsörjning ökar. Till det kommer att individer kan ha både ersättning för sjukdom från Försäkringskassan och ekonomiskt bistånd från kommuner, om ersättningen från Försäkringskassan är låg. Att en ohälsovariabel baserad på andelen av de boende i ett RegSO som har ekonomiska ersättningar för sjukdom korrelerar med variabeln för bidragsberoende är därför väntat.

För RegSO med problemet ohälsa ligger percentilerna för de övriga problemområdena i intervallet 30 till 40, vilket motsvarar små utmaningar för övriga problemområden. Medelvärdet för percentilsumman för RegSO med problemet ohälsa är 212 vilket också indikerar att dessa RegSO inte har en stor sammanvägd problematik.

Tabell 28. RegSO med särskilt stora utmaningar inom ohälsa.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0188R017	Vigelsjö	Norrtälje	1	15	37	13	13	26	10	2
0331R006	Tärnsjö tätort	Heby	1	23	36	22	33	3	24	2
0382R007	Österbybruk	Östhammar	4	64	64	30	72	36	40	3
0428R002	Högsjö-Södra landsbygden	Vingåker	4	25	79	74	57	15	70	3
0428R003	Läppe-Österåker	Vingåker	3	76	70	86	49	40	78	4
0428R006	Vingåkers södra tätort	Vingåker	4	3	21	10	12	11	4	1
0461R003	Gnesta västra	Gnesta	4	19	23	26	47	8	33	2
0561R004	Åtvidaberg syd	Åtvidaberg	1	67	79	60	74	42	32	3
0583R009	Väster-Södra Varamon-Gustavsvik	Motala	1	4	8	8	22	5	6	1
0584R002	Tycklinge	Vadstena	3	81	49	84	61	59	94	4
0662R006	Gislaved norra	Gislaved	5	20	9	9	66	5	32	3
0662R008	Gislaved östra	Gislaved	3	41	53	14	85	7	46	3
0680R035	Öxnehaga centrum	Jönköping	2	6	34	5	12	16	6	1
0686R007	Mariannelund	Eksjö	5	25	25	28	25	40	6	2
0761R003	Lessebo centralort	Lessebo	5	8	17	18	20	3	5	2
0780R016	Teleborg centrum	Växjö	5	12	29	15	8	18	14	3
0781R014	Ågård-Hjortsberg	Ljungby	2	20	42	14	29	7	24	3
0860R003	Hultsfreds tätort västra	Hultsfred	3	16	32	21	64	22	46	2
0861R004	Mönsterås centrala	Mönsterås	2	16	17	27	58	52	30	2
0880R013	Påryd	Kalmar	1	31	23	34	41	95	27	3
0881R004	Kungshall	Nybro	2	2	16	5	9	8	2	1
0881R005	Myrdalen-Idehult-Rismåla	Nybro	2	36	19	26	46	20	12	2
0881R006	Nybro centrum-Paradiset-Åkrahäll	Nybro	3	21	10	23	23	29	41	3
0881R009	Orrefors-Flygsfors	Nybro	1	19	39	15	19	50	7	2

0883R010	Södermalm-Karstorp	Västervik	3	12	31	12	18	4	62	2
0980R001	Bingeby	Gotland	2	17	18	22	17	14	49	2
0980R006	Hemse	Gotland	1	16	14	24	14	66	29	2
0980R008	Klintehamn	Gotland	5	24	77	56	26	52	45	3
0980R010	Slite	Gotland	1	22	59	30	22	79	20	3
1060R006	Olofströms tätort nordöstra-Brännaregården	Olofström	4	13	24	14	37	45	15	3
1256R003	Glimåkra	Östra Göinge	5	15	25	23	18	37	11	2
1256R007	Sibbhult	Östra Göinge	2	8	14	19	30	18	11	2
1270R005	Tomelilla västra	Tomelilla	1	8	10	11	8	4	10	1
1270R006	Tomelilla östra	Tomelilla	2	29	51	32	36	10	38	3
1277R010	Åstorp centrum-Rågen	Åstorp	3	13	12	9	14	11	21	2
1282R014	Sandvången	Landskrona	1	9	36	26	22	50	29	3
1283R004	Dalhem-Väla södra	Helsingborg	3	4	15	6	19	18	15	2
1290R023	Österäng	Kristianstad	2	2	36	5	8	16	3	1
1291R001	Borrby	Simrishamn	3	15	76	48	17	59	10	2
1291R002	Gärsnäs	Simrishamn	2	47	43	36	44	57	46	3
1291R009	Simrishamn södra	Simrishamn	5	17	67	32	24	21	27	3
1293R011	Hässleholm-Bokeberg	Hässleholm	2	18	24	27	18	10	34	3
1293R028	Tyringe sydväst	Hässleholm	3	9	18	17	24	24	19	2
1380R024	Oskarström tätort	Halmstad	4	38	29	25	52	29	22	3
1380R028	Vallås västra	Halmstad	1	3	11	7	10	1	5	1
1383R008	Sörse	Varberg	4	13	44	14	34	52	37	3
1421R001	Ellös	Orust	4	58	83	45	70	79	13	3
1430R002	Svarteborg-Munkedals omland	Munkedal	5	51	53	47	50	23	55	4
1438R001	Dals-Ed-Ed	Dals-Ed	4	39	40	21	52	89	28	3
1439R001	Färgelanda norra	Färgelanda	5	49	69	49	70	81	42	3
1439R002	Färgelanda södra	Färgelanda	5	26	54	47	55	30	25	3
1452R004	Tranemo södra	Tranemo	1	36	44	9	88	64	26	2
1462R002	Lilla Edet norra	Lilla Edet	3	23	30	11	55	25	11	3
1462R004	Lödöse	Lilla Edet	5	56	31	34	72	93	60	4
1462R006	Tösslanda-Hjärtum-Öresjö	Lilla Edet	5	49	78	86	56	13	80	4
1463R002	Fritsla	Mark	3	46	72	38	53	63	28	3
1463R004	Haby-Skene centrum	Mark	1	17	32	10	23	30	10	2
1463R011	Snickare-Muraren-Aspäng	Mark	1	15	11	12	30	20	10	2
1465R005	Svenljunga östra tätort	Svenljunga	4	44	15	23	49	22	25	3

1466R003	Herrljunga tätort norra	Herrljunga	3	37	19	27	30	29	37	3
1466R005	Ljung-Annelund	Herrljunga	1	42	79	45	72	7	37	3
1470R003	Kvänum	Vara	2	27	24	15	34	19	28	2
1471R003	Götene tätort centrala-Götene tätort södra	Götene	3	32	6	33	72	53	63	3
1472R004	Tibro nordöstra	Tibro	4	5	33	12	13	60	15	1
1473R003	Töreboda centrum sydvästra-Björkäng	Töreboda	1	14	17	18	15	1	45	2
1473R005	Töreboda norra-Älgarås	Töreboda	2	38	68	28	13	12	47	3
1480R138	Tofta	Göteborg	2	8	14	9	26	70	23	2
1482R002	Komarken norra	Kungälv	1	30	29	19	31	7	36	3
1485R014	Skogslyckan-Underås	Uddevalla	2	5	32	11	19	16	15	2
1485R017	Uddelvalla Söder-Södra centrum	Uddevalla	5	28	23	30	25	89	39	3
1487R001	Bangatan-Marierovägen	Vänersborg	5	3	31	10	10	7	6	1
1487R013	Vargön centrum	Vänersborg	3	32	56	54	61	37	31	3
1489R003	Alingsås norra omland	Alingsås	3	47	84	66	57	70	67	3
1489R007	Brogården-Östlyckan	Alingsås	1	14	25	16	30	12	10	2
1489R016	Nolhaga-Hagagården	Alingsås	2	18	28	13	9	88	21	3
1490R015	Göta centrum-Kristineberg väst	Borås	4	10	20	6	9	14	16	2
1490R033	Sjöbo centrum	Borås	3	23	19	12	13	1	47	3
1490R034	Sjöbo norra	Borås	5	10	16	6	13	36	15	2
1490R035	Sjöbo-Johannelund	Borås	3	4	5	4	11	36	10	1
1490R045	Viskafors östra omland	Borås	5	77	60	97	100	94	55	4
1491R007	Redväg	Ulricehamn	5	41	54	43	41	20	34	3
1493R005	Marieholm-Bråten	Mariestad	5	18	36	20	30	16	19	3
1493R010	Sjötorp-Lyrestad	Mariestad	3	50	64	46	68	62	75	3
1494R006	Margretelund	Lidköping	1	23	35	56	69	12	35	3
1495R003	Skara tätort centrala västra	Skara	4	30	28	38	47	69	27	3
1495R004	Skara tätort centrala östra	Skara	5	14	4	16	13	2	17	2
1496R016	Tidan tätort-Tidan omnejd	Skövde	3	19	25	34	30	9	13	3
1498R002	Tidaholm centrum	Tidaholm	4	21	32	34	53	12	35	3
1498R003	Tidaholm västra	Tidaholm	4	54	38	61	88	29	70	3
1760R001	Storfors centralort	Storfors	2	22	41	31	40	79	31	3
1763R001	Deje-Dejefors	Forshaga	2	18	61	42	45	80	42	3
1766R002	Hea	Sunne	3	90	69	39	91	66	94	4
1780R015	Molkom-Blombacka	Karlstad	4	19	60	39	10	80	25	3
1781R007	Kurlanda	Kristinehamn	3	14	12	26	29	37	21	2

1782R006	Lesjöfors	Filipstad	1	39	59	17	83	44	61	2
1783R001	Ekshärad tätort	Hagfors	2	34	66	28	60	29	46	3
1783R006	Hagfors tätort	Hagfors	1	27	25	25	40	28	32	3
1785R006	Rudsbyn-Svanskog	Säffle	4	40	79	35	33	53	65	3
1814R002	Fjugesta östra	Lekeberg	3	20	15	21	63	34	69	2
1860R001	Finnerödja-Tived	Laxå	3	62	35	51	79	49	75	3
1862R001	Degerfors centrum-Bruket	Degerfors	3	5	15	23	24	8	15	2
1863R003	Hällefors-Gillershöjden	Hällefors	3	21	58	27	54	9	31	3
1880R030	Västhaga-Solhaga	Örebro	1	18	12	42	50	15	58	3
1881R004	Kumlaby-Korsta-Sannahed	Kumla	3	21	20	36	45	37	33	3
1884R007	Ås-Gyttorp	Nora	3	35	83	44	66	46	21	3
1885R012	Storå tätort	Lindesberg	1	14	14	23	24	25	21	2
1907R007	Virsbo	Surahammar	4	22	76	20	52	55	52	3
1962R003	Norberg västra	Norberg	5	8	32	19	25	23	11	2
2021R004	Vansbro östra landsbygd	Vansbro	1	48	69	40	33	39	42	3
2031R001	Rättvik centrum-Sjurberg	Rättvik	4	43	27	45	68	14	59	3
2031R003	Rättvik norra omland	Rättvik	1	29	81	38	14	64	48	3
2039R003	Särna-Älvdalen mellersta omland	Älvdalen	2	29	47	32	33	2	43	3
2061R002	Malingsbo-Larsbo	Smedjebacken	4	79	74	82	61	57	94	4
2061R003	Morgårdshammar-Gubbo	Smedjebacken	5	52	85	70	68	74	61	4
2061R004	Smedjebacken centrum	Smedjebacken	4	9	33	32	33	22	10	2
2061R005	Smedjebacken Norra	Smedjebacken	4	24	50	30	78	52	9	3
2062R006	Noret norra	Mora	4	30	37	17	26	21	35	3
2062R007	Noret södra	Mora	2	42	13	29	38	33	74	3
2080R004	Bojsenburg	Falun	2	8	46	12	11	9	12	1
2081R002	Forssa	Borlänge	2	33	22	38	53	40	57	4
2082R004	Säter västra	Säter	5	45	57	56	57	55	37	3
2083R005	Vikmanshytteområdet	Hedemora	2	31	36	42	73	59	46	3
2101R002	Ockelbos omland	Ockelbo	5	38	65	55	55	20	62	3
2132R001	Bergsjö	Nordanstig	2	15	43	24	38	65	18	2
2132R002	Gnarp	Nordanstig	3	23	34	20	24	5	49	3
2132R003	Nordanstig nordvästra omland	Nordanstig	4	30	82	44	13	65	71	3
2182R003	Ljusne	Söderhamn	4	6	11	12	44	14	13	2
2182R005	Sandarne	Söderhamn	2	12	38	28	74	46	80	3
2182R006	Skog	Söderhamn	1	21	47	28	39	70	94	3

2182R007	Söderala-Mo	Söderhamn	5	21	66	41	51	61	57	3
2183R001	Arbrå landsbygd	Bollnäs	5	30	85	66	27	72	80	4
2183R002	Arbrå tätort	Bollnäs	2	14	43	33	25	16	25	3
2183R004	Bollnäs centrum	Bollnäs	1	14	4	16	27	21	39	3
2183R010	Ren	Bollnäs	3	34	81	59	77	57	74	4
2183R013	Sävsberg-Heden	Bollnäs	5	8	22	21	18	23	13	2
2184R001	Bjuråkersbygden	Hudiksvall	5	29	97	38	36	43	71	3
2184R014	Iggesund södra	Hudiksvall	3	8	26	16	23	2	23	2
2184R015	Jakobsberg-Kristineberg	Hudiksvall	3	40	8	38	80	75	94	4
2184R016	Näsviken	Hudiksvall	3	48	99	49	93	59	67	4
2184R018	Sörforsa	Hudiksvall	2	32	55	43	56	50	77	4
2260R002	Ljungaverk	Ånge	2	13	65	28	27	51	58	3
2280R010	Utansjö-Ramvik	Härnösand	2	26	50	33	40	57	40	3
2282R001	Bollstabruk	Kramfors	5	23	66	48	78	41	26	3
2282R003	Kramfors stad södra	Kramfors	5	12	15	15	45	4	16	2
2282R008	Nyland-Sandslån	Kramfors	2	18	84	41	78	37	94	3
2282R011	Väja-Dynäs	Kramfors	1	14	40	17	25	31	18	2
2282R013	Älven östra	Kramfors	1	23	76	28	27	57	47	3
2303R001	Hammarstrand	Ragunda	3	16	53	25	13	4	21	2
2303R003	Ragunda sydöstra	Ragunda	3	28	66	28	13	59	34	3
2309R005	Krokom	Krokom	2	19	47	28	31	73	35	3
2313R004	Strömsund öster	Strömsund	4	29	52	36	28	69	67	3
2380R014	Skogsmon	Östersund	1	10	11	10	19	2	34	2
2401R003	Nordmalings norra omland	Nordmaling	4	62	89	56	64	67	73	3
2462R001	Vilhelmina tätort Södra	Vilhelmina	2	20	23	17	81	59	69	3
2480R032	Umedalen östra	Umeå	1	33	54	43	49	28	94	3
2481R006	Södermalm	Lycksele	1	41	14	23	53	54	63	3
2482R001	Anderstorp	Skellefteå	5	37	41	23	64	38	61	3
2482R017	Moröhöjden-Morö backe centrum	Skellefteå	2	21	33	15	39	33	68	3
2514R004	Kalix östra	Kalix	5	27	16	23	60	30	40	3
2581R013	Öjebyn	Piteå	1	23	39	36	40	38	31	3
2582R009	Prästholmen	Boden	3	20	13	27	42	43	42	3
2583R001	Haparanda norra landsbygden	Haparanda	4	18	50	11	25	15	23	3
Genomsnittligt värde			2.9	26.4	40.7	30.0	40.6	36.5	37.9	2.7

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Precis som för klasserna med RegSO som har särskilt stora utmaningar med minst ett av de övriga problemen, så har vi jämfört medelvärden på bakgrundsvariablerna för gruppen med särskilt stora utmaningar med ohälsa med motsvarande medelvärden för de RegSO som inte har särskilt stora utmaningar med ohälsa. *Notera att referensgruppen inte överensstämmer med klass 0 eftersom de flesta RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa tillhör klass 0.*

I tabell D1 i Appendix ser vi medelvärden för bakgrundsvariabler på kommungruppsnivå. Över hälften av dessa RegSO ligger i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa är mycket ovanliga i storstadsområden och även i större städer.

I tabell D2 i Appendix ser vi medelvärden för bakgrundsvariabler på RegSO-nivå. RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa har generellt färre invånare, vilket är konsistent med att de finns på mindre orter. Vidare är andelen boende i hyresrätt signifikant högre än i riket i stort. Relativt många av dessa RegSO ligger också utanför centralorten, men denna skillnad är inte signifikant.

I tabell D3 i Appendix ser vi medelvärden för bakgrundsvariabler på befolkningsnivå. Vi ser att RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa har en befolkning med många äldre och att utbildningsnivån är lägre än i jämförelsegruppen. Skillnaderna i födelseland mot riket i stort är små. RegSO i denna grupp har signifikant fler ensamhushåll och hushåll utan barn, vilket med stor sannolikhet är korrelerat med åldersstrukturen i områdena. Generellt visar de ekonomiska bakgrundsvariablerna på ett sämre ekonomiskt läge för boende i dessa RegSO än för riket i stort, men avvikelser är inte alls lika stora som för RegSO i klasserna 7 till 13, som har särskilt stora utmaningar inom fler än ett av de övriga problemområdena.

Den starkaste korrelationen för RegSO med utmaningar med ohälsa har RegSO med utmaningar med svaga skolresultat. Av de 16 RegSO med båda dessa problem finns 10 i mindre tätorter, eller i pendlingskommuner till dessa samt i landsbygdskommuner. Övriga finns främst i pendlingskommuner till större städer och en i en större stad (Östersund). 13 av 16 av dessa RegSO finns i områdestyperna med socioekonomiska utmaningar eller i områden med blandad socioekonomi (typ 2 och 3).

En korrelation mellan problemvariabeln (andelen i befolkningen som bidrar till ohälsotalet) och det socioekonomiska indexet visar på en korrelation om 0.36, och mellan percentilerna och indexet är det -0.37, vilket är ett lägre samband än för någon av de andra utmaningarna (se avsnitt Särskilt stort utanförskap och områdestyper).

Nedanstående tabell visar fördelningen mellan områdestyper för RegSO som tillhör en percentil mindre än eller lika med 5 för ohälsa, dvs. har

särskilt stora utmaningar. Observera att några av dessa RegSO har utmaningar på andra områden, se tabell 27.

Av de 162 RegSO som har särskilt stora utmaningar med ohälsa tillhör 147 RegSO (92 procent) områdestyperna med socioekonomiska utmaningar eller socioekonomiskt blandade områden (se tabell 29). Inget RegSO finns i ett område med mycket goda socioekonomiska förutsättningar (typ 5).

Tabell 29. RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa, redovisade utifrån områdestyp, samt medelvärdet för områdestyp. Antal.

Grupp av RegSO	Områden med socio-ekonomiska utmaningar	Socio-ekonomiskt blandade områden	Områden med goda socio-ekonomiska förutsätt-ningar*	Antal områden totalt	Medelvärde områdestyp
Problem med ohälsa	55	92	15	162	2.7

*Det finns inga RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa i områdestyp 5 med mycket goda socioekonomiska förutsättningar.

Särskilt om otrygghet och svagt engagemang i föreningslivet

Som nämnts finns det inte relevanta eller tillgängliga registerdata för problemen Otrygghet eller Svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle varför analysen görs på underlag från urvalsundersökningarna Nationella trygghetsundersökningen, NTU och Undersökningarna om levnadsförhållanden, ULF, båda genomförda 2023. Det medför att det inte är möjligt att genomföra analysen på RegSO-nivå, utan underlagen kommer att redovisas för områdestyperna områden med socioekonomiska utmaningar, socioekonomiskt blandade områden och områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

Otrygghet och oro

För att undersöka otrygghet använder vi urvalsundersökningen Nationella trygghetsundersökningen NTU, som undersöker människors utsatthet för brott, upplevelse av oro och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet, liksom brottsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

Frågor om otrygghet och oro

I NTU ställs flera frågor om oro och otrygghet, det underlag som används här avser frågan om personen är orolig för att vistas ute sent på kvällen i området där hen bor. Denna fråga bedöms omfatta geografisk plats – bostadsområdet uppgiftspersonen bor i (se bilaga 2).

Beskrivning av otrygghet och oro

De mest kända sambanden med oro och otrygghet är kön, där kvinnor känner oro i högre grad än män, och tidigare utsatthet för brott.[26] Otryggheten är också högre bland utrikes födda jämfört med dem som är inrikes födda. Men det förekommer, menar Brå, skillnader i otrygghet mellan olika typer av områden, som inte kan förklaras av den demografiska sammansättningen hos personer som bor där eller att de i högre utsträckning varit utsatta för brott. Den viktigaste faktorn för att förklara skillnader mellan områden tycks då vara ordningsstörningar, det gäller särskilt sociala ordningsstörningar men även ordningsstörningar i den fysiska miljön.[27]

På frågan om utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet anger en högre andel kvinnor än män, i samtliga områdestyper att de känner sig ganska eller mycket otrygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, eller att de avstått från att gå ut på grund av otrygghet. Andel som uppger att de känner sig mycket eller ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet är högst bland såväl kvinnor (54 procent) som män (31 procent) i områdestyperna 1 och 2, dvs. i områden med socioekonomiska utmaningar. Andelarna är lägst i områdestyperna 4 och 5 med goda socioekonomiska förutsättningar. Där är andelen kvinnor som känner sig mycket eller ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut 29 procent och bland män är andelen är 14 procent.

Tabell 30. Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, enligt NTU 2023. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, utifrån socioekonomisk områdestyp, 16–84 år. Procent.

Population	Områdestyp	Andel	Konfidens-intervall (95%) -	Konfidens-intervall (95%) +
Samtliga	Områden med socioekonomiska utmaningar	43	41	44
Samtliga	Socioekonomiskt blandade områden	32	31	33
Samtliga	Områden med goda socioekonomiska förutsättningar	22	22	23

[26] Brå 2008. Otrygghet och segregation. Bostadsområdets betydelse för allmänhetens otrygghet och oro för brott. Rapport 2008:16. Brå 2024. Risk för otrygghet i bostadsområden. En statistisk analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Kortanalys 4/2024.

[27] Brå 2024. Risk för otrygghet i bostadsområden. En statistisk analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Kortanalys 4/2024. S22.

Män	Områden med socioekonomiska utmaningar	31	29	33
Män	Socioekonomiskt blandade områden	22	21	23
Män	Områden med goda socioekonomiska förutsättningar	14	14	15
Kvinnor	Områden med socioekonomiska utmaningar	54	51	56
Kvinnor	Socioekonomiskt blandade områden	41	40	42
Kvinnor	Områden med goda socioekonomiska förutsättningar	29	28	30

Källa: Brå, NTU 2023.

Redovisningsgruppen områdestyper ger oftast signifikanta skillnader vad det gäller otrygghet. Mellan områdestyperna med socioekonomiska utmaningar och med goda socioekonomiska förutsättningar är differensen för samtliga 21 procentenheter. Störst skillnad vad gäller otrygghet finns dock mellan kvinnor och män. Mellan kvinnor och män i områden med socioekonomiska utmaningar är differensen 23 procentenheter. I områden med goda socioekonomiska förutsättningar är differensen mellan könen 15 procentenheter.

Brå har gjort en analys på RegSO-nivå där områdestyperna ingår där de använder såväl underlag från NTU som uppgifter om anmälda brott. Brå konstaterar i en jämförelse mellan NTU och statistiken om anmälda brott att enskilda gator eller gatusegment med hög brottslighet kan förväntas få större betydelse för områdets totala brottsnivå när antalet (anmälda) brott är utgångspunkt än när andelen utsatta personer är utgångspunkt. Anmälningsstatistiken kan därmed antas bättre reflektera att det i socialt utsatta områden tenderar att finnas vissa specifika platser med särskilt hög nivå av brott. NTU kan å andra sidan antas bättre reflektera betydelsen av att bo i ett mer socialt utsatt område för risken att själv utsättas för brott.

Jämförelse med andra relaterade problem

Brå har i en analys av otrygghet konstaterat att det finns ett tydligt samband mellan otrygghet och lågt valdeltagande. Men valdeltagande är i vår analys en problemvariabel för lågt demokratiskt engagemang,

likväl kan det vara värt att ha i åtanke. Brås analys tyder på att det i områden med lågt valdeltagande även finns en större otrygghet.[28]

När vi jämför, utifrån den gruppering av områdestyper som vi använder här, med problemindikatorn för valdeltagande i de olika områdestyperna enl. samma gruppering ser vi att valdeltagande korrelerar starkt med anmälda brott (0.65). När vi undersöker sambandet mellan percentilerna för valdeltagande och anmälda brott och det socioekonomiska indexet för samtliga RegSO (se avsnitt Särskilt stort utanförskap och områdestyper nedan) ser vi ett tydligt samband mellan lågt valdeltagande och det socioekonomiska indexet. Majoriteten RegSO med lägst valdeltagande är områden med stora socioekonomiska utmaningar, samtidigt har inte alla områden inom den kategorin lågt valdeltagande. Sambandet är inte lika tydligt för anmälda brott, i analysen framkommer att RegSO med särskilt stora utmaningar med anmälda brott finns i alla typer av områden. Det syns dock i diagram 1 nedan att valdeltagandet är lägre i områden med socioekonomiska utmaningar, och där andelen i befolkningen som känner sig otrygga vid vistelse utomhus kvällstid är högre.

Diagram 1. Andel valdeltagande och andel som känner otrygghet vid utevistelse kvällstid i sitt bostadsområde redovisat för områdestyper

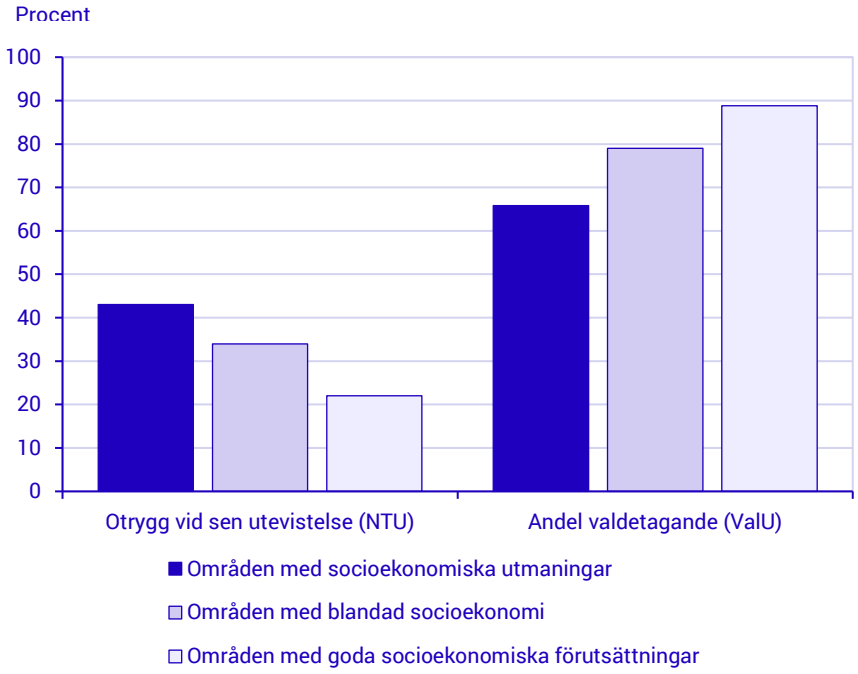

[28] Brå 2008. Otrygghet och segregation. Bostadsområdets betydelse för allmänhetens otrygghet och oro för brott. Rapport 2008:16. Brå 2024. Risk för otrygghet i bostadsområden. En statistisk analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Kortanalys 4/2024.

Svagt engagemang i föreningsliv och civilsamhälle

Engagemang i föreningsliv och civilsamhälle har i forskning visat vara viktigt både för individers livskvalitet som för deras etablering i arbetslivet, och för ungas skolresultat.[29] Engagemang i föreningslivet bidrar med sociala nätverk, direkt och indirekt, och politiken för det civila samhället vill bl.a. utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort.[30] För att undersöka hur engagemanget i föreningsliv och civilsamhälle skiljer sig mellan olika grupper i befolkningen och i olika områdestyper använder vi frågor inom området medborgerliga aktiviteter från undersökningarna om levnadsförhållanden, 2023.

Frågor om engagemang i föreningslivet

Variabler som används här är frågor som ställs med viss regelbundenhet i undersökningarna om levnadsförhållanden om uppgiftspersonen är medlem i minst en förening (parti, idrott, kultur m.m.) och om uppgiftspersonen deltar aktivt i föreningens verksamhet dvs. har förtroendeuppdrag, är ledare, hjälper till att anordna aktiviteter etc. (se bilaga 2). Frågan redovisas som Andel i befolkningen som är medlem i minst en förening (16 år och äldre), och andel av de som är medlemmar som deltar aktivt i minst en förening (16 år och äldre).

Beskrivning av engagemanget i föreningsliv och civilsamhälle

I undersökningen framkommer att 75 procent av befolkningen är medlem i minst en förening och av dem deltar 29 procent aktivt.[31] Det finns störst skillnad mellan personer födda inrikes och personer födda utrikes. Bland personer födda inrikes är 82 procent medlemmar i minst en förening (och 32 procent deltar aktivt), och bland personer födda utrikes är 51 procent medlemmar (och 15 procent deltar aktivt). En lägre andel utrikesfödda i befolkningen är därmed såväl medlemmar i föreningar som aktiva i föreningar.

Andelen i Sverige som är medlemmar och aktiva i föreningar är högre bland äldre än bland yngre. Andelen som är medlemmar och aktiva är högre i grupper med hög inkomst jämfört med grupper med lägre inkomst. Andelen som är medlemmar och aktiva är också högre i grupper med längre utbildning jämfört med grupper med kortare

---

[29] Behtoui,A. 2006. Unequal Opportunities: The Impact of Social Capital and Recruitment Methods on Immigrants and Their Children in the Swedish Labour Market. Department of Social and Welfare Studies Linköping University. MUCF 2022. Kunskapskonferensen 2022. Konferensrapport.

[30] Mål för civila samhället och idrott - Regeringen.se

[31] ULF 2023. Medborgerliga aktiviteter, föreningar efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2012-2013 - 2018-2019. PxWeb (scb.se)

utbildning.[32] När jämförelser görs av hur stor andel som deltar aktivt redovisat för boende i olika områdestyper finns den största differensen mellan dem som är födda inrikes och dem som är födda utrikes (se tabell 30). [33]

Det finns några ytterligare mönster, andelen utrikes födda som är medlemmar är högre i områden med goda socioekonomiska förutsättningar än i områden med socioekonomiska utmaningar, medan skillnaden för inrikes födda personer är mindre och inte signifikant mellan områdesgrupper.

Andelen som deltar aktivt i föreningar ökar med områdenas bättre socioekonomiska förutsättningar för inrikes födda (se diagram 2). Men andelen utrikes födda personer som deltar aktivt skiljer sig inte mellan områdestyperna. Det är en högre andel män än kvinnor som är medlemmar och en högre andel män än kvinnor som deltar aktivt, skillnaden är störst i områden med socioekonomiska utmaningar.

I områden med socioekonomiska utmaningar finns det inga skillnader mellan åldersgrupperna, men i övriga områdestyper är det en högre andel i åldersgrupperna 30—64 år samt 65 år och äldre som är såväl medlemmar som aktiva i minst en förening.

Skillnaden mellan dem som är födda inrikes och dem som är födda utrikes är allra störst för boende i områden med socioekonomiska utmaningar. Andelen utrikes födda som är medlemmar är 35 procent och av dem deltar 28 procent aktivt i minst en förenings verksamheter. Andelen som är födda inrikes och boende i ett område med socioekonomiska utmaningar som är medlemmar i minst en förening är 69 procent (en differens på 34 procentenheter) och av dem deltar 31 procent aktivt i minst en förenings verksamheter (ingen signifikant skillnad). Skillnader finns även mellan personer födda inrikes och personer födda utrikes, i de övriga områdestyperna, men är något mindre. För andelen som är medlemmar i minst en förening är differensen 24 resp. 17 procentenheter mellan personer födda inrikes och personer födda utrikes boende i socioekonomiskt blandade områden samt områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

---

[32] ULF 2023. Ibid.

[33] Störst differens synes vara i andelarna som är medlem i en facklig organisation. Här är andelen 71 procent bland personer födda inrikes och 53 procent bland personer födda utrikes. Undersökningarna av levnadsförhållanden, medborgerliga aktiviteter, facklig organisation, anställda 16–74 år. Andel personer i procent efter indikator, redovisningsgrupp, kön och årsintervall. PxWeb (scb.se)

Tabell 31. Andel som är medlem i minst en förening samt andel av dessa som deltar aktivt i minst en förenings verksamhet. ULF 2023.

	Medlem i minst en förening		Deltar aktiv i minst en förenings verksamhet*	
Områden med socioekonomiska utmaningar	**Andel**	**Felmarginal**	**Andel**	**Felmarginal**
Inrikes född	69,4	± 4,6	31,0	± 5,0
Utrikes född	35,2	± 4,6	27,8	± 7,0
Kvinnor	46,6	± 4,8	27,7	± 5,8
Män	54,3	± 5,0	31,5	± 5,7
16–29 år	49,0	± 7,3	31,6	± 9,0
30–64 år	50,8	± 4,6	29,3	± 5,5
65 år och äldre	52,2	± 7,4	28,8	± 8,1
Socioekonomiskt blandade områden				
Inrikes född	72,9	± 2,5	35,3	± 2,9
Utrikes född	48,4	± 5,2	26,0	± 6,4
Kvinnor	63,9	± 3,3	32,7	± 3,7
Män	68,7	± 3,4	34,2	± 3,9
16–29 år	52,9	± 6,3	30,7	± 8,1
30–64 år	69,4	± 3,2	33,5	± 3,5
65 år och äldre	69,3	± 4,0	34,7	± 4,7
Områden med goda socioekonomiska förutsättningar				
Inrikes född	75,4	± 1,3	37,2	± 1,5
Utrikes född	58,8	± 4,0	28,8	± 4,5
Kvinnor	71,8	± 1,7	32,8	± 2,0
Män	74,4	± 1,8	39,6	± 2,1
16–29 år	58,4	± 3,5	36,7	± 4,4
30–64 år	77,9	± 1,5	35,8	± 1,8
65 år och äldre	72,6	± 2,3	37,0	± 2,8

*Basen är samtliga svaranden i respektive redovisningsgrupp som är medlem i minst en förening.

För andelen som är medlemmar i minst en förening och deltar aktivt är det inte alltid statistiskt signifikanta skillnader för de som är födda utrikes och de som är födda inrikes. Det syns i diagrammet nedan där felstaplarna gör att andelarna överlappar.

Diagram 2. Andel som är medlem i minst en förening och andel av medlemmar som deltar aktivt i minst en förening. ULF 2023.

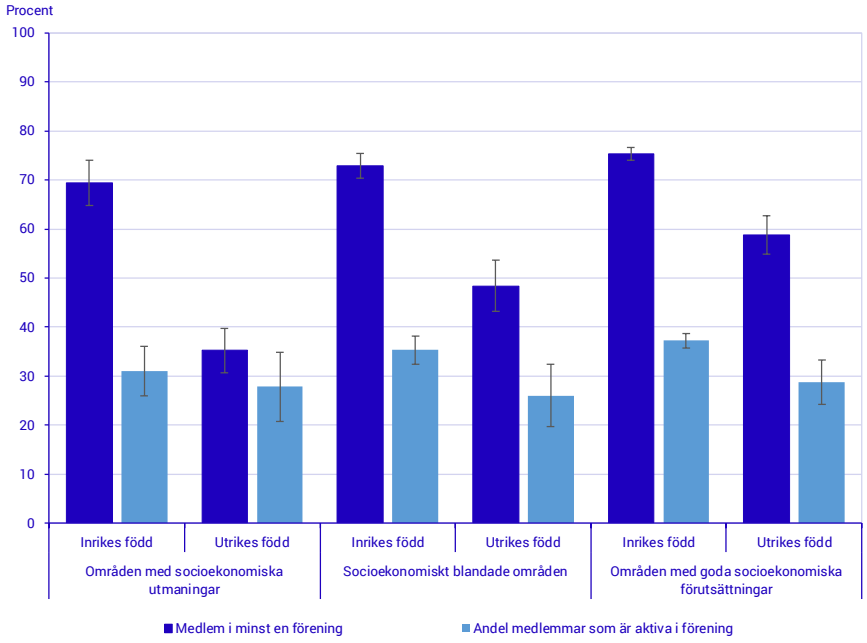

Jämförelse med valdeltagande

Ett av målen med civilsamhällespolitiken är att främja det demokratiska deltagandet. Vi ser också liknande mönster när vi jämför utfallet för valdeltagande och medlemskap i förening inom olika områdestyper, med en högre andel medlemmar och ett högre valdeltagande i områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

Diagram 3. Andel valdeltagande (ValU) och andel som medlemmar i minst en förening (ULF 2023) redovisat för områdestyper

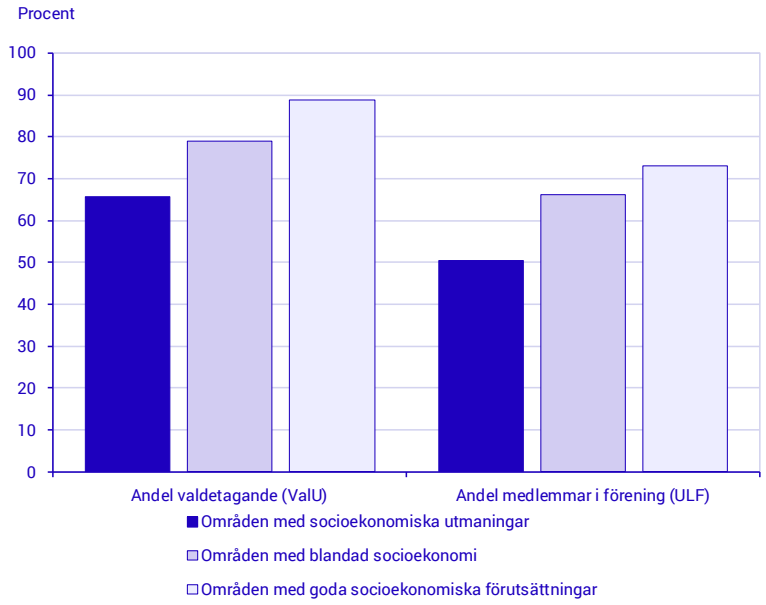

Särskilt stort utanförskap och områdestyper

I tidigare analyser i rapporten har syftet varit att ge en fördjupad bild av problems förekomst i landets RegSO. I uppdraget påtalas att den kategorisering som sker i områdestyper utifrån socioekonomi inte ger tillräcklig information för att se vilka behov som finns. Det är därför intressant att jämföra förekomst av särskilt stora utmaningar och de olika klasserna med det socioekonomiska indexet, och indelningen i områdestyper. I tabell 32 visar vi först fördelningen på olika områdestyper för de RegSO som klassificerats i klass 0 till 13. Tabellen visar medelvärdet för områdestyperna inom respektive klass samt fördelningen över områdestyper för de RegSO som har särskilt stora utmaningar med 0, 1, 2 respektive 3 eller fler problem.

Tabell 32. Antal RegSO i respektive områdestyp och i klasserna 0–13 redovisat för områdestyp. Medelvärde för områdestyp inom respektive klass.

Grupp av RegSO	Stora socio-ekonom-iska ut-maningar	Socio-ekonom-iska ut-maningar	Socio-ekonom-iskt blandade	Goda socio-ekonomi-ska för-utsätt-ningar	Mycket goda socio-ekonomi-ska förut-sättningar	Medel-värde områdes-typ
RegSO antal	**160**	**289**	**855**	**1770**	**289**	**3363**
Klass 0 Antal RegSO utan problem	***6***	***136***	***739***	***1634***	***280***	***3.73***
Klass 1	15	21	0	0	0	1.58

Grupp av RegSO	Stora socio-ekonom-iska ut-maningar	Socio-ekonom-iska ut-maningar	Socio-ekonom-iskt blandade	Goda socio-ekonomi-ska för-utsätt-ningar	Mycket goda socio-ekonomi-ska förut-sättningar	Medel-värde områdes-typ
RegSO antal	**160**	**289**	**855**	**1770**	**289**	**3363**
Klass 1	15	21	0	0	0	1.58
Klass 2	0	6	35	75	9	3.70
Klass 3	1	19	16	2	0	2.50
Klass 4	1	11	21	36	0	3.33
Klass 5	1	29	30	14	0	2.77
Klass 6	8	4	0	2	0	1.71
Antal RegSO med 1 problem (1–6)	***26***	***90***	***102***	***129***	***9***	***3.01***
Klass 7	2	9	0	1	0	2.00
Klass 8	0	0	7	6	0	3.46
Klass 9	22	29	5	0	0	1.70
Antal RegSO med 2 problem (7–9)	**24**	**38**	**12**	**7**	**0**	**2.02**
Klass 10	3	4	0	0	0	1.57
Klass 11	26	5	1	0	0	1.22
Klass 12	61	14	1	0	0	1.21
Klass 13	14	2	0	0	0	1.12
Antal RegSO med minst 3 problem (10–13)	***104***	***25***	***2***	***0***	***0***	***1.22***
Antal RegSO klass 9, 11–13	**123**	**50**	**9**	**0**	**0**	**1.36**

Kommentar: Områdestyp 1: Områden med stora socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 2: Områden med socioekonomiska utmaningar, Områdestyp 3: Socioekonomiskt blandade områden, Områdestyp 4: Områden med goda förutsättningar, Områdestyp 5: Område med mycket goda förutsättningar.

Som synes i tabell 32 finns ett samband mellan områdestyper och hur många problem ett RegSO har. Medelvärdet för områdestyp sjunker med antalet problem. Variationen mellan olika klasser med samma antal problem hänger ihop med att de olika problemvariablerna är olika starkt

korrelerade med det socioekonomiska indexet. Detta framkommer tydligt i diagram 4, där vi redovisar sambandet mellan det socioekonomiska indexet och percentilerna för de sex olika problemområdena.

Problemen bidragsberoende och lågt valdeltagande är särskilt starkt korrelerade med det socioekonomiska indexet, medan korrelationen med anmälda brott är lägre. Bland RegSO av områdestyp 1 (de ovanför den översta röda linjen i diagram 4) som är områden med stora socioekonomiska utmaningar, finns ett antal RegSO med percentiler för anmälda brott som är uppemot 50 medan den största percentilen för bidragsberoende för RegSO som tillhör områdestyp 1 är 11.

I diagram 4 syns också, som tidigare redovisats för klasserna 1 och 6 med enbart en särskilt stor utmaning, som kluster utanför den övriga fördelningen ett antal studentområden som avviker. Dels områden med percentil 100 för bidragsberoende som ligger i områden med socioekonomiska utmaningar. Dels finns studentområden i percentilerna 90 till 100 för trångboddhet, här bland områden med blandad socioekonomi och områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

Diagram 4. Samband mellan percentilerna för de sex problemen och det socioekonomiska indexet för samtliga RegSO. Gränserna som används vid klassificering i områdestyp efter socioekonomiskt index är markerade som röda linjer i figuren.
Gränsvärdet för områden med stora socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1) är den översta röda linjen.

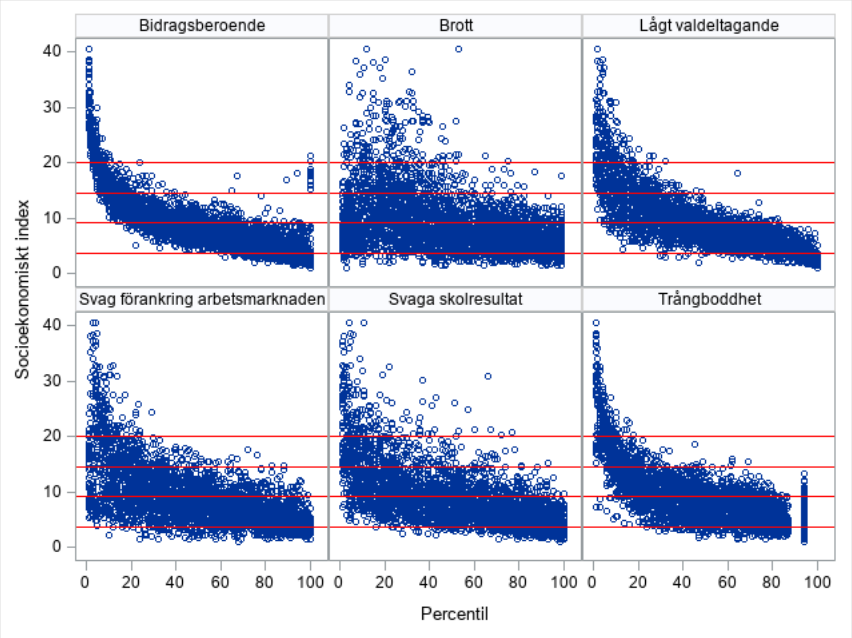

I tabell 33 redovisar vi korrelationen mellan det socioekonomiska indexet å ena sidan och problemvariabeln respektive dess percentiler för de sex problemen. Tabellen bekräftar styrkan på sambanden som kunde utläsas från diagram 4. Det är värt att notera att för några av

problemen korrelerar problemvariabeln starkare med det socioekonomiska indexet, men för andra problem är korrelationen med percentilen starkare. Att problemvariabeln för bidragsberoende korrelerar starkare än percentilen är en följd av att problemvariabeln för bidragsberoende är en av tre ingående variabler som bildar det socioekonomiska indexet. För ohälsa är korrelationen mellan problemvariabeln (andelen i befolkningen som bidrar till ohälsotalet) och det socioekonomiska indexet 0.36, och för percentilerna -0.37. Det är precis som för Anmälda brott en lägre korrelation än för övriga problemområden.

Tabell 33. Korrelation mellan det socioekonomiska indexet och problemvariabeln respektive problemindikatorn för problem. Samtliga RegSO.
Samtliga korrelationer är signifikant skilda från noll på 5%-nivån.

Variabel	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång
Problem-variabel*	0.92	0.12	-0.83	0.52	-0.67	0.78
Percentiler	-0.78	-0.43	-0.77	-0.63	-0.63	-0.71

*Problemvariabler se tabell 1.

Vi har undersökt, för alla RegSO, sambandet mellan percentilsumman och det socioekonomiska indexet, se diagram 5. Korrelationen mellan dessa båda variabler är -0.81, vilket är starkare än korrelationen mellan det socioekonomiska indexet och de olika problemindikatorerna var för sig.

När vi gör en sambandsanalys med alla RegSO kommer värdena för de RegSO som inte har stora problem inom något område att bidra till att sambandet förstärks. Korrelationerna mellan det socioekonomiska indexet och problemvariablerna respektive problemindikatorerna bestäms framför allt av värdena för de RegSO som inte har stora utmaningar inom något problemområde, eftersom dessa RegSO är flest till antalet. Som synes i diagram 5 finns ett starkt samband mellan det socioekonomiska indexet och percentilsumman även för RegSO med högt socioekonomiskt index och låg percentilsumma, men sambandet ser generellt annorlunda ut (en liten förändring i percentilsumman motsvarar här en större förändring i socioekonomiskt index) än för RegSO med små problem.

Diagram 5. Samband mellan percentilsumman och det socioekonomiska indexet för samtliga RegSO i riket.
Gränserna som används vid klassificering i områdestyp efter socioekonomiskt index är markerade som röda linjer i figuren, området överst är områdestyp 1, sedan 2 osv.

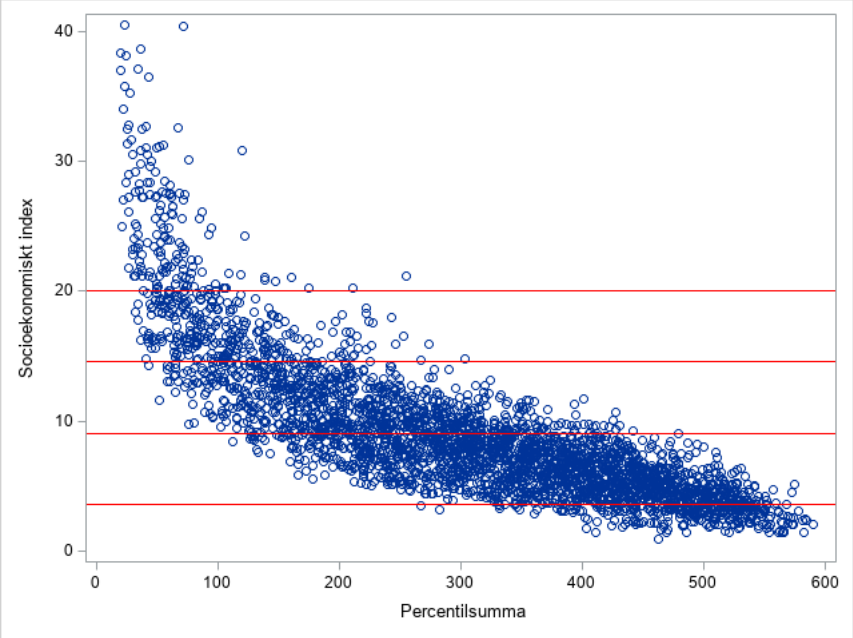

Analysen i sammanfattning

I det här avsnittet sammanfattar vi de analyser som redovisats tidigare och drar vissa slutsatser.

För de problem som analyseras i rapporten har problemvariabler identifierats för sju av dem, där det finns registeruppgifter (bidragsberoende, kriminalitet, svagt demokratiskt deltagande, svag arbetsmarknadsetablering, svaga skolresultat, trångboddhet, ohälsa) och två problem beskrivs med stöd i urvalsundersökningar (otrygghet och svagt engagemang i föreningslivet). Ohälsa visade sig ha svaga samband med övriga problem, på så sätt att hög ohälsa fanns i områden som i övrigt hade små eller inga problem. Ohälsa analyserades därför i egen ordning.

Alla RegSO undersöktes för förekomst av de återstående problemen, och utifrån detta har vi grupperat RegSO i 14 klasser; klass 0 till klass 13.

Genom att både storleken på problem och förutsättningar beskrivs för de olika klasserna kan analysen användas för att indikera vilka olika behov RegSO:n kan ha. Därmed kan analysen användas för regeringen och andra aktörer vid planering, utformning och genomförande av insatser med olika inriktning.

Gruppering av RegSO i klasser utifrån antal och typ av utmaning

Klasserna 1–6 har enligt vår definition ett problem (356 RegSO). Ofta finns i dessa RegSO förklarande förutsättningar till problemets förekomst, till exempel att det är studentområden (svag förankring på arbetsmarknaden, trångboddhet), områden där många människor rör sig (kriminalitet), eller gränsområden med en hög andel invånare från övriga länder i Norden (lågt valdeltagande).

Tabell 34. Klasserna 0 till 13, grupper av RegSO med olika särskilt stora utmaningar.

Klass	Namn	Definition	Antal RegSO
Klass 0	RegSO som inte har problem	RegSO utan något problem och som är jämförelse- eller referensklass när vi undersöker karakteristiska egenskaper hos de övriga klasserna	2795
Klass 1	RegSO som har problem med bidragsberoende	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, bidragsberoende	36
Klass 2	RegSO som har problem med anmälda brott	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, anmälda brott	125
Klass 3	RegSO som har problem med lågt valdeltagande	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, lågt valdeltagande	38
Klass 4	RegSO som har problem med svag förankring på arbetsmarknaden	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, svag förankring på arbetsmarknaden	69
Klass 5	RegSO som har problem med svaga skolresultat	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, svaga skolresultat	74
Klass 6	RegSO som har problem med trångboddhet	RegSO som tillhör 5%-percentilen för ett problem, trångboddhet	14
Klass 7	RegSO som har problem med svag förankring till arbetsmarknaden och svaga skolresultat eller trångboddhet	RegSO som tillhör 5%-percentilen för två problem, svag förankring på arbetsmarknaden tillsammans med svaga skolresultat eller trångboddhet	12
Klass 8	RegSO som har problem med anmälda brott och svag förankring till arbetsmarknaden	RegSO som tillhör 5%-percentilen för två problem, anmälda brott och svag förankring på arbetsmarknaden	13
Klass 9	Övriga RegSO med två problem och stora utmaningar i övrigt	Tillhör 5%-percentilen för två problem, som inte ingår i klasserna 7 och 8, och 10%-percentilen för någon eller några ytterligare problem	56
Klass 10	RegSO som har minst tre problem, men med små utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och med väldigt olika utfall för problemen. Trots minst tre problem är dessa RegSO bättre än snittet i riket (percentil 50) för ett problem	7
Klass 11	RegSO som har minst tre problem, och vissa utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och med väldigt olika utfall för problemen. Har lägre variation än klass 10. RegSO i denna grupp har percentil mellan 11–49 för minst två problem, oftast anmälda brott eller svaga skolresultat.	32
Klass 12	RegSO som har minst tre problem, och större utmaningar i övrigt	RegSO som tillhör 5%-percentilen för minst tre problem, och som tillhör 5%-percentilen eller 10%-percentilen för alla problem utom ett, för de flesta är det anmälda brott.	76
Klass 13	RegSO som har minst tre problem och särskilt stora utmaningar i övrigt	RegSO som har högst 5%-percentilen för minst tre problem och percentil mindre än eller lika med 10 för övriga problem. Är RegSO som har störst sammantagen problematik.	16

Det finns ett tydligt samband mellan förekomst av problem och det socioekonomiska indexet för områdestyper. Kriminalitet, svaga skolresultat och ohälsa har dock inte lika hög korrelation med varandra eller de andra problemen, och mönstret blir mer heterogent när vi ser till områden med olika socioekonomiska förutsättningar.

I forskningsöversikten Socioekonomisk bakgrund och brott (Brå 2023) konstateras att forskning som baseras på självdeklarerad brottslighet visar på låga samband mellan individers socioekonomiska bakgrund och brott. Men studier med fokus på brottslighetens geografiska fördelning har funnit tydliga samband mellan olika områdens brottsnivåer och deras socioekonomiska status.

Klasserna 7 till 9 omfattar 81 st. RegSO som har två problem (ohälsa ej inkluderat) och visar ett något annat mönster än övriga när vi ser på klasserna med ett problem. Problemen är i klass 7 svag arbetsmarknadsförankring och svaga skolresultat *eller* trångboddhet, i klass 8 anmälda brott och svag arbetsmarknadsförankring och i klass 9 problem med valdeltagande, bidragsberoende, anmälda brott, trångboddhet, svaga skolresultat m.m. RegSO i klass 9 har enbart två problem, fast litet olika problem och en mer generell problematik då de har förhållandevis låga värden (10-percentilen) på ytterligare problemområden. Klassen bedöms ha särskilt stora utmaningar och ingår därför i en utökad analys.

Klasserna 10 till 13 med 131 RegSO, har minst tre problem.

Av dessa klasser har klass 10 vad vi bedömer som en mindre allvarlig problematik. Fyra av de sju områden som ingår är studentområden och problematiken kan relateras till detta (svag förankring på arbetsmarknaden, trångboddhet, lågt valdeltagande m.m.). Klass 10 har ett medelvärde på percentilsumman som ligger på 156 vilket visar på små utmaningar på vissa områden. Klass 10 inkluderades därför inte i den utökade analysen. Det gjorde dock klasserna 11 till 13 som har percentilsummor mellan 28 och 63, en indikator på större sammanvägd problematik.

De klasser som bedöms ha en generell problematik, 9 samt 11 till 13 finns i 180 RegSO i 66 kommuner, från Malmö i söder till Sundsvall i norr. Dessa 180 RegSO har sämst utfall på flest problem och tillhör de 10 procent av RegSO som har sämst utfall på fem av sex problem. I analysen framkommer att dessa RegSO, i jämförelse med övriga RegSO, har en befolkning där en högre andel har förgymnasial utbildning och en något högre andel har flyttat därifrån under perioden 2018 till 2022. I områdena bor en högre andel ensamstående kvinnor och en lägre andel boende, än i övriga RegSO, är inrikes födda.

Figur 5. Spridning i riket för samtliga klasser, samt klasserna med sammanvägt störst problematik

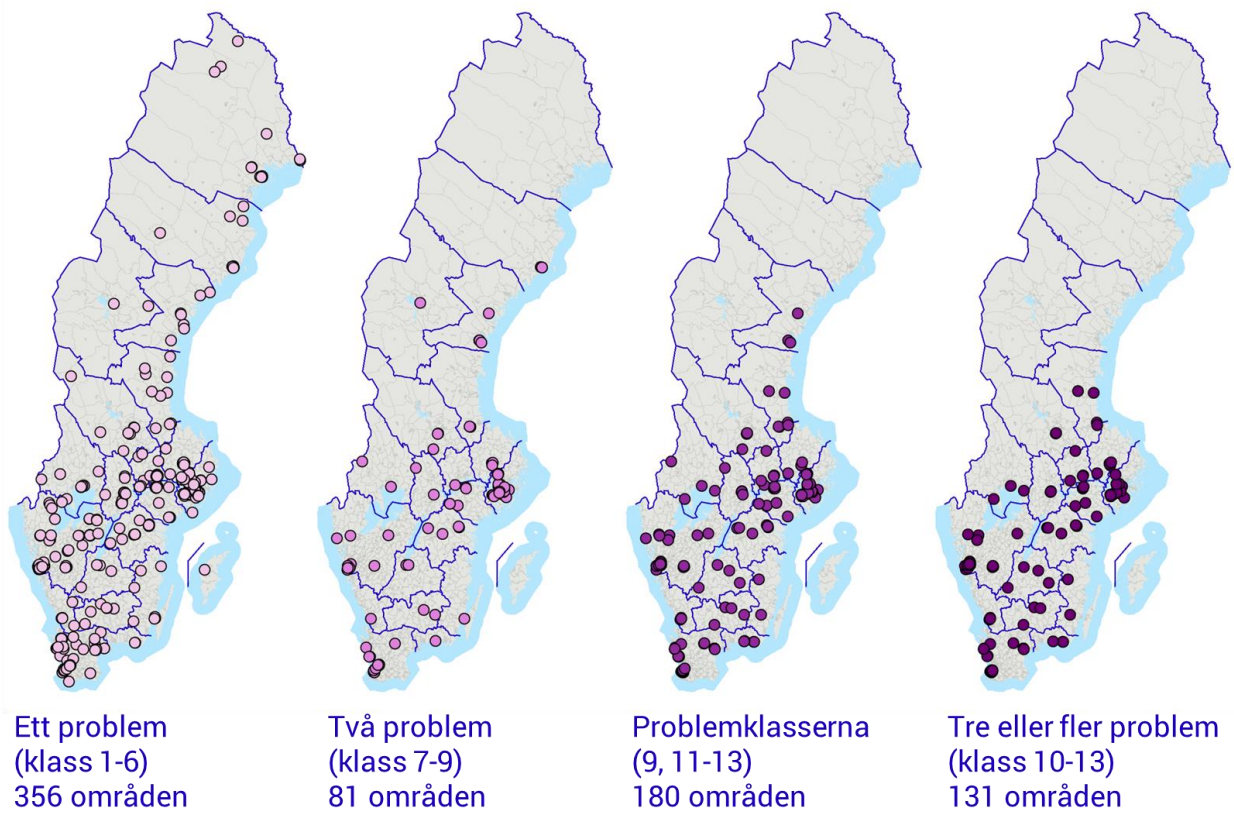

Figur 5 visar spridningen i landet för klasserna med ett, två eller fler problem, samt klasserna 9 samt 11 till 13 som har en mer generell problematik.

Problemen har olika förklaringar

I analysen framkom olika mönster för de olika problemen. Områden med problem som bidragsberoende, svag förankring på arbetsmarknaden och trångboddhet samvarierar i större sträckning medan spridningen på områden med problemen ohälsa, kriminalitet och svaga skolresultat har helt eller delvis egna mönster.

För eventuella ytterligare analyser av anmälda brott behövs andra bakgrundsvariabler som gör att vi framöver kan skilja ut de RegSO som har handelsplatser, resecentra, fotbollsarenor, gågator eller andra specifika egenskaper från andra områden. Detta är platser där människor möts och många brott sker, och självklart är det en utmaning i sig. Det är dock inte en faktor vi har kunnat undersöka i denna analys. Brå genomför just nu en analys av kvaliteten i brottsdata för analyser på RegSO-nivå. Om kvaliteten bedöms tillräcklig kan kompletterande bakgrundsvariabler ge ett mervärde vid framtida analyser.

I analysen ser det ut som att ohälsa och socioekonomi har ett svagt samband. Forskning och analys från bl.a. Socialstyrelsen visar dock på

något annat.[34] Sannolikt mäter den problemvariabel som används inte det som vi vill mäta. För en fortsatt analys av ohälsa kan det vara relevant att avvakta Folkhälsomyndighetens och Socialstyrelsens redovisningar av pågående uppdrag där de ska undersöka mervärdet av analyser på RegSO-nivå inom deras ansvarsområden.

Även resultaten avseende svaga skolresultat, främst kanske då det finns särskilt stora utmaningar med enbart svaga skolresultat, bör analyseras vidare. En tidigare analys av SCB där underlag från tre skolår användes visade på ett samband mellan föräldrarnas utbildningsnivå och goda skolresultat. Föräldrarnas utbildning förklarade 24 procent av variationen i elevers skolresultat (meritvärdet ÅR 9). Men födelseregion verkade ha ett ganska svagt samband med skolresultaten, med undantag för gruppen nyinvandrade (kortare vistelsetid än 4 år). Skillnader i meritvärde mellan elever med föräldrar som är inrikes eller utrikes födda förklaras till stor del av att de socioekonomiska förutsättningarna skiljer sig åt på gruppnivå. [35] Vår analys baserad på områden visar en stark korrelation mellan det socioekonomiska indexet och svaga skolresultat, vilket är i linje med tidigare resultat. Men i klass 5, RegSO med enbart ett problem, svaga skolresultat, finns inte samma mönster, utan det är en brokig skara områden vi möter som tillhör olika kommungrupper och (se Appendix A5) olika områdestyper. Det skulle eventuellt vara relevant att undersöka i hur hög utsträckning problemvariabeln för svaga skolresultat förändras över tid. Om förändringarna är relativt små över tid kan detta tala för att framöver använda data från flera år för att öka stabiliteten i problemvariabeln. Skolverket har ett pågående regeringsuppdrag att undersöka relevansen med analyser på RegSO-nivå för analyser, uppföljningar och utvärderingar samt vid redovisning av statistik. Utkomsten av det uppdraget kan få bäring på ev. kommande analyser.[36]

Områdestyper och problemen i dessa

Av regressionsanalyserna i tabell 26 och i tabell 32 framkommer en tydlig korrelation med majoriteten problem och det socioekonomiska indexet, ohälsa har den svagaste korrelationen. Vi ser också att överenstämmelsen mellan problem och indexet eller områdestyperna stiger med antalet problem i ett RegSO. Inga områden med socioekonomiskt goda förutsättningar har fler än två problem. 104 av de 131 RegSO som har störst problematik, dvs. med många och särskilt stora utmaningar, finns i områden med stora socioekonomiska utmaningar; 25 RegSO tillhör områden som har socioekonomiska

[34] Socialstyrelsen 2024. Tillståndet och utvecklingen inom hälso-, sjuk- och tandvård Lägesrapport 2024.

[35] SCB 2020. Elever i årskurs 9 med högutbildade föräldrar presterar bättre

[36] Regeringen 2023c. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statens skolverk. Regeringsbeslut 2023-12-20. Avsnitt 3 uppdrag 12. Effektivare arbete för integration och minskat utanförskap.

utmaningar och 2 tillhör områden med blandad socioekonomi. I de 131 RegSO som vi bedömer har minst tre utmaningar ligger medelvärdet på områdestyp på 1.2.

När områdestyper kategoriseras, är det 160 områden som har stora socioekonomiska utmaningar. Av dessa är det sex som inte har något särskilt stort problem, 26 har ett problem, och 24 har två problem. Resterande har minst tre problem. Inom kategorin områden med stora socioekonomiska utmaningar är det som uppdraget beskrev, olika fördelat vilka problemen är, dock har två tredjedelar av områdena tre problem eller fler, varför majoriteten kan sägas ha en omfattande problematik.

De problem som förekommer i mer varierande utsträckning är ohälsa, svaga skolresultat och kriminalitet (som vi mäter det). Samtidigt är problemen ohälsa och svaga skolresultat vanligt förekommande i områden med socioekonomiska utmaningar, medan kriminalitet inte är mer förekommande där än i någon annan områdestyp, snarare mindre.

Av de 168 områden som tillhör de fem procent med störst utmaningar med ohälsa och svaga skolresultat, finns 147 respektive 113 RegSO i områden med socioekonomiska utmaningar. Av de 168 områden som har särskilt stora utmaningar med anmälda brott finns 31 i områden med socioekonomiska utmaningar och 90 i områden med goda socioekonomiska förutsättningar.

40 områden har sammanvägt störst problematik

I analysen används flera sätt att identifiera områden med sammanvägt särskilt stora utmaningar;

- Gruppen av 16 RegSO som tillhör klass 13.
- De 28 RegSO som har särskilt stora utmaningar inom fem av sex problemområden.
- De 18 RegSO som har en percentil mindre än eller lika med 30.

Tillsammans utgör de 40 områden i 20 kommuner. Några av dem identifieras med alla tre metoderna. Dessa områden har många särskilt stora utmaningar och har sammanvägt sämsta utfallen på de olika problemvariablerna. Samtliga utom två områden tillhör områdestypen med stora socioekonomiska utmaningar.

Den utmaning som är något mindre än andra, även i dessa områden, är kriminalitet. Medelvärdet för percentilen för anmälda brott är 14.2 vilket är betydligt högre än för något annat problemområde i tabellen (medelvärden mellan 2.2 och 4.8).

Tabell 35. Sammanställning områden med sammanvägt särskilt stora utmaningar (tabell 23, 25 och 26 i rapporten). Percentiler.
Värden mindre än eller lika med 5 betyder att området tillhör de 5 procent RegSO med sämst utfall på problemvariabeln.

RegSOkod	RegSO	Kommun	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Omr.	$I_s^{(k)}$
0123R007	Centrala Söderhöjden	Järfälla	2	15	1	5	3	5	1	31
0127R001	Albyberget	Botkyrka	8	6	1	9	4	4	2	32
0127R005	Fittja	Botkyrka	6	3	1	10	7	5	1	32
0180R076	Rinkeby	Stockholm	3	13	1	4	4	1	1	26
0380R033	Södra Valsätra-Norra Gottsunda	Uppsala	2	33	3	3	2	2	1	45
0484R005	Fröslunda-Vilsta	Eskilstuna	1	4	3	3	9	2	1	22
0484R011	Lagersberg-Råbergstorp	Eskilstuna	1	7	2	3	6	1	1	20
0484R015	Nyfors centrum-Väster	Eskilstuna	2	10	4	6	9	4	1	35
0484R028	Årby-Vallby	Eskilstuna	1	4	3	12	5	2	1	27
0580R018	Skäggetorp-Tornby	Linköping	1	10	4	5	2	3	1	25
0581R019	Nordöstra Hageby	Norrköping	1	15	1	4	2	2	1	25
0764R001	Alvesta centrum	Alvesta	4	10	7	5	3	3	1	32
0780R001	Araby-Dalbo-Nydala	Växjö	1	20	3	4	2	2	1	32
1080R010	Kungsmarken	Karlskrona	1	22	2	2	2	1	1	30
1280R005	RegSO-Augustenborg	Malmö	1	9	3	3	10	3	1	29
1280R028	RegSO-Herrgården norr	Malmö	1	12	2	3	4	1	1	23
1280R030	RegSO-Holma	Malmö	1	35	4	5	1	2	1	48
1280R031	RegSO-Holma-Kroksbäck	Malmö	1	9	4	3	4	2	1	23
1280R042	RegSO-Kryddgården	Malmö	5	24	1	2	2	1	1	35
1280R050	RegSO-Möllevången syd	Malmö	3	5	4	3	1	5	1	21
1280R056	RegSO-Persborg-Törnrosen	Malmö	1	32	4	4	1	1	1	43
1280R072	RegSO-Södra Sofielund	Malmö	2	20	3	3	2	2	1	32
1280R088	RegSO-Örtagården syd-Herrgården syd	Malmö	1	18	5	4	5	1	1	34

1283R026	Söder-Oceanhamnen-Oljehamnen	Helsingborg	4	2	5	4	15	4	1	34
1290R005	Gamlegården	Kristianstad	1	15	3	2	2	1	1	24
1380R002	Andersberg	Halmstad	2	15	1	4	1	1	1	24
1380R020	Linehed södra-Östra Stranden	Halmstad	4	3	6	5	4	4	1	26
1480R031	Frölunda torg östra	Göteborg	8	5	5	7	3	6	2	34
1480R044	Hammarkullen centrala	Göteborg	2	31	2	4	1	1	1	41
1480R049	Hjällbo västra	Göteborg	3	32	2	4	1	2	1	44
1480R068	Kortedala nordöstra	Göteborg	4	10	4	8	8	3	1	37
1488R007	Kronogårds Torg-Frälsegården	Trollhättan	1	11	3	3	1	1	1	20
1488R008	Norra Lextorp-Västra Kronogården-Östra Kronogården	Trollhättan	1	13	4	6	1	2	1	27
1880R028	Varberga-Oxhagen	Örebro	1	12	2	4	4	4	1	27
1880R029	Vivalla	Örebro	1	19	3	2	2	1	1	28
1980R041	Västra Pettersberg-Södra Vallby-Källtorp	Västerås	1	23	2	4	3	2	1	35
1980R042	Västra Råby	Västerås	2	8	4	8	4	4	1	30
1980R046	Östra Bäckby	Västerås	1	7	3	6	1	4	1	22
2081R013	Tjärna Ängar	Borlänge	1	20	4	5	5	1	1	36
2084R005	Krylbo-Isaksbo-Mästerbo	Avesta	3	8	8	10	1	3	1	33
Genomsnittligt värde			2.2	14.2	3.2	4.8	3.7	2.5	1.05	30.6

Kommentar: I_s^((k)) är percentilsumma

Hur resultatet kan hållas aktuellt och integreras

I detta avsnitt beskriver vi hur arbetet med att hålla resultaten aktuella kan organiseras och integreras i nuvarande ordning för förvaltning och uppdatering. Eftersom det finns en del detaljer som behöver utredas vidare kan förslaget inte beskrivas i detalj utan får med nödvändighet vara ganska övergripande. Vi beskriver dessutom de områden där fortsatt utredning behövs eller skulle vara lämplig.

Framtagande och publicering av det statistiska underlaget till den fördjupade analysen

Det mesta av det underlag vi använder i den fördjupade analysen finns hos SCB. Vi ser därför att det skulle vara lämpligt att SCB även fortsättningsvis samlar in den sekundärstatistik som behövs samt gör de statistiska analyser som krävs för att uppdatera den fördjupade analysen.

Förslagsvis integreras statistiken för de sju problemindikatorerna i den ordinarie integrationsstatistiken och publiceras årligen i form av tabeller i SCB:s statistiska databas (SSD). Det är dock tveksamt om hela den fördjupade analysen, inklusive regressionsanalyser och gruppering i olika klasser baserat på bakgrundsvariabler, behöver genomföras årligen. Eftersom klassindelningen baseras på en modell med resultat som är relativa mot alla RegSO i Sverige kan det istället vara lämpligt att publicera absoluta statistikvärden årligen för uppföljning och göra den fördjupade analysen lite mer sällan.

Återkommande fördjupad analys

En fördjupad analys kan publiceras intermittent var 5:e år. Då tillsammans med beskrivningar av de olika klasserna i termer av områdenas och kommunernas förutsättningar. Denna publicering kan förslagsvis göras i form av en rapport, förslagsvis i det digitala format som SCB håller på att utveckla och som tillåter viss interaktivitet. Det ger också bättre sökbarhet för statistiken jämfört med en traditionell rapport i PDF-format.

Återkommande fördjupade analyser bör genomföras av SCB i samråd med Boverket. Samråd bör också ske med andra statistikproducenter (t.ex. Brå), och med användare, inför att nya fördjupade analyser tas fram.

Publicering i Boverkets platsverktyg

Boverket kan spela en nyckelroll i att samordna arbetet för att minska utanförskap och motverka kriminalitet genom att främja långsiktig samverkan mellan olika myndigheter, kommuner och civilsamhället.

Inom ramen för uppdraget "Verktyg för statistik och analys på områdesnivå" i Boverkets regleringsbrev för budgetåret 2024, har Boverket i september redovisat förslag på förändringar i sin instruktion som bedöms vara lämpliga för uppgiften att löpande samverka med relevanta aktörer kring jämlika livsvillkor. Detta omfattar både socioekonomisk segregation och de skilda förutsättningar som finns i olika bostadsområden eller delar av landet. Det rör frågor som arbetsmarknad, utbildning, hälsa, trygghet och brottsförebyggande arbete, boendesituation, segregation och fysisk planering, kopplat till jämlika livsvillkor. I den här kontexten skulle resultatet från den fördjupade analysen om utanförskap vara ett naturligt komplement. Myndighetens verktyg för statistik och analys på områdesnivå är centralt i detta arbete, och resultaten av den fördjupade analysen, mer specifikt percentilerna och de absoluta statistikvärdena för problemvariablerna ska kunna publiceras i det platsdataverktyg som just nu vidareutvecklas.

Boverket är inställt på att långsiktigt följa förändringar i utanförskap, och detta kräver en kontinuerlig uppdatering av statistik. Denna uppdatering blir avgörande för Boverkets förmåga att tillhandahålla relevant kunskap till regeringen, myndigheter och andra aktörer. På motsvarande sätt behöver andra myndigheter med relevant dataunderlag fortsätta att förse Boverket med aktuella uppgifter.

Boverket ser stora fördelar med att samverka och samordna arbetet för att minska och motverka utanförskap. Genom att dela information, ge stöd i andra myndigheters uppdrag, samt gemensamt genomföra aktiviteter och utveckla kunskapsstöd, kan ett mer koordinerat arbete uppnås. Detta bidrar till att de statliga resurser som avsatts inom området används mer effektivt än om varje myndighet arbetar enskilt med överlappande frågor relaterade till utanförskap. Om regeringen beslutar att införa stöd eller andra insatser riktade till områden som identifierats genom den fördjupade analysen, står Boverket redo att ta huvudansvaret om sådana satsningar ska genomföras.

Boverket kan även bistå vid planeringen av olika åtgärder genom att identifiera vilka insatser som behövs för att adressera de problem som redovisas i den fördjupade analysen.

Kostnader och organisation av integrationsstatistik

När denna redovisning görs pågår samtidigt en rad processer med bäring på framställning och tillgängliggörande av statistik för uppföljning av integration, segregation och utanförskap.

I budgetpropositionen för 2025 framgår att regeringen avser ge SCB ett utökat ramanslag för att publicera registerbaserad statistik om integration (i dagsläget görs detta på uppdrag av regeringen). Detta innebär att SCB får tydligare rådighet att justera och anpassa statistiken efter användarnas behov, liksom att harmonisera statistiken med annan statistik med sikte på en effektivare produktion och mer användarvänligt tillgängliggörande.

Utredningen om en målstyrd integrationspolitik lämnade i sitt slutbetänkande, Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41), förslaget att SCB ges i uppdrag att ta fram statistik och indikatorer för uppföljning av de integrationspolitiska målen. SCB kommer att ha lämnat ett remissvar på utredningens förslag när denna redovisning överlämnas till regeringen.

Sammantaget bedömer SCB och Boverket att statistik relaterad till den fördjupade analysen och uppföljningen av denna lämpligen inordnas i produktion och publicering av integrationsstatistik på SCB då den på många sätt liknar och överlappar såväl registerbaserad integrationsstatistik på låg regional nivå som en möjligen kommande uppföljning av det integrationspolitiska målet. Det torde vara effektivt att all produktion och tillgängliggörande av återkommande statistik på integrationsområdet görs inom ramen för ett förstärkt ramanslag och med sikte på att inordnas i systemet för den officiella statistiken.

Material kan också tillgängliggöras i dynamiska informationspaneler, som visualiserar data genom kartverktyg. SCB producerar idag informationspaneler med data på RegSO-nivå inom den officiella statistiken.

Det medför också att Boverket enkelt får del av den statistik som är relevant för myndighetens verktyg för platsdata.

Hur stor förstärkning av SCB:s ramanslag som behövs för att återkommande ta fram en fördjupad analys av utanförskap och löpande uppföljning av denna beror på i vilken utsträckning detta kan samordnas med produktionen av övrig integrationsstatistik. Eftersom integrationsstatistiken som SCB i dag tar fram med stor sannolikhet kommer att behöva genomgå en översyn och utvecklas är det idag inte möjligt att bedöma kostnaden. Det torde dock vara lämpligt att inordna utveckling och framställning av den statistik och analys som föreliggande uppdrag handlar om i ett eventuellt framtida uppdrag om utveckling och framställning av statistik för uppföljning av de integrationspolitiska målen.

Fortsatt utredning av vissa frågor

Boverket och SCB bedömer att den fördjupade analys av utanförskap som redovisas här håller god kvalitet för ändamålet och kommer att kunna användas för de syften som regeringen uppgav i sin

uppdragsbeskrivning. Men det finns ett antal områden i den fördjupade analysen som kan förbättras genom fortsatt utredning. Det handlar främst om att kunna tillse robusthet och jämförbarhet i återkommande analyser och löpande uppföljning. Nedan följer ett antal punkter som bedöms behöva utredas vidare:

- Brå genomför i skrivande stund en utvärdering av brottsstatistik på låg regional nivå (RegSO). Resultatet av denna har bäring på hur och vilken brottsstatistik som kan och bör ingå i återkommande fördjupade analyser av utanförskap och uppföljningen av dessa.
- Om Brå konstaterar att anmälda brott kan användas på RegSO-nivå (för valda brottstyper) kan en bakgrundsvariabel som beskriver förekomst av handelsplatser, resecentra och för andra karakteristika produceras, för att ytterligare nyansera bilden framgent.
- I avsaknad av absoluta mål och gränsvärden för vad som utgör ett problem är den fördjupade analysen baserad på en indelning av problemvariablerna i percentiler. Detta innebär att resultaten för ett RegSO blir relativ alla andra RegSO. Vad detta innebär för analyser av förändringar över tid behöver utredas vidare. I dagsläget hänvisar vi till att titta på förändringar i problemvariablernas värde för att kunna bedöma förbättring/försämring.
- Relationerna mellan de olika problemvariablerna är komplext. Föreliggande analys visar att särskilt komplext och svårtytt är sambanden för variablerna Anmälda brott och Ohälsa. Dessa områden behöver utredas vidare med sikte på att bättre förstå samband och om det går att hitta indikatorer som lämpar sig bättre för de analyser som behövs framgent.
- Det kan vara intressant att undersöka i hur hög utsträckning problemvariabeln för svaga skolresultat förändras över tid. Om förändringarna är relativt små över tid kan detta tala för att framöver använda data från flera år för att öka stabiliteten i problemvariabeln. Skolverket har ett pågående uppdrag där de ska undersöka relevansen med analyser på RegSO-nivå för analyser, uppföljningar och utvärderingar samt vid redovisning av statistik. Fortsatta analyser av utanförskap får förhoppningsvis bättre förutsättningar att göra analyser på låg geografisk nivå om svaga skolresultat.
- För en fortsatt analys av ohälsa kan det vara relevant att avvakta dels Socialstyrelsens redovisning av ett liknande uppdrag där de ska undersöka relevansen av analyser på RegSO-nivå för analyser, uppföljningar och utvärderingar samt vid

redovisning av statistik.[37] Dels Folkhälsomyndigheten som har ett relaterat uppdrag, att vidta åtgärder för att successivt införa ett geografiskt perspektiv i syfte att identifiera ojämlikhet i hälsa i relation till integration och utanförskap. I uppdraget ingår bl.a. att identifiera eventuella utvecklingsbehov för att tillgängliggöra och visualisera data och analyser som stöd för andra aktörers arbete med att motverka utanförskap.[38]

[37] Regeringen 2023d. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Socialstyrelsen. Regeringsbeslut 2023-12-21. Avsnitt 3 uppdrag 5. Effektivare arbete för integration och minskat utanförskap.

[38] Regeringen 2023e. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Folkhälsomyndigheten. Avsnitt 3 uppdrag 2. Uppdrag för ett effektivt arbete för integration och minskat utanförskap. Regeringsbeslut 2021-12-21.

Referenser

Alm, Bäckman, Gavanas och Nilsson (red.) 2011. *Utanförskap*. Dialogos förlag.

Boverket 2020. *Mått på bostadsbristen*. Rapport 2020:21.

Brottsförebyggande rådet 2024. *Områdesskillnader i misshandel och bostadsinbrott. Statistik utifrån självrapporterad utsatthet och anmälda brott.* Kort analys 5/2024.

Brå 2008. *Otrygghet och segregation. Bostadsområdets betydelse för allmänhetens otrygghet och oro för brott.* Rapport 2008:16.

Brå 2024. *Risk för otrygghet i bostadsområden. En statistisk analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU).* Kortanalys 4/2024.

Delmos 2021. *Segregation i Sverige. Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling*.

Delmos 2021. *Segregation i Sverige. Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling. Bilaga 2. Rikstäckande index*.

Eklund & Larsson. 2023. *Det nya utanförskapet. Självförsörjningens utveckling och välfärdsstatens framtid*. Ekerlids förlag.

Försäkringskassan 2023. *Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen,* Delrapport 1FK 2023/002328.

Polismyndigheten 2023. *Lägesbild över utsatta områden*. Regeringsuppdrag 2023.

Regeringen 2023a. *Uppdrag att genomföra en fördjupad analys om utanförskap.* Regeringsbeslut 2023-12-07.

Regeringen 2023b. *Regleringsbrev budgetåret 2024 avseende Boverket*.

Regeringen 2023c. *Regleringsbrev för budgetåret 20204 avseende Statens skolverk.* Regeringsbeslut 2023-12-20.

Regeringen 2023d. *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Socialstyrelsen.* Regeringsbeslut 2023-12-21.

Regeringen 2023e. *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Folkhälsomyndigheten.* Regeringsbeslut 2021-12-21.

Regeringen 2024. *Förlängd tid för uppdraget till Statistiska centralbyrån och Boverket att genomföra en fördjupad analys om utanförskap*. Regeringsbeslut 2024-10-10.

Regeringsbeslut A2020/01734/SV. *Uppdrag till Delegationen mot segregation och Statistiska centralbyrån att utveckla ett rikstäckande index.* Beslutat 2020-08-133.

SCB 2020. *Elever i årskurs 9 med högutbildade föräldrar presterar bättre.*

SCB 2022. *Integration – Förvärvsinkomst och arbetsrelaterade ersättningar 2001–2020.* Integration: Rapport 17.

SCB 2024. Fördjupad analys om utanförskap. Delredovisning av regeringsuppdrag 2024:1.

Socialstyrelsen 2023. *Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd år 2022*.

Socialstyrelsen 2024. *Tillståndet och utvecklingen inom hälso-, sjuk- och tandvård.* Lägesrapport 2024.

Bilaga 1

Hur problemvariabel valts då flera variabler finns för ett problem

Ohälsa

För problemet ohälsa fanns ohälsotalet i två varianter (antalet summerade nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och rehabiliteringsersättning under året för befolkningen i ett RegSO i åldersgruppen 20–64 år samt andel av befolkningen 20–64 år som bidrar till antalet nettodagar). De korrelerar i hög utsträckning med varandra, dvs i RegSO med ett högt antal dagar bidrar också en hög andel av befolkningen till dessa. I analysen kommer vi att använda andelen av befolkningen som bidrar till ohälsotalet. Detta för att analysobjektet är områden och att en hög andel av befolkningen i ett område har varit frånvarande från arbete på grund av sjukdom bedöms vara ett mått på ohälsa av relevans för ett område.

Svaga skolresultat

För svaga skolresultat hade vi inledningsvis fyra olika variabler att tillgå på RegSO-nivå för skolåret 2021/2022. Det är att föredra att ha flera mått när något ska analyseras, men då vi har flera områden som ska analyseras samtidigt beslöt vi att det var lämpligt att en variabel analyserades per problem. Den kombinerade analysen skulle annars riskera att bli än mer komplex, och därmed också svår att analysera.

De mått som fanns tillhanda var; median av meritvärdet för elever som går ut årskurs 9, andel i åldern 3 till 5 år som är inskrivna på förskola, andel av dem som går ut årskurs 9 som är behöriga till nationellt program i gymnasiet och andel av de som går ut gymnasiet som tagit examen. För problemet svaga skolresultat bedömdes det som möjligt att konstruera ett index. Svaga skolresultat är ett komplext område som berör flera skolformer, genom att konstruera ett index exkluderar vi inte en eller flera skolformer. Samtidigt finns en risk att vi döljer skillnader i utfall mellan de olika skolformerna.

Två av måtten korrelerade i hög utsträckning, medianen för meritvärde för elever som går ut årskurs 9 och andel som går ut årskurs 9 som är behöriga till nationellt program på gymnasiet. I indexet används andel i årskurs 9 som är behöriga till ett nationellt program. Detta för att de övriga måtten är konstruerade på samma vis, och det gör det enkelt att konstruera ett index baserat på medelvärde av de tre variablerna.

Kvarstår gör att de variabler som används har små underlag, då de utgörs av enskilda ålderskohorter. Det kan väsentligt påverka ett RegSO:s värde på indexet. Vi har därför, när ett RegSO:s uppgifter för en enskild variabel är färre än 10 personer, ersatt värdet med medelvärdet i riket. Dvs. där underlaget på någon av de i indexet ingående variablerna är färre än 10 personer (dvs. 0–9 personer) används medelvärdet för indikatorn. Medelvärdena för andel i åldern 3 till 5 år som deltar i förskola är 94,2 procent, för andelen behöriga till gymnasiet 84,2 procent och andel som tar gymnasieexamen är 90,6 procent.

Det ska tilläggas att respektive variabels fördelning undersöktes inför en imputering, och det inte är i områden där problemen bedöms som mer omfattande som underlagen är små, utan i stället i områden med en liten befolkning.

Trångboddhet

För trångboddhet hade vi initialt främst två variabler som vi valde mellan, Trångboddhet och Trångbodda hushåll med låg inkomststandard. En analys av vilka RegSO som har en hög andel trångbodda visade att om ej inkomststandard inkluderas blir det primärt studentområden, sommarhusområden där boenden omvandlats till permanentbostäder samt nybyggda bostadsrättsområden som identifieras. När låg inkomststandard inkluderas bedöms det också som rimligt att anta att det i högre grad handlar om ofrivillig trångboddhet, dvs. hushållet saknar inkomstmarginaler för att kunna byta till ett större boende.

Kriminalitet

För att identifiera en variabel för kriminalitet förde vi en nära dialog med Brottsförebyggande rådet. I delredovisningen från 31 maj 2024 redogör vi för de ställningstaganden vi gjort, men i korthet bygger tillgängliga uppgifter om kriminalitet främst på administrativa data som alstras i löpande verksamhet inom utredande polisiärt och lagfarande arbete. Det betyder att analysen behöver utgå från register över anmälda brott, eller individer som är misstänkta för brott, eller register över lagförda, ett datamaterial som präglas av bland annat polisiära prioriteringar och resurser. Valet föll på anmälda brott.

För anmälda brott spelar anmälningsbenägenheten en viktig roll. En ökning i antalet anmälningar kan ske till följd av såväl ökad brottslighet som en ökad anmälningsbenägenhet, och vice versa. Anmälningsstatistiken redovisar inflödet av brott till rättsväsendet. Brott som inte kommer till rättsväsendets kännedom omfattas inte av anmälningsstatistiken. Upptäcktsrisken och anmälningsbenägenheten är två faktorer som påverkar och som även varierar över tid. Ju lindrigare brott, desto mindre är sannolikheten att brottet anmäls. Det innebär dels att grövre brott är överrepresenterade i kriminalstatistiken,

dels att förändringar i den allmänna uppfattningen om vad som är ett lindrigt brott påverkar antalet brott som anmäls. Därutöver påtalas av Polismyndigheten i deras kartläggning av utsatta områden att låg anmälningsbenägenhet är en indikator på att det är ett utsatt område.[39] I forskningsöversikten Socioekonomisk bakgrund och brott (Brå 2023) konstateras att forskning som baseras på självdeklarerad brottslighet visar på låga samband mellan individers socioekonomiska bakgrund och brott. Men studier med fokus på brottslighetens geografiska fördelning har funnit tydliga samband mellan olika områdens brottsnivåer och deras socioekonomiska status.

Vi har använt anmälda brott per 100 invånare som problemvariabel. Vår variabel inkluderar inte alla anmälda brott, utan i första hand brott utomhus. Två tredjedelar av brotten som ingår är egendomsbrott. Det finns ett bortfall på koordinatuppgifter för alla brottstyper, men för vissa brottstyper är det mindre och för andra brottstyper kan det vara betydande; brottstyper med betydande bortfall har exkluderats.

Inom uppdraget har vi inte använt uppgifter om fullbordade mord/dråp. Enligt Brå speglar anmälda mord/dråp hur många oklara dödsfall som har utretts, och av dessa är det sedan cirka 25 procent som konstateras vara mord eller dråp, resterande fall är olyckor, självmord, överdoser etc. Brå avrådde därmed starkt från att använda statistiken över anmälda mord eller dråp i analysen. Däremot rekommenderades vi att använda försök till mord eller dråp (det inkluderar anstiftan och stämpling). Brå bedömer att den brottstypen även speglar förekomst av skjutningar.[40] Variabeln som används i analysen är antalet anmälda brott i ett RegSO inom 122 brottskoder, per 100 invånare. I delredovisningen beskrevs mer ingående utmaningen med att välja variabel för problemet Kriminalitet. I dialog med Brå identifierades de brottskategorier av anmälda brott som används i analysen. Brå avrådde från att inkludera Data hämtades för anmälda totalt i ett RegSO fördelat på anmälda brott mot personer och anmälda brott mot egendom inkl. vissa övriga brott. Det brott som har anmälts har skett inom ett RegSO. Det säger inget om var förövaren bor. Här använder vi totalt anmälda brott per 100 invånare. I den officiella statistiken används anmälda brott per 100 000 invånare. RegSO:n med färre anmälda brott än 10 har inga redovisade uppgifter, det handlar om 100 RegSO som därför inte ingår i analysen.

[39] Polismyndigheten 2023. Lägesbild över utsatta områden Regeringsuppdrag 2023.

[40] Brå 2024-06-28. Tankar om databeställning, synpunkter från Enheten för Rättsstatistik.

Undersökning av bakgrundsvariabler med medelvärden genom t-test

Vi har utfört ett t-test för skillnad i medelvärde för att avgöra för vilka bakgrundsvariabler som det föreligger en signifikant skillnad mellan klassen och riket i stort. Eftersom vi testar signifikans för ett stort antal bakgrundsvariabler samtidigt så uppkommer multipel testningsproblematik. För att kompensera för detta har vi använt Holm-Bonferronis metod för att avgöra vilka bakgrundsvariabler som är signifikanta på 5%-nivån. Denna metod innebär att vi kräver ett väsentligt högre t-värde än det gängse värdet 1.96 för att en enskild bakgrundsvariabel ska betraktas som signifikant. I en uppsättning tabeller har vi sedan listat de undersökta förklaringsvariablerna och indikerat för vilka klasser som de olika variablerna är signifikanta.

Bilaga 2

Variabelförteckning

Utmaningar/Problem	Variabler
Svaga skolresultat Referensår 2021/2022.	Index skapat av medelvärdet per regso för variablerna; Andel i åldern 3 till 5 år som är inskrivna i förskola Andel behöriga till nationellt program (yrkesprogram och högskoleförberedande program) ÅR 9. Andel som tar examen av dem som avslutar gymnasiet. Om underlaget har varit för litet har medelvärden på riksnivå imputerats. Se separat information nedan.
Anmälda brott Referensår 2022.	Antal anmälda brott per 100 invånare, för valda brottskategorier (se bilaga 3) Misshandel (40 brottskoder) Fordonsbrott (11 brottskoder) Skadegörelse (4 brottskoder) Inbrott (6 brottskoder) Stöld person (4 brottskoder) Rån (6 brottskoder) Olaga hot (4 brottskoder) Ofredande (4 brottskoder) Våldtäkt (20 brottskoder) Narkotikabrott (3 brottskoder) Försök till Mord/Dråp (8 brottskoder) Brott mot kniv- och vapenlagen (12 brottskoder) Brott mot person även redovisat för - brott mot barn - brott mot kvinnor -brott mot äldre eller personer med funktionsnedsättning
Svag arbetsmarknadsetablering Referensår 2022.	Andel med svag förankring på arbetsmarknaden. Andel med en inkomst som är lägre än 3 inkomstbasbelopp. Inkomstbasbelopp är en beräkning som görs årligen av Pensionsmyndigheten och slås fast av regeringen. Inkomstbasbeloppet ska spegla inkomstindex, det vill säga, inkomstutvecklingen för personer mellan 16–64 år i Sverige. Hur beräkningen ska göras är reglerat i Socialförsäkringsbalken kapitel 58, paragraf 27 och ges i uppdrag till Pensionsmyndigheten av regeringen. Beräkningen för inkomstindex, som ligger till grund för inkomstbasbeloppet, baseras på hur Konjunkturinstitutet beräknar att intäkterna har utvecklats under de senaste åren för att få fram siffran för det kommande året. För att beräkna inkomstindex för 2022 används alltså Konjunkturinstitutets prognos för inkomstutvecklingen från 2020 och 2021. Den allmänna konjunkturen kommer också att väga in i beräkningen. När inkomstindex är fastslaget blir det sedan denna summa som blir grunden för beräkningen av inkomstbasbeloppet.
Bidragsberoende Referensår 2022.	Andel med försörjningsstöd i minst 10 månader och/eller andel i åldern 20–64 år med arbetsmarknadsstöd.
Trångboddhet Referensår 2022.	Andel Trångbodda med ansträngd boendeekonomi.

	Hushållet är trångbott om det inte har sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn kan dela sovrum om de är under 12 år. Vuxna som inte är sambor delar inte sovrum. Ensamstående utan barn asa inte trångbodda. För de hushåll där antalet rum saknas, främst småhus, används boendeyta per person. Har hushållet mindre än 20 kvm per person räknas hushållet som trångbott. Ansträngd boendeekonomi innebär att hushållet har en låg inkomststandard. Hur väl ett hushålls inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som till exempel mat, boende, hemförsäkring och barnomsorg. Vid beräkningen av inkomststandard sätts hushållets disponibla inkomst i relation till levnadsomkostnaderna (som ibland kallas baskonsumtionen). Hänsyn tas till hushållets sammansättning (antal barn och vuxna), eftersom levnadsomkostnaderna varierar beroende på hushållets storlek. I beräkningarna tas också hänsyn till att boendekostnaderna varierar mellan olika typer av kommuner. Låg inkomststandard innebär att inkomsterna inte räcker för att betala levnadsomkostnaderna, dvs. att den disponibla inkomsten är lägre än den så kallade baskonsumtionen vilket ger en inkomststandard som är lägre än 1.
Ohälsa Referensår 2022.	Andel i befolkningen som bidrar till ohälsotalet, procent. Täljaren består av antalet personer i åldern 20–64 år, som uppbär något eller flera av de ersättningsslag som ingår i ohälsotalet. Nämnaren består av den folkbokförda befolkningen sista december i åldern 20–64 år. Ohälsotalet, antal dagar. Täljaren består av antalet summerade nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och rehabiliteringsersättning under året för åldersgruppen 20--64 år. Alla dagar är omräknade till nettodagar, till exempel blir två dagar med halv ersättning en dag. Ohälsotal beskriver alltså det genomsnittliga antalet dagar per person som betalats ut från Försäkringskassan. De första 14 dagarna av en sjukperiod, vilka betalas av arbetsgivaren, ingår inte. Nämnaren är den folkbokförda befolkningen sista december i åldern 20–64 år. Det är skillnad mellan ohälsotalet som används här och Ohälsotalet som Försäkringskassan tar fram och publicerar inom ramen för den officiella statistiken. Ohälsotalet i den officiella statistiken är ett mått på hur många nettodagar under en tolvmånadersperiod som Försäkringskassan betalar ut ersättning vid nedsatt arbetsförmåga i förhållande till antalet försäkrade i åldrarna 16–64 år. Nämnaren ”antalet försäkrade” är större än nämnaren ”folkbokförd befolkning”. ”Antalet försäkrade” inkluderar även personer som får ersättning från Försäkringskassan utan att vara folkbokförda i Sverige (t.ex. vid arbetsbaserade ersättningar) samt inkluderar de som varit folkbokförda under hela året istället för enbart sista december.
Otrygghet Nationella trygghetsundersökningen (Brå) Referensår 2023.	Uppgifter om svarande på frågorna: Känner sig otrygg vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet. Andel (%) som känner sig mycket eller ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet (16–84 år); utifrån socioekonomisk områdestyp; av samtliga, män och kvinnor i befolkningen; för samtliga, män och kvinnor. Konfidensintervall (95 %) för 2023.

Lågt valdeltagande Referensår 2022.	Valdeltagande bland röstberättigade i valet 2022. Populationen i undersökningen består av de röstberättigade vid 2022 års val till riksdag, region- respektive kommun-fullmäktige i grupperna 1 och 2 nedan. Röstberättigade kan delas in i tre ömsesidigt uteslutande grupper: 1.Svenska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i Sverige. 2. Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater samt medborgare från Island och Norge som fyller 18 år senast på dagen för valet och som är folkbokförda i Sverige 30 dagar före valdagen. Dessutom ingår medborgare i andra stater, som fyller 18 år senast på dagen för valet, och som varit folkbokförda i Sverige tre år i följd före valdagen. 3. Svenska medborgare boende utomlands som är upptagna i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som fyller 18 år senast på valdagen och som någon gång varit folkbokförda i Sverige har rätt att bli upptagna i röstlängden. Personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång de senaste 10 åren tas automatiskt upp i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som inte finns med i röstlängden måste själva anmäla sig för att tas upp i röstlängden. Även en inkommen röst från utlandet vid ett val räknas som en anmälan till röstlängden. Efter en anmälan till röstlängden ingår en utlandssvensk automatiskt i röstlängden i ytterligare en tioårsperiod.
Svagt engagemang i civilsamhället Undersökningarna om levnadsförhållanden (SCB) Referensår 2023.	Uppgifter om svarande på frågorna: Personen har svarat ja på minst en av dessa följdfrågor: Deltar du aktivt i partiets verksamhet, till exempel har ett förtroendeuppdrag eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? Deltar du aktivt i fackföreningens/ företagarorganisationens verksamhet, till exempel har ett förtroendeuppdrag eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? (Anställda 16–74 år) Deltar du aktivt i föreningens verksamhet, till exempel är tränare eller ledare eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? Deltar du aktivt i föreningens verksamhet, till exempel är kör- eller teaterledare eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? Deltar du aktivt i föreningens verksamhet, till exempel sitter med i styrelsen, är kursledare eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? (Personer 65 år och äldre) Deltar du aktivt i föreningens (eller någon av dessa föreningars) verksamhet, till exempel sitter med i styrelsen eller hjälper till att anordna olika aktiviteter? Den redovisas som Andel av befolkningen som deltar aktivt i minst en förenings verksamhet och Andel (%) av dem som är medlemmar som deltar aktivt i minst en förening. Svaren redovisas i åldersgrupperna 16–29 år, 30–64 år och 65 år och äldre, samt för kvinnor och män, och svensk och utrikes födda i områdestyperna med socioekonomiska utmaningar (1–2), områden med blandad socioekonomi (3) och områden med goda socioekonomiska förutsättningar (4–5). Konfidensintervall (95 %) för 2023.

Förutsättningar	**Bakgrundsvariabel**
Omvärld	Storlek på kommunens befolkning

	Antal arbetsställen i kommunen/100 invånare
	Kommungruppsindelning enligt SKR A1. Storstäder A2. Pendlingskommun nära storstad B3. Större stad B4. Pendlingskommun nära större stad B5. Lågpendlingskommun nära större stad C6. Mindre stad/tätort C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort C8. Landsbygdskommun C9. Landsbygdskommun med besöksnäring
RegSO	Storlek på RegSO:s befolkning
	Befolkningens bostadsform redovisat som andel boende i hyresrätt/ bostadsrätt/ äganderätt
	Andel utflyttade 2018–2022
	Andel av befolkningen i RegSO som bor i centralort
	Segregationsbarometern socioekonomiska indexvärde Medelvärdet av Andel med förgymnasial utbildning; Andel med låg inkomststandard; Andel arbetslösa och/eller andel med långvarigt (minst 10 mån) försörjningsstöd.
	Områdestyp, kategorisering utifrån index ovan.
Befolkning	Åldersfördelning i grupperna 0–17 år, 18–29 år, 30–64 år, 65+ år
	Könsfördelning, andel kvinnor/andel män
	Andel Utrikes födda Andel inrikes födda Andel med svensk bakgrund Andel med utländsk bakgrund
	Födelseregion Sverige, Norden utom Sverige, Europa utom Norden, Övriga världen, Okänt
	För utrikes födda: Vistelsetid 0–3 år, 4–9 år, 10+ år
	Högsta utbildningsnivå 25–64 år redovisat som andel som har högst förgymnasial, gymnasial, eftergymnasial kortare än 3 år, eftergymnasial längre än 3 år, eller okänd utbildning
	Medianinkomst Andel med låg inkomststandard Andel barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard
	Hushållens sammansättning redovisat för Ensamstående kvinnor m/u barn; ensamstående män m/u barn; sambor m/u barn; övriga hushåll m/u barn
	Andel unga 16–29 år som arbetar och studerar

	Andel individer i åldern 30–64 år som arbetar och studerar
	Andel studerande i åldern 16-29 år Andel studerande i åldern 30-64 år

Svaga skolresultat - imputeringsmodell

Eftersom de tre enskilda variabler som vägs samman för att ta fram problemvariabeln för svaga skolresultat bara baseras på 1–3 årskurser vardera, så kan det statistiska underlaget i vissa RegSO vara knapphändigt på grund av mycket få barn i dessa årskurser. För att inte riskera att problemvariabeln påverkas alltför mycket av att det statistiska underlaget är litet för en eller flera av de tre ingående variablerna, så har vi valt att inte använda variabeln om den baseras på färre än 10 individer. För RegSO där antalet individer är färre än 10 för någon av de tre variablerna, så imputeras variabeln i stället med medelvärdet av samma variabel över samtliga RegSO i riket. Med imputering ersätter vi på så sätt saknade variabelvärden med nya värden som kan antas ligga nära de sanna värdena.

För andelen barn i förskolan så har imputering skett i 6 RegSO, för andelen behöriga till gymnasieskolan i 195 RegSO och för andelen examinerade från gymnasieskolan i 404 RegSO.[41] För 4 RegSO har samtliga tre variabler imputerats och de imputerade värdena motsvarar indikatorvärde 44 (att värdet inte blir 50 beror på att fördelningen är skev, vilket gör att median och medelvärde ej sammanfaller). Generellt leder imputeringen till att problemvariabeln för svaga skolresultat i de RegSO där imputering skett hamnar närmare mitten av fördelningen än den hade gjort utan imputering. Vi bedömer att detta är att föredra framför att problemvariabeln antar ett extremt värde i ett RegSO enkom beroende på att det statistiska underlaget i RegSO:t är litet.

[41] Underlaget för förskolan är tre årsklasser, medan det för gymnasiet är en årsklass. Därför behöver färre värden imputeras för förskola.

Bilaga 3

Brottskategorier - Anmälda brott

Misshandel (40)

0355 Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
0357 Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
0375 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
0377 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
9301 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, utomhus
9302 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, bekant med offret, utomhus
9303 Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, utomhus
9304 Misshandel, ej grov, mot pojke v år, bekant med offret, utomhus
9309 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, utomhus
9310 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, utomhus
9311 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, utomhus
9312 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, utomhus
9317 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, utomhus
9318 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utomhus
9319 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomhus
9320 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus
9327 Misshandel, grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, utomhus
9333 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, utomhus
9334 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, utomhus
9335 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, utomhus
9336 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, utomhus
9341 Misshandel, grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, utomhus
9342 Misshandel, grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utomhus
9343 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomhus
9344 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus
9357 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus

9359 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
9361 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
9363 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
9373 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus

9374 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus

9375 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus

9376 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
9377 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus
9378 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
9379 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus
9380 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
9325 Misshandel, grov, mot flicka 0–6 år, obekant med offret, utomhus
9326 Misshandel, grov, mot flicka 0–6 år, bekant med offret, utomhus

9328 Misshandel, grov, mot pojke 0–6 år, bekant med offret, utomhus

Fordonsbrott (11)

0801 Försök till tillgrepp av motordrivet fortskaffningsmedel, bil
0802 Fullbordat tillgrepp av motordrivet fortskaffningsmedel, bil
0803 Tillgrepp av motordrivet fortskaffningsmedel, motorcykel
0804 Tillgrepp av motordrivet fortskaffningsmedel, moped
0841 Stöld från cykel

1201 Skadegörelse, på motorfordon, ej genom brand
1211 Skadegörelse, bilbrand eller brand på annat motorfordon (ej mordbrand, 1301)
9827 Stöld ur/från motordrivet fordon, släpfordon och husvagn, av fast interiör/exteriör eller både fast int./ext. och andra föremål.
9828 Stöld ur/från motordrivet fordon, släpfordon och husvagn, av endast andra föremål (ej fast interiör/exteriör).
9829 Tillgrepp av ej motordrivet fortskaffningsmedel, elcykel
9830 Tillgrepp av ej motordrivet fortskaffningsmedel, cykel (ej elcykel)

Skadegörelse (4)

1205 Skadegörelse, mot stat, kommun, landsting, ej klotter
1209 Skadegörelse, övrigt klotter
1210 Skadegörelse, genom brand (ej på motorfordon)
1212 Annan skadegörelse (ej klotter)

Inbrott (6)

0823 Stöld genom inbrott från garage, även i anslutning till bensinstation, bilverkstad

0825 Stöld genom inbrott från källare, vind

0857 Försök till stöld genom inbrott från villa/radhus

0874 Försök till stöld genom inbrott från lägenhet

9801 Fullbordad stöld genom inbrott från villa/radhus

9802 Fullbordad stöld genom inbrott, från lägenhet

Stöld person (4)

9817 Stöld, utan inbrott, annan fickstöld, stöld ur eller av persedel någon bär med sig, ej mot äldre/funktionsnedsatt

9818 Stöld, utan inbrott, annan fickstöld, stöld ur eller av persedel någon bär med sig, mot äldre/funktionsnedsatt

9819 Stöld, utan inbrott, väskryckning ej mot äldre/funktionsnedsatt
9820 Stöld, utan inbrott, väskryckning mot äldre/funktionsnedsatt

Rån (6)
0892 Rån utan skjutvapen, mot privatperson, äldre/funktionsnedsatt, utomhus
0896 Rån med skjutvapen, mot privatperson, äldre/funktionsnedsatt, utomhus

9806 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, utomhus
9808 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, utomhus
9810 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, utan skjutvapen, utomhus

9812 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, med skjutvapen, utomhus

Olaga hot (4)

0451 Olaga hot mot flicka under 18 år, ej internetrelaterat
0453 Olaga hot, mot pojke under 18 år, ej internetrelaterat
9443 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta
9447 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, obekanta

Ofredande (4)

0428 Ofredande mot flicka under 18 år
0429 Ofredande mot pojke under 18 år

9459 Ofredande, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta
9463 Ofredande, mot man 18 år eller äldre, obekanta

Våldtäkt (20)

0640 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus
0642 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus
0652 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus
0654 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus

0684 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
0684 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
0688 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
0690 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
0696 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
0698 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
9607 Oaktsam våldtäkt, mot flicka 15-17 år, utomhus
9609 Oaktsam våldtäkt, mot pojke 15-17 år, utomhus
9634 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
9650 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
9642 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
9658 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, utomhus

0692 Försök våldtäkt, flicka under 15 år, utomhus

0694 Försök våldtäkt, pojke under 15 år, utomhus
9662 Oaktsam våldtäkt mot kvinna 18 år eller äldre av obekanta, utomhus
9666 Oaktsam våldtäkt mot man 18 år eller äldre av obekanta, utomhus

Narkotika (3)

5005 Narkotikastrafflagen, överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika

5010 Narkotikastrafflagen, innehav

5011 Narkotikastrafflagen, bruk

Mord Dråp (8)

0325 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta
0329 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, obekanta

0337 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, obekanta
9389 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot flicka under 18 år
9390 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot pojke under 18 år
9391 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot flicka under 18 år
9392 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot pojke under 18 år

9396 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta

Kniv- och vapenlagen (12)

4127 Vapenbrott ej grovt, innehav av pistol, revolver, start-, signalvapen och tårgasvapen
4128 Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av pistol, revolver, start-, signalvapen och tårgasvapen
4129 Vapenbrott, ej grovt, innehav av automatvapen (inkl. kulsprutepistol)
4130 Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av automatvapen (inkl. kulsprutepistol)
4075 Vapenbrott, innehav av jaktvapen
4076 Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av jaktvapen
4131 Vapenbrott, ej grovt, innehav av annat vapen
4132 Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av annat vapen
4079 Vapenbrott, överlåtelse eller utlåning av skjutvapen
4080 Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, överlåtelse eller utlåning av skjutvapen
4081 Annat brott mot vapenlagen
4023 Olaga innehav av knivar mm på allmän plats, överlåtelse eller saluhållande av knivar mm

Bilaga 4

Statistiskt värde för problemvariablerna

Tabell 1. Statistiskt värde för problemvariablerna vid olika percentiler

Percentiler som används för analys av särskilt stora problem (5-perc) och stora problem (10-perc) är i fetstil.

	Bidrag	Brott	Val	Arbete	Skola	Trång	Ohälsa
Sämsta värde	38.2	295.5	41.0	61.3	67.5	14.2	25.6
Percentil 1	26.0	19.5	51.3	26.7	73.6	4.8	22.7
Percentil 5	**17.1**	**9.5**	**62.8**	**15.4**	**79.5**	**2.4**	**20.5**
Percentil 10	**13.5**	**6.9**	**70.6**	**13.2**	**82.8**	**1.5**	**19.3**
Percentil 20	10.0	4.9	76.8	11.0	85.2	0.9	18,1
Percentil 30	8.2	3.8	80.0	9.8	87.4	0.6	17.2
Percentil 40	6.8	3.1	82.4	9.0	89.0	0.4	16.3
Percentil 50	5.9	2.5	84.5	8.3	90.6	0.3	15.3
Percentil 60	5.1	2.0	85.9	7.7	91.6	0.2	14.5
Percentil 70	4.5	1.6	87.5	7.2	92.9	0.2	13.4
Percentil 80	3.9	1.3	89.1	6.6	94.4	0.1	12.2
Percentil 90	3.3	0.9	90.7	5.8	95.8	0.0	10.4
Percentil 100	0,5	0.0	94.0	2.6	98.6	0.0	0.6
Bästa värde	0.5	0.0	100.0	2.6	100.0	0.0	0.6
Medelvärde	7.4	3.6	82.2	9.2	89.7	0.6	15.1
Standardavvikelse		6.4	8.9	4.2	5.4	1.0	3.6

Appendix

Appendix A. RegSO med särskilt stora utmaningar inom ett problemområde

Tabell A1. Medelvärden för ett urval av bakgrundsvariabler för RegSO i klass 1–6 jämfört med RegSO i klass 0
Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Variabel	Klass 1 Bidrag	Klass 2 Brott	Klass 3 Val	Klass 4 Arbete	Klass 5 Skola	Klass 6 Trång	Klass 0 Inga problem
Folkmängd kommun (logaritmerad)	10.9	**12.2** (13.5)	**11.6** (4.6)	**12.0** (8.8)	10.3	10.5	10.7
Andel arbetsställen per 100 invånare	6.0	6.6	**5.8** (-3.4)	**5.6** (-5.5)	7.0	6.7	6.7
Storstäder A1	5.6	**43.2** (13.8)	**26.3** (4.2)	17.4	6.8	14.3	7.8
Pendlingskommun nära storstad A2	0.0	16.0	**44.7** (4.2)	**0.0** (-3.9)	10.8	14.3	18.2
Större stad B3	**52.8** (5.0)	20.8	18.4	**72.4** (10.9)	8.1	7.1	19.6
Pendlingskommun nära större stad B4	5.6	4.8	2.6	**0.0** (-3.5)	20.3	28.6	15.0
Lågpendlingskommun nära större stad B5	5.6	3.2	0.0	0.0	8.1	7.1	7.0
Mindre städer/tätorter och landsbygds-kommuner C6–C9	30.6	**12.0** (-4.8)	**7.9** (-3.2)	**10.1** (-3.9)	45.9	28.5	32.4
Ålder 0–17 år	21.2	**16.1** (-11.6)	22.6	**14.4** (-11.8)	**19.4** (-3.2)	23.1	21.1
Ålder 18–29 år	**16.6** (7.2)	**17.0** (14.0)	**15.8** (6.1)	**30.8** (37.0)	**14.4** (5.3)	**17.3** (5.1)	11.9
Ålder 30–64 år	**41.8** (-4.4)	**45.8** (4.5)	**46.9** (4.5)	**39.1** (-12.1)	**42.3** (-5.1)	**40.9** (-3.8)	44.4
Ålder 65 år och äldre	20.3	21.1	**14.7** (-7.3)	**15.7** (-8.6)	24.0	18.7	22.6

Appendix B. RegSO med särskilt stora utmaningar inom två problemområden

Tabell B1. Medelvärden av bakgrundsvariabler på omvärldsnivå för RegSO med två problem, i klass 7–8 och tre problem i klass 10 jämfört med RegSO i klass 0 som inte har problem.
Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Bakgrundsvariabel	Klass 7 2 problem Arbete & skola/trång	Klass 8 2 problem Brott & arbete	Klass 10 3 problem små utmaningar	Klass 0 Inga problem
Folkmängd kommun (logaritmerad)[42]	**12.2** (4.4)	**12.0** (4.1)	**12.7** (4.4)	10.7
Andel arbetsställen per 100 invånare	5.7	6.0	6.1	6.7
A1 Storstäder	25.0	23.1	**57.1** (4.9)	7.7
A2 Pendlings-kommun storstad	0.0	0.0	14.2	18.2
B3 Större stad	**75.0** (4.8)	**76.9** (5.2)	28.6	19.5
B4 Pendlings-kommun större stad	0.0	0.0	0.0	15.0
B5 Lågpendlings-kommun större stad	0.0	0.0	0.0	7.0
C6 Mindre stad/ tätort och lands-bygdskommun	0.0	0.0	0.0	32.4
Ålder 0–17 år	**7.9** (-9.8)	**11.1** (-7.8)	**14.9** (-3.5)	21.1
Ålder 18–29 år	**59.9** (40.8)	**28.0** (14.9)	**46.2** (22.2)	11.9
Ålder 30–64 år	**26.6** (-17.4)	41.5	**33.4** (-8.3)	44.4
Ålder 65 år och äldre	**5.7** (-8.9)	19.4	**5.5** (-6.8)	22.6

[42] Då folkmängden i kommunen har stor variation i riket har den logaritmerats.

Appendix C. RegSO med särskilt stora utmaningar inom minst tre problemområden

Tabell C1. Medelvärden av bakgrundsvariabler på omvärldsnivå för RegSO i klass 9 samt 11–13 jämfört med RegSO i klass 0
Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Bakgrundsvariabel	Klass 9 2 problem generell problematik	Klass 11 Minst 3 problem måttligt för 2	Klass 12 Minst 3 problem måttligt för 1	Klass 13 Minst 3 problem och generell problematik	Klass 0 (Referens)
Folkmängd kommun (logaritmerad)	**11.3** (3.9)	**11.5** (4.0)	**11.9** (8.9)	**11.9** (4.0)	10.7
Andel arbetsställen per 100 invånare	**5.9** (-3.6)	5.9	**5.7** (-5.2)	**5.4** (-3.2)	6.7
A1 Storstad	**19.6** (3.3)	**31.3** (4.9)	**36.8** (9.1)	**31.3** (3.5)	7.7
A2 Pendlings-kommun nära storstad	23.2	9.4	9.2	12.5	18.2
B3 Större stad	25.0	18.8	**35.5** (3.4)	43.8	19.5
B4 Pendlings-kommun större stad	5.4	6.3	3.9	6.3	15.0
B5 Lågpendlings-kommun större stad	8.9	9.4	6.6	0.0	7.0
C6-C9 Mindre stad och landsbygd	17.9	25.0	**7.9** (-4.5)	6.3	32.4

Tabell C2. Medelvärden av bakgrundsvariabler på RegSO-nivå för RegSO i klass 9 samt 11–13 jämfört med RegSO i klass 0
Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Bakgrundsvariabel	Klass 9 2 problem och generell problematik	Klass 11 Minst 3 problem måttligt för 2	Klass 12 Minst 3 problem måttligt för 1	Klass 13 Minst 3 problem och generell problematik	Klass 0 (Referens)
Folkmängd RegSO (antal individer)	**3920** (3.3)	3004	**4336** (5.5)	4043	3010
Andel boende i äganderätt	**14.6** (-12.2)	**8.9** (-10.3)	**5.7** (-16.9)	**9.7** (-7.2)	63.2
Andel boende i bostadsrätt	18.6	14.8	13.0	7.5	13.8

Bakgrundsvariabel	Klass 9 2 problem och generell problematik	Klass 11 Minst 3 problem måttligt för 2	Klass 12 Minst 3 problem måttligt för 1	Klass 13 Minst 3 problem och generell problematik	Klass 0 (Referens)
Andel boende i hyresrätt	**65.2** (17.2)	**74.7** (15.9)	**80.0** (26.7)	**81.5** (12.7)	20.3
Andel avflyttade senaste fem åren	**34.8** (12.3)	**36.6** (10.8)	**36.3** (16.0)	**36.9** (7.8)	23.1
Andel boende i centralort	**98.2** (5.6)	**100.0** (4.4)	**100.0** (6.8)	100.0	62.2

Tabell C3. Medelvärden av bakgrundsvariabler på befolkningsnivå för RegSO i klass 9 samt 11–13 jämfört med RegSO i klass 0
Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil.

Bakgrundsvariabel	Klass 9 2 problem och generell problematik	Klass 11 Minst 3 problem måttligt för 2	Klass 12 Minst 3 problem måttligt för 1	Klass 13 Minst 3 problem och generell problematik	Klass 0 (Referens)
Ålder 0–17 år	22.8	**25.1** (4.9)	**26.0** (9.1)	24.0	21.1
Ålder 18–29 år	**17.2** (10.1)	**18.3** (9.3)	**18.7** (15.1)	**18.0** (6.2)	11.9
Ålder 30–64 år	43.8	42.8	**42.6** (-4.3)	43.5	44.4
Ålder 65–74 år	**16.2** (-7.2)	**13.8** (-7.5)	**12.6** (-13.1)	**14.6** (-4.9)	22.6
Kvinnor	49.0	48.7	**48.7** (-3.0)	49.0	49.4
Inrikes födda	**54.0** (-25.9)	**47.3** (-24.1)	**43.2** (-40.8)	**45.0** (-18.2)	84.8
Födda i övriga Norden	2.5	1.8	1.9	1.9	2.1
Födda i övriga Europa	**11.4** (12.9)	**12.8** (12.3)	**13.5** (20.3)	**12.2** (8.0)	5.4
Födda i övriga världen	**32.1** (28.8)	**38.0** (27.4)	**41.3** (46.0)	**40.9** (21.3)	7.6
Vistelsetid 0–3 år	12.9	13.7	12.9	11.6	13.9
Vistelsetid 4–9 år	**35.0** (7.7)	**38.1** (7.7)	**36.8** (10.5)	**36.3** (4.7)	24.9
Vistelsetid längre än 10 år	**52.0** (-5.7)	**48.2** (-6.1)	**50.3** (-7.8)	52.2	61.2
Förgymnasial utb.	**20.9** (19.7)	**24.6** (19.7)	**25.4** (31.5)	**26.1** (15.4)	9.6
Gymnasial utb.	42.5	**39.7** (-3.2)	**38.8**	39.8	46.1

Bakgrundsvariabel	Klass 9 2 problem och generell problematik	Klass 11 Minst 3 problem måttligt för 2	Klass 12 Minst 3 problem måttligt för 1	Klass 13 Minst 3 problem och generell problematik	Klass 0 (Referens)
			(-5.7)		
Kort eftergymnasial utbildning	**14.0** (-3.7)	**13.2** (-4.3)	**13.7** (-5.3)	13.4	15.3
Lång eftergymnasial utbildning	**17.5** (-5.8)	**16.9** (-4.6)	**16.0** (-7.7)	**15.7** (-3.7)	26.8
Ensamstående kvinnor	**30.5** (7.5)	**30.6** (5.8)	**29.9** (8.1)	**31.7** (4.7)	22.7
Ensamstående män	**24.7** (5.6)	**25.2** (4.7)	**24.0** (5.3)	**25.3** (3.4)	20.4
Ensamstående med barn	**6.8** (13.4)	**7.3** (12.3)	**7.8** (21.4)	**8.0** (10.7)	4.2
Sammanboende	**33.1** (-11.3)	**32.2** (-9.0)	**31.8** (-14.1)	**29.7** (-7.2)	51.7
Övriga hushåll	**11.7** (20.2)	**12.0** (16.7)	**14.3** (33.1)	**13.3** (14.3)	5.2
Hushåll med barn	26.3	28.3	**30.4** (3.8)	26.9	26.5
Hushåll utan barn	66.2	64.8	**61.9** (-3.5)	65.9	66.1
Hushåll med vuxna barn	7.5	6.9	7.7	7.2	7.4
I arbete eller studerar, 16–29 år	**79.2** (-15.8)	**76.5** (-15.9)	**76.5** (-24.3)	**75.4** (-12.5)	87.2
I arbete eller studerar, 30–64 år	**71.6** (-23.7)	**66.3** (-24.1)	**64.3** (-40.0)	**63.2** (-19.6)	87.0
Andel barn i hushåll med låg inkomststandard	**22.5** (26.7)	**26.3** (25.1)	**28.5** (41.7)	**30.3** (21.3)	5.8
Andel hushåll med låg inkomststandard	**11.8** (29.1)	**15.6** (32.2)	**16.9** (50.9)	**16.9** (25.3)	3.4
Medianinkomst	**278.9** (-15.0)	**251.3** (-14.3)	**235.7** (-24.4)	**231.7** (-11.5)	388.0
Socioekonomiskt index	**19.6** (24.2)	**24.4** (25.7)	**25.6** (41.4)	**26.5** (20.6)	7.8

Tabell C4. Signifikanta parameterskattningar för bakgrundsvariabler på omvärldsnivå för en logistisk regressionsanalys för RegSO i klass 9 samt 11–13

Variabel	Skattning av oddskvot	Walds χ^2	p-värde
Andel arbetsställen per 100 invånare	0.55	54.2	< 0.0001

Variabel	Skattning av oddskvot	Walds χ^2	p-värde
A1 Storstad	3.65	48.4	< 0.0001
A2 Pendlingskommun nära storstad	0.63	4.0	0.046
Pendlingskommun nära B4 större stad	0.39	7.0	0.008

Tabell C5. Signifikanta parameterskattningar för bakgrundsvariabler på omvärldsnivå och RegSO-nivå för en logistisk regressionsanalys för RegSO i klass 9 samt 11–13

Variabel	Skattning av oddskvot	Walds χ^2	p-värde
Andel arbetsställen per 100 invånare	0.75	8.9	0.003
B3 Större stad	0.61	5.0	0.025
Andel boende i äganderätt	0.98	9.5	0.002
Andel boende i hyresrätt	1.07	118.1	< 0.0001
Andel avflyttade senaste fem åren	0.96	8.5	0.004

Tabell C6. Signifikanta parameterskattningar för bakgrundsvariabler på omvärldsnivå, RegSO-nivå och befolkningsnivå (ej ekonomiska variabler) för en logistisk regressionsanalys för RegSO i klass 9 samt 11–13

Variabel	Skattning av oddskvot	Walds χ^2	p-värde
Andel avflyttade senaste fem åren	1.10	19.4	< 0.0001
Inrikes födda	0.88	76.8	< 0.0001
Förgymnasial utbildning	1.34	84.6	< 0.0001
Ensamstående kvinnor	1.10	8.3	0.004

Tabell C7. Signifikanta parameterskattningar för bakgrundsvariabler på omvärldsnivå, RegSO-nivå och befolkningsnivå för en logistisk regressionsanalys för RegSO i klass 9 samt 11–13

Variabel	Skattning av oddskvot	Walds χ^2	p-värde
Andel avflyttade senaste fem åren	1.12	13.1	0.0003
Ålder 18–29 år	0.91	5.9	0.015
Inrikes födda	0.88	72.7	< 0.0001
Förgymnasial utbildning	1.16	14.1	0.0002
Andel barn i hushåll med låg inkomststandard	1.19	39.2	< 0.0001

Appendix D. RegSO med särskilt stora utmaningar inom ohälsa

Tabell D1. Medelvärden av bakgrundsvariabler på omvärldsnivå för RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa jämfört med RegSO som saknar särskilt stora utmaningar för ohälsa

Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Variabel	Särskilt stora utmaningar med ohälsa	Inte särskilt stora utmaningar med ohälsa
Folkmängd kommun (logaritmerad)	**10.0** (-8.5)	10.9
Andel arbetsställen per 100 invånare	**7.3** (5.4)	6.6
A1 Storstäder	**0.6** (-4.3)	11.4
A2 Pendlingskommun nära storstad	**4.3** (-4.5)	18.0
B3 Större stad	**10.5** (-3.6)	22.3
B4 Pendlingskommun nära större stad	15.4	13.5
B5 Lågpendlingskommun nära större stad	9.9	6.5
C6 Mindre stad/tätort	13.6	11.6
C7 Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	**21.6** (6.4)	7.6
C8 Landsbygdskommun	**19.1** (6.8)	5.8
C9 Landsbygdskommun med besöksnäring	4.9	3.4

Tabell D2. Medelvärden av bakgrundsvariabler på RegSO-nivå för RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa jämfört med RegSO som saknar särskilt stora utmaningar för ohälsa

Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Variabel	Särskilt stora utmaningar med ohälsa	Inte särskilt stora utmaningar med ohälsa
Folkmängd RegSO	**2024** (-6.7)	3184
Andel boende i äganderätt	50.4	55.7
Andel boende i bostadsrätt	**9.8** (-3.6)	15.4
Andel boende i hyresrätt	**37.5** (5.6)	26.2
Andel avflyttade senaste fem åren	24.6	25.2
Andel boende i centralort	59.3	67.9

Tabell D3. Medelvärden av bakgrundsvariabler på befolkningsnivå för RegSO med särskilt stora utmaningar med ohälsa jämfört med RegSO som saknar särskilt stora utmaningar för ohälsa. Signifikanta avvikelser på 5%-nivån enligt Holm-Bonferronis metod är markerade i fetstil med motsvarande t-värde inom parentes.

Variabel	Särskilt stora utmaningar med ohälsa	Inte särskilt stora utmaningar med ohälsa
Ålder 0–17 år	**18.7** (-5.7)	21.0
Ålder 18–29 år	12.6	13.3
Ålder 30–64 år	**41.4** (-8.8)	44.2
Ålder 65–74 år	**27.3** (10.5)	21.5
Kvinnor	49.6	49.3
Inrikes födda	81.1	81.4
Födda i övriga Norden	**2.6** (3.4)	2.1
Födda i övriga Europa	5.6	6.2
Födda i övriga världen	10.6	10.4
Vistelsetid 0–3 år	13.6	14.3
Vistelsetid 4–9 år	**32.7** (8.5)	25.7
Vistelsetid mer än 10 år	**53.7** (-6.3)	60.0
Förgymnasial utbildning	**15.8** (12.1)	10.4
Gymnasial utbildning	**54.1** (10.8)	44.2
Kort eftergymnasial utbildning	**12.4** (-14.0)	15.5
Lång eftergymnasial utbildning	**15.0** (-12.3)	27.4
Ensamstående kvinnor	**29.6** (9.3)	23.7
Ensamstående män	**25.9** (9.8)	21.1
Ensamstående med barn	**5.1** (4.8)	4.4
Sammanboende	**39.9** (-8.7)	49.2
Övriga hushåll	**4.6** (-5.1)	6.0
Hushåll med barn	**19.7** (-8.7)	26.1
Hushåll utan barn	**74.4** (9.1)	66.6
Hushåll med vuxna barn	**5.9** (-7.0)	7.3
I arbete eller studerar, 16–29 år	**82.7** (-11.0)	86.6
I arbete eller studerar, 30–64 år	**79.1** (-10.8)	85.4
Andel barn i hushåll med låg inkomststandard	**11.8** (7.7)	7.4
Andel hushåll med låg inkomststandard	**6.0** (4.8)	4.4
Medianinkomst	**325.9** (-9.3)	376.2
Socioekonomiskt index	**13.5** (10.8)	8.9

[Handläggare]
[Avdelning]

Analysis of Area-Based Exclusion. Final report

Executive summary

This is the final report of a joint assignment between Statistics Sweden and the Swedish National Board of Housing, Building and Planning to conduct an in-depth analysis of various housing areas potentials, needs and problems that are related to social exclusion. The assignment was given in December 2023 (Government decision A2023/1649, 7 December 2023).

The assignment was to identify limited geographical areas, so-called Regional Statistical Areas (RegSO), where exclusion is prominent.[43] Social exclusion is defined as a high prevalence of criminality, social welfare dependency, over-crowdedness, low democratic participation, high prevalence of school failure, elevated levels of health issues, and low labour market participation.

Available administrative data records were used for the analysis (records of crimes reported, level of welfare dependency in the population, low democratic participation, school failures, low labour market participation, health issues and overcrowding) that are linked to the RegSO area. The analysis was done mainly on the RegSO level, with some background variables relating to the municipality.

RegSOs with a high presence of previously mentioned factors from administrative records were identified and clustered based on the:

- type of social exclusion, and
- the amount of social exclusion, and
- specific conditions for the RegSO (geographical or demographical).

Conclusions

The analysis of area-based social exclusion has identified 180 RegSOs having severe levels of multiple social problems, where the area-based social exclusion is elevated.

[43] Open data for RegSO – Regional Statistical Areas (scb.se)

The identified areas are primarily situated in urban settings in the largest or bigger cities in Sweden.

The probability that an area is considered socially excluded is elevated if the following criteria are met (in order of importance):

- High level of population with compulsory or shorter education
- Low level of population born in Sweden
- High level of mobility in the area
- High level of single women households in the area

The analysis, using different approaches shows that 40 areas have the most severe challenges (tables 23, 25 and 26 in the report).

- For many of the areas with one or two problems (records of crimes reported, social welfare dependency, low democratic participation, school failures, low labour market participation, over-crowdedness) there are explanatory factors such as a high proportion of young adults or students in the area (over-crowdedness and/or low labour market participation).

- The problem variable for criminality, numbers of crimes reported in an area, has a weaker correlation with the other problem variables. A higher level of reported crime is often found in areas that contain a marketplace, a node for public communication, or many restaurants and bars.

- Severe health issues also have a weaker correlation with the other problems, and a different distribution. Health issues was therefore analysed separately. RegSO with a high level of health issues are mainly found in the countryside, where a high level of the population has compulsory or shorter education, and there is a high level of elderly citizens.

- The analysis shows that the experience of feeling unsafe is greater in areas with socio-economic challenges than in areas with good socio-economic conditions. However, the difference between women and men is the biggest difference, regardless of area type. Women feel unsafe to a much larger degree than men.

- For participation in civil society and in associations, the difference between Swedish born and foreign born is the largest. A higher level of Swedish born are members in associations. This applies regardless of the type of housing area, but the differences are greatest in housing areas with socio-economic challenges.

- There is a strong correlation between the classifications in socio-economic housing area types and the number and severity of problems a RegSO has, apart from criminality.

Area-based social exclusion

There is no established definition of social exclusion. Statistics Sweden and the National Board of Housing, Building and Planning have therefore decided to use the description given in the government assignment, namely:

- a high level of criminality and insecurity
- a high level of welfare dependency
- overcrowding
- low democratic participation and low involvement in associations and civil society
- high level of school failures
- high level of health issues,
- and low labour market participation.

We have developed an overall analysis model where problems and conditions at different levels can be analysed together. By looking at the size of the problems together with the conditions of the areas, both physical and in terms of the composition of the population, and with the conditions of the municipality, areas have been grouped based on both the size of the problems and the characteristics of the areas.

We have identified problem variables and variables that can shed light on a housing area's characteristics. For seven of the identified challenges, relevant register-based statistics could be identified.

For insecurity and low involvement in associations and civil society, data from sample surveys have been used, which is why these have not been analysed at RegSO level. These problems have therefore been analysed for different area-types based on their socio-economic status, categorized with a nationwide socio-economic index developed by Statistics Sweden.

A separate analysis has also been carried out for health issues, due to its different distribution compared to the other problems. Of the 162 areas with challenges related to health issues, 135 do not have any of the other problems.

The six remaining problems (crimes reported, social welfare dependency, low democratic participation, school failures, low labour market participation, overcrowding) have been analysed in a model where the size of the problems is measured by putting them in relation to the size of the problems in all other RegSOs. A major problem is defined in an area if the RegSO appears among the top five percent for a problem variable.

The analysis shows that out of 3,363 RegSO-areas in Sweden, 2,795 do not have any large or major problems related to any of the six challenges (health issues excluded). The in-depth analysis concerns the remaining 568 areas.

Of these 568 areas, 356 have major problems with only one challenge, most commonly criminality, affecting 125 areas (reported crimes).

By using methods to look at covariation and correlations, we have been able to identify areas with particularly high overall exclusion and areas that have particularly large problems based on distinct factors.

The areas have been grouped into 13 classes based on the number of problems (major or particularly large problems) and different characteristics (prerequisites/explanatory variables). By describing both the size of the problems and the conditions for the different classes, the analysis can be used to indicate the different needs of a RegSO, which should make it easier for the government and other actors when planning, designing, and implementing initiatives with different objectives.

Areas with few problems

Classes 1-6 are characterized by having particularly large challenges within one of the identified problem variables. For example, there are areas that have particularly large challenges with crime, but with values for the other challenges quite close to the national average. These are generally located in central parts of larger cities with a strong over-representation of areas in Greater Stockholm and in Gothenburg. There are also areas with low participation in the labour market, but otherwise average values of the other problem variables. These areas are typically found in larger cities, especially in cities with universities, and have a significantly higher proportion of the population in the age group 18-29 years than areas without any particularly large challenges.

Housing areas with two particularly large challenges are grouped into classes 7-9. Here, too, there are student areas with a high proportion of people with low participation in the labour market but also with overcrowding. On the other hand, social welfare dependency is very low in several cases. In class 9, however, we can note particularly large challenges for two problem variables and major challenges in several of the other variables. This class was therefore included in an analysis of areas with several particularly severe problems.

Class 10 has particularly large challenges relating to three problems, but also a higher average than the country for one problem. Four out of the seven areas in this class are distinct student areas. Class 10 was therefore excluded from the analysis of areas with several particularly severe problems.

Areas with several problems

There are 180 RegSOs in Sweden with several particularly severe problems or large overall problems, about 710,000 people, or 6.7 percent of the population in Sweden are residents in one of these RegSOs.

Of the 180 areas identified with multiple challenges, 40 of them have particularly severe challenges. They consist of:

- 16 areas that have at *least three particularly large challenges*, and major challenges in general,
- 28 areas with at *least five out of six problems,*
- 18 RegSOs has *a percentile total of 30 or lower*, meaning that, in general, they belong to the 5%-percentile of all problem variables.

Some of the 40 areas belong to all or two of these groups, which is why the numbers don't add up.

To investigate what characterizes the 180 RegSOs with large overall problems, comparisons have been made using mean values for the background variables, and step wise logarithmic regressions.

Analyses of mean values show that RegSOs in the classes with large overall problems are, to a greater extent, found in large or larger cities. They are also found in municipalities with fewer workplaces compared to other areas, and the proportion of residents residing in rental apartments is very high.

Areas with multiple problems have a slightly younger population, and a lower proportion of Swedish-born residents. A larger share of foreigners has been in Sweden for a shorter period, compared to foreign-born people in areas without any problems. The proportion of residents with compulsory or shorter education is twice as high, and the proportion with long post-secondary education is lower, than in the reference class (areas without any problems). The proportion of single households is higher, as is the proportion of children living in households with a low-income standard.

When we compare means, we learn how the classes differ, but this statistical analysis does not consider that certain conditions interact with each other. We have therefore carried out regression analyses in several steps. These analyses show how different factors affect the probability that an area is in one of the classes with large overall problems.

In its first steps, with background variables related to the municipality and the characteristics of the RegSOs, the analysis shows similar patterns as the analysis of means. For instance, the probability that

areas with large overall problems are in larger cities and have a high proportion of rental apartments.

However, when background variables for the population are added to the analysis, we see that the availability of rental apartments is no longer significant, and neither are the geographical variables, but instead it is the region of birth, level of education, and household type that best explains large overall problems. A high proportion with pre-secondary education, a low proportion of Swedish-born people, and a high proportion of single women households increase the likelihood that a RegSO has multiple problems. A higher mobility also increases the likelihood of large overall problems.

In a final step, economic variables concerning the population were added to the analysis, but they correlate to a very high degree with several problem variables (for example welfare dependency and low labour market participation), which is why they are not considered to deepen the analysis.

Separate analysis of health issues

In the in-depth analysis, we have chosen the proportion of the population that contributes to the health issues rate in a RegSO as the problem variable. The health issues rate describes the average number of days related to illness, per person aged 20-64, paid by the Swedish Social Insurance Agency in the population register for one year.

The distribution at RegSO level of the problem variable for health issues differs significantly from the other problem variables. Eighty percent of the RegSOs having elevated health issues have no other problems. We have therefore chosen to make a separate analysis of areas with particularly large problems related to health issues.

The analysis of health issues shows that in the five percent (162) of the RegSOs that have problems with health issues, the percentiles for the other problem variables are in the range of 30 to 40, which corresponds to average challenges.

An analysis of mean values for different background variables shows that RegSOs with larger health issues are very rare in metropolitan areas and in larger cities. More than half of these RegSOs is in smaller cities/towns and rural municipalities. They also generally have fewer inhabitants and the proportion of residents in rented apartments is significantly higher than average. The population is older, and the level of education is lower. There are significantly more single-person households and households without children, which correlates well with the age structure.

The population in RegSOs where particularly large health issues occur has poorer financial conditions than the rest of the RegSOs, but do not differ as much as for areas with more than one problem.

The correlation with the other problem variables in the analysis is weak, the strongest being with school failures.

An analysis of health issues (the problem variable) and the socio-economic index shows a weak correlation. Most areas with particularly large health issues are found in socio-economically mixed areas, but none in areas with good socio-economic conditions.

Analysis of low involvement in civil society and of insecurity

No relevant or available data at RegSO level has been identified for the problems of *insecurity* as in fear of one's safety, or *low involvement in associations and civil society*. The analysis is therefore carried out with the help of sample surveys and for the area types "areas with socio-economic challenges", "socio-economically mixed areas" and "areas with good socio-economic conditions". The area types are based on a nationwide socio-economic index on RegSO level that Statistics Sweden developed in 2021. There is a strong correlation between the number and size of problems a RegSO has and the socio-economic index as well as area types. The surveys used are the Swedish Crime Survey managed by the Swedish National Council for Crime Prevention, and the Surveys on Living Conditions, SILC, managed by Statistics Sweden, both conducted in 2023.

More women and men feel unsafe when spending time outdoors late at night in their own residential area, or refrain from spending time outdoors late at night due to insecurity, in areas with socio-economic challenges than in areas with good socio-economic conditions. Foreign-born residents in areas with socio-economic challenges feel insecure to a greater extent than Swedish-born residents. However, more women than men feel unsafe or refrain from spending time outdoors in all areas. The difference between women and men is greater than any other difference, including that between different area types. In areas with socio-economic challenges, over half of all women and one third of all men state that they feel unsafe or that they have refrained from going out. In areas with good socio-economic conditions, the proportion is just under one third of all women and one in seven of all men.

The Living Conditions Surveys 2023 shows that 75 percent of the population is a member of at least one association and that 29 percent of them actively participate. Between different population groups, the differences are greatest between Swedish-born and foreign-born residents. 83 percent Swedish-born are members and 32 percent actively participate. Compared to 51 percent of the foreign-born residents being members and 15 percent participating actively. The

proportion is higher among older people and those with a longer education than among younger people and those with a shorter education; the proportion is also higher in groups with high income compared to groups with lower income.

We can see that the proportion of foreign-born residents who are members of at least one association is higher in areas with good socio-economic conditions than in areas with socio-economic challenges, while we do not see any significant differences between the area types for Swedish-born residents. The difference between those born in Sweden and those born in foreign countries is greatest for residents in areas with socio-economic challenges. There are differences between Swedish-born and foreign-born residents in the other types of areas as well, but these are smaller.

Proposals

The National Board of Housing, Building and Planning and Statistics Sweden assess that the in-depth analysis of area-based exclusion presented here is of good quality for the purposes stated by the government's assignment. There are options for improvement that can be included in possible further investigations. Such improvements are to ensure robustness and comparability in future analyses and ongoing follow-ups.

Currently, there are many actors involved in assignments, investigations and other issues that relate to the topic of area-based social exclusion. These actions may affect how the results of this analysis can be integrated into Statistics Sweden's and the National Board of Housing, Building and Planning's regular operations.

Much of the statistics used in the analysis are available at Statistics Sweden, which points to the appropriateness of continued production and publication by Statistics Sweden of the statistics used and developed during the assignment. There can be significant efficiency gains with the production of register-based integration statistics.

However, it is doubtful whether the entire in-depth analysis, including regression analyses and grouping into different classes based on background variables, needs to be carried out annually. Since the classification is based on relative values to all RegSOs in Sweden, it may be appropriate to publish absolute statistical values annually for follow-up. Recurring in-depth analyses can be carried out by Statistics Sweden in consultation with the National Board of Housing, Building and Planning more intermittently, for example every five years.

The National Board of Housing, Building and Planning has proposed to the government, in September 2024, changes in their responsibilities due to the new task of continuously collaborating with relevant actors on equal living conditions. This includes both socio-economic

segregation and the different conditions that exist in different residential areas or parts of the country, i.e., issues concerning the labour market, education, health, security and crime prevention, housing situation, segregation, and physical planning, linked to equal living conditions. The National Board of Housing, Building and Planning's web-based tool for area-based statistics is under development, but is considered central to the agency's mission related to segregation and exclusion. It is appropriate that the results of the in-depth analysis are published there, as well.